

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 20. APRILA 1978

ŠTEVILKA: 15. LETO: XXVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ - Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

KAKO SMO GLASOVALI NA REFERENDUMU?

Čeprav smo nedvomno v vsaki temeljni organizaciji in delovni skupnosti že temeljito analizirali izide referenduma o pravilniku o merilih in osnovah za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe in se hkrati odločili za nadaljnjo akcijo, verjetno ne bo odveč, če povzamemo nekatere ugotovitve tudi v Železaru.

Predvsem moramo poudariti, da je referendum v določenem smislu uspel, saj so železarji s svojo udeležbo izkazali visoko zavest, čeprav so bili pri sprejemanju pravilnikov zelo kritični in jih v petih temeljnih organizacijah celo niso sprejeli, v nekaterih drugih pa le z minimalno večino.

Prve ugotovitve kažejo, da je bilo največ pripomb na del pravilnika, ki govori o ugotavljanju delovnega prispevka, o otežkočenem dodatku in o deficitarnosti del že takrat, ko so bili pravilniki v javni razpravi. Za take skupne osnove smo se dogovorili že v samoupravnem sporazumu o skupnih merilih in osnovah za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe, ki smo ga z referendumom sprejeli 31. januarja letos in torej delavski sveti teh pripomb niso mogli upoštevati pri usklajevanju že v pripravi predlogov pravilnikov. Bila pa so opozorila, da je potrebno začeti postopek za dopolnitve in spremembe samoupravnega spora-

zuma. Kljub dogovoru se je izkazalo, da je razpon od 4 % do 24 % pri ugotavljanju delovnega prispevka previsok, da bi moral biti porast enakomeren in tudi sama metodologija za izračun je, kljub strokovni neopo-

rečnosti, izpadla kot preveč zapletena.

Osnova za vrednotenje nalog in opravil ter s tem tudi pravilnikov je vsekakor katalog, ki ga v Železarni šele pripravljamo. Čeprav se zavedamo, da je to zaradi velikega števila specifičnih opravil v Železarni izredno obsežno delo, pa moramo po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

VREDNOST PRODAJE V MARČU IN V PRVEM TROMESEČJU VIŠJA OD PLANIRANE

V marcu smo dosegli s prodajo naših osnovnih proizvodov 424 milij. din realizacije, ki se je povečala še za nadaljnjih devet milijonov s prodajo energije ter ostalih stranskih proizvodov. To v primerjavi z mesečnim družbenim planom pomeni 6,8 % preseganje planirane višine in je izključno posledica višjih prodajnih cen za prodani asortiment, ne pa tudi doseganja planirane količine 40.935 ton, ki ni bila prodana v celoti (zaostanek znaša 2 %). Dosežena povprečna prodajna cena je bila 10.952 din na tono in je višja od planske za 8,9 %.

Primerjava z izvrševanjem prodaje v istem mesecu prejšnjega leta kaže preseganje lanske prodane koli-

čine za 21 %, oziroma 7.000 ton, pri čemer je bila realizirana prodajna cena letos višja za 14,5 %, tako da je tudi preseganje lanske realizacije temu primerno, to je, 39 %.

Gledano po posameznih temeljnih organizacijah združenega dela dosežena prodana količina ni dosegla mesečnega plana v Livarni, Valjarni žice in profilov, Hladni valjarni Bela, Žičarni ter Vratnih podbojih. Dosežena povprečna prodajna cena je v večini TOZD presegla prodajno ceno za planirani asortiment, saj so od 7. marca dalje veljale že podražitve za naše izdelke. Skupni rezultat teh odstopanj je dosežena vrednost prodaje, ki je v mesecu marcu presegla planirano v višini za več kot 10 % v naslednjih TOZD: Valjarna blumingštel (26 %), Valjarna debele pločevine (23 %), Profilarna (25 %), Jeklovlek (13 %) in Žebljarna (25 %).

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 7. strani)

KAKO VREDNOTIMO DELO SNAŽILK?

Nemalokrat sem premišljeval o njihovem delu. O delu snažilk v naši Železarni. Mislim, da je prav, da kdaj spregovorimo tudi o njihovem delu, o težavah in žal nemalokrat tudi o nerazumevanju do njihovega dela in truda.

Res je, da z ozirom na svoje delovno mesto poznam le delo snažilk v predelovalnih obratih na Jesenicah, prebrčan pa sem, da je približno tako po vseh obratih v naši Železarni. Dan za dnem jih opazujem pri njihovem delu. V sivih, zaprašenih haljah, z vedrom in metlo v roki jih ni težko opaziti. Kdo ve, koliko veder prahu, drobne žice in vseh mogočih odpadkov so znosile v kontejnerje in na kupe

izven obratov. Kadarkoli sem šel na delo ali z dela, sem se zazrl v velik kup med halo žicarne in patentirnice. Ali je res mogoče toliko materiala znositi v vedrih? To niso več kilogrami, ampak tone!

Tudi čiščenje garderob in sanitarij je zahtevno, če upoštevamo, da delavci do teh nimajo najboljšega odnosa. Zgodi se, da delavec »zamenja« kopalnico z WC, zamaže s čevlji komaj poribane klopi pri oma-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 7. strani)

PRVOMAJSKA PROSLAVA V ŽELEZARNI

V treh vzdrževalnih temeljnih organizacijah združenega dela - Remontne delavnice, Strojne delavnice in Vzdrževanje, se je porodila ideja, da letos organiziramo prvomajsko proslavo za vse delavce temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti skupnih služb delovne organizacije Železarne. Imenovali so pripravljalni odbor, ki ga sestavljajo predsednik osnovnih organizacij sindikata vseh treh TOZD, predsednik komisije za kulturo in izobraževanje pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne in predstavnik pihalnega orkestra Jeseniških železarjev in moškega pevskega zbora Vintgar z Blejske Dobrave. Proslava za delavce vseh TOZD in DSSS delovne organizacije Železarne bo v sredo, 26. aprila, ob 12.30 na prostoru pred glavnim vhodom v Železarno. Člani mladinskih organizacij bodo organizirali prihod delavcev iz javorniških obratov, z Bele in Jeseniških predelovalnih obratov.

Kulturni program na proslavi bodo izvajali recitatorji - delavci vzdrževalnih temeljnih organizacij združenega dela, pihalni orkester Jeseniških železarjev in moški pevski zbor Vintgar Blejska Dobrava.

V OBDOBJU JANUAR - MAREC SKUPNA PROIZVODNJA PRESEŽENA, BLAGOVNA RAHLO V ZAOSTANKU

V obdobju prvih treh mesecev letošnjega leta je bila v odnosu na družbeni plan celotne Železarne, dosežena skupna proizvodnja s 101,2 % in blagovna proizvodnja z 95,8 %. Stanje po posameznih TOZD pa je bilo naslednje:

TOZD PLAVŽ

Oba plavža sta v tem obdobju obratovala dobro in sta z družbenim planom predvideno skupno proizvodnjo presegla za 2,5 %. Poprečna poraba koksa je bila 683,3 kg na tono grodlja, kar je za 13,3 kg na tono več kot je bilo planirano in za 8,8 kg na tono manj kot je bila poprečna poraba v letu 1977.

TOZD JEKLARNA

Za doseganje letne planirane skupne proizvodnje martinarne, ki znaša 320.000 ton surovega jekla, je potrebno večmesečno obratovanje s petimi SM pečmi. S takšnim načinom obratovanja so pričeli 23. januarja in nepretrgoma nadaljevali do konca tromesečja. To in pa na splošno solidno obratovanje je pripomoglo, da je martinarna presegla družbeni plan skupne proizvodnje za prvo tromesečje za 6,9 %.

Nekoliko slabša situacija je bila v elektro jeklarni, ki je za družbenim planom zaostala za 4,1 %, vendar je celotna temeljna organizacija, zaradi dobrega dela martinarne, presegla planirano skupno proizvodnjo za 2,9 %. Glavni vzrok za nižjo proizvodnjo v elektro jeklarni je bil zahtevnejši kvalitetni asortiment, predvsem v proizvodnji velikih količin dinamov jekla. Razen tega je bil

na Lectromelt peči izveden, zaradi zahtevnejšega asortimenta, en remont več kot normalno. Ob koncu marca pa je bil zaradi zamenjave dna izveden na isti peči še en remont, ki je trajal dva dni.

TOZD LIVARNA

Vzroka, da je Livarna dosegla samo 63 % skupne proizvodnje, ki je bila predvidena z družbenim pla-

(Nadaljevanje na 3. strani)

OSEBNI DOHODKI V PRVEM TROMESEČJU IZ RAZLIČNIH ZORNIH KOTOV

Za nami je prvo tromesečje poslovnega leta 1978 in čas je, da z različnih zornih kotov ugotovljamo, kje se Železarna, njene TOZD in DSSS nahajajo. Posebno zanimivost za slehernega delavca predstavlja gotovo stanje na področju gibanja osebnega dohodka.

Ker mora biti letna izplačana masa osebnega dohodka v vsaki TOZD in DSSS usklajena z doseženimi rezultati (čistim dohodkom), predstavljajo podatki za četrtletje orientacijo, kako se naj gibljejo osebni dohodki vnaprej. Podatke o čistem dohodku lahko pričakujemo šele prihodnji mesec, zato je naš sedanjí zapis predhodna informacija

relevantnejše informacije, ki bo sledila izračunu čistega dohodka po TOZD in DSSS za prvo tromesečje.

Masa planiranega osebnega dohodka je določena na podlagi postavljenega plana proizvodnje oziroma plana plačanih ur (v službah) in planiranega števila zaposlenih. Število zaposlenih pa je v prvih mesecih leta praviloma nižje od

planiranega povprečja, zato masa realiziranega neto osebnega dohodka in realizacija povprečnega osebnega dohodka nista v enakem razmerju z ustreznimi planskimi veličinami. Na nivoju Železarne lahko ugotovljamo, da je masa realiziranega osebnega dohodka skladna s številom zaposlenih (97,3 % oziroma 97,1 % izvršitev), povprečni osebni dohodek pa je dokaj dobro usklajen z izvršitvijo družbenega plana proizvodnje (100,2 %).

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sodelavki pri kontroli materiala v TOZD Jeklovlek

PRVA SEJA SKUPŠČINE OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI ZA NOVE MANDATE

V ponedeljek, 17. aprila, dopoldne je bila na Jesenicah prva seja skupščine občinske zdravstvene skupnosti v novem sestavu. Kljub zamenljivosti delegatov, se je seja udeležilo le nekaj več kot tri četrtine delegatov od skupaj 53, kolikor jih je v obh zborih skupščine.

Najprej so delegati poslušali poročilo o delu izvršnega odbora in skupščine v preteklem mandatu, ki sta bili zelo dobro pripravljena. O delu skupščine je dosednji predsednik Jože Frece dejal, da je bilo sicer uspešno, da pa doseženi uspehi delegatov ne smejo uspavati.

Zatem so delegati za predsednika nove skupščine izvolili Staneta Torkarja, za predsednika izvršilnega odbora Jožeta Frece in za predsednika delavskega nadzora Franca Lebna. Izvolili so tudi 12 delegatov za skupščino regionalne zdravstvene skupnosti in šest delegatov za republiško zdravstveno skupščino.

Delegati so se tudi odločili, da od 641.500 dinarjev, kolikor jih je po zaključnem računu za preteklo leto ostalo nerazdeljenih, namenijo 621.500 dinarjev splošni bolnici Jesenice za dograditve prizidka, 20.000 dinarjev pa društvu upokojencev Jesenice za napeljavo centralnega ogrevanja.

Razen tega so se delegati strinjali z gotovinskim plačevanjem osebnih prispevkov občanov k stroškom za zdravstvene storitve, ki bo veljalo od

1. maja letos in da je potrebno v mesecu maju urediti vso dokumentacijo v zvezi z oprostitvijo posameznih prebivalcev plačevanja teh prispevkov.

Delegati obeh zborov so se tudi strinjali s sklepom o ugotovitvi prispevnih stopenj in višini prispevkov za financiranje zdravstvenega varstva v letošnjem letu.

Delavci v združenem delu bodo v letošnjem letu v jeseniški občini

zagotavljali potrebna sredstva iz bruto osebnih dohodkov občinski zdravstveni skupnosti v višini 7,43 odstotkov, iz dohodka temeljnih in drugih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti pa po prispevnih stopnji 2,62 odstotka.

O izhodiščih za izvajanje svobodne menjave dela v letošnjem letu bodo posebej spregovorili delegati zbora izvajalcev.

Naj ob tem še dodamo, da pri tem kasnije že nekaj mesecev, saj bi morala biti pogodba o tem podpisana, ne pa da o tem šele razpravljajo. Krivdo za to nosijo predvsem strokovne službe republiške zdravstvene skupnosti.

Delegati obeh zborov so na ločenih sejah izvolili tudi predsednika zbora. Predsednik zbora izvajalcev je Božo Pogačar, predsednica zbora uporabnikov pa Ljuba Tarman.

Rk

DELAVCI VARNOSTNE SLUŽBE O SVOJIH PROBLEMIH

Na sestanku samoupravne delovne skupine splošne varnosti Železarne so obravnavali osnutek pravilnika o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe ter reorganizacijo splošne varnostne službe v Železarni. Glede na to, da so v tej službi zaposleni predvsem invalidi

Železarne in je njihov osebni dohodek razmeroma nizek, je bila temu primerna tudi razprava, v kateri se je odražala želja, da bi z novim načinom delitve osebnega dohodka morali upoštevati dejstvo, da je njihova prisotnost v Železarni nujna in njihove naloge glede na zakon o samozastiti dosti pomembne in odgovorne. V splošnem je prevladovalo mnenje, da se morajo že nakazana stališča in zahteve po dosledni uveljavitvi načel delitve, ki jih postavlja zakon o združenem delu, čimprej realizirati.

Pri obravnavi posameznih stališč reorganizacije celotne varnostne službe v Železarni so ugotovili, da se uveljavlja mnenje, da so dobri samo tisti delavci varnostne službe, ki so brezbrizni do posameznih nadiscipliniranih delavcev Železarne, ki izkoriščajo razna mesta za vhod ali izhod iz Železarne. Rečeno je bilo, da nekateri delavci ob zahtevi, da pokažejo legitimacijo za vstop, da bi vratar lahko izpisal zamudni blok, ponavadi kar uidejo, bolj korajžni pa celo grozijo. Ugotovili so, da se število predčasnih izhodov, ali zamud ne zmanjšuje. V razpravi je bilo poudarjeno, da bi morali problem predčasnega zapuščanja delovnih mest ali pa zamujanja na dnino zaostreno obravnavati v samoupravnih delovnih skupinah v TOZD. Več nadzora nad tem bi morali imeti tudi neposredni vodje proizvodnje, to je delovodje, ali vodje posameznih skupin. Le-ti bi morali v primeru predčasnega izhoda izdajati propustnice, da bi vratarji lahko vodili evidenco in bi bili pri svojem delu lahko bolj dosledni. Bili so mnenja, da bomo s skupnimi napor naredili več reda, pa tudi gneča pri posameznih izhodih že pred koncem dnine bo manjša.

TS

KAKO SMO GLASOVALI NA REFERENDUMU?

komisije že pospešeno analizirajo, pripombe in pripravlajo predloge za spremembe pravilnikov. Vse te komisije bo povezovala še posebna grupa delavcev iz različnih delov Železarne, ki bo v strokovno pomoč temeljnim organizacijam.

Izidi referendumov nam potrjujejo, da so samoupravni akti s področja delitve osebnega dohodka izredno pomembni, zato nas pri takojšnji pripravi dopolnjenih predlogov še bolj obvezujejo. Pri obveščanju delavcev moramo biti pravočasni in dosledni ter prisluhniti njihovim pripombam.

Zato ni čudno, da mnoge, žal premnoge odhajajo invalidsko v pokoj. To je še en argument več, ki govori proti temu, da je čiščenje lahko delo. Vse do danes nismo imeli posluha in razumevanja, da bi to delo znali tudi pravilno vrednotiti in temu primerno stimulirati. Ni dovolj, da se jih spomnimo samo ob 8. marcu s šopkom in rdečim stotakom, treba bo storiti kaj več.

Za sklep današnjega prispevka bi rad postavil še naslednje vprašanje vsem tistim, ki odločajo o osebnem dohodku snažilke v našem kolektivu. Zakaj je delovno mesto snažilke (so-barice) v samskih domovih ocenjeno s tretjo in četrto kategorijo, delovno mesto snažilke v Železarni pa le z drugo kategorijo? Kolikor vem, je tudi družbena prehrana, v katere pristojnost sodijo tudi samski domovi, TOZD naše Železarne. Zato je tembolj čudno, odkod za enako delo tako različna merila. Upam si trditi, da je delo snažilke v Železarni že zaradi direktnega stika s proizvodnimi napravami in pogoji dela (prah, ropot, preprih) težje in bolj nevarno, kot čiščenje prostorov v samskih domovih. S tem ne mislim podcenjevati dela snažilke v domovih, pač pa poudariti, da imajo snažilke v Železarni odločno preizkušnjo plačilno kategorijo.

Janko Fon

KAKO VREDNOTIMO DELO SNAŽILK?

(Nadaljevanje s 1. strani)

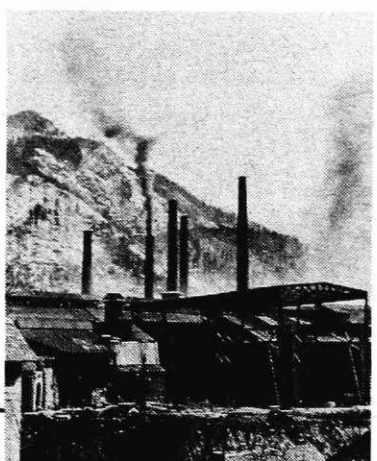
ricah, pljuva po tleh in podobno. Zakaj pa ne! Saj imamo vendar snažilke, te bodo vse počistile. Kdo ve, ali ti tedejavci kaj takega počnejo tudi doma?

Dogaja se, da delo snažilke gledamo in vrednotimo kot manjvredno delo, čeprav ne bi smelo biti tako. Rad bi videl obrate, kako bi izgledali, če jih teden dni ne bi nihče počistil. Pogoj za dobro in predvsem varno delo je tudi urejenost na delovnem mestu. Naj omenim izjavo enega izmed vodij oddelka, ki je snažilki po daljši bolezenski odsotnosti dejal nekako takole: »Če mi v oddelku manjkata tudi dva delavca, še nekako gre, ostali malo bolj poprimajo, pa je v redu. Če pa ni vas, je vse narobe. Sanitarije in garderobe so zamazane, moja pisarna vsak dan bolj zanemarjena. V takih pogojih težko delam in postajam nervozen.« Torej, le še dokaz več, da je tudi delo snažilke pomembno.

Pa še odgovor drugega vodje, ki je na prošnjo snažilke, da bi ji dali lažje delo v obratu dejal: »Lažjega dela kot je čiščenje pri nas ni!« Mar res? Ne bi se strinjal z njim. Zakaj so potem za to delo sposobne le zdrave in fizično dovolj močne ženske? Zakaj potem ne zaposlimo na taka delovna mesta fizično manj sposobne osebe? Zakaj toliko bolezenske odsotnosti prav pri njih? Zato, ker so bolj kot ostali izpostavljene prepihu, pomivanju z vodo, kar je še posebno v zimskem času vse prej kot prijetno in zdravo.

Žal moram priznati, da smo prav na delovno mesto snažilke pri vseh prekatizacijah in stimulacijah prevečkrat pozabljali. Tudi pri najnovejšem ocenjevanju uspešnosti na delovnem mestu nismo imeli srečne roke. Prav snažilke v predelovalnih obratih na Jesenicah so bile tiste, ki so bile v veliki večini nezadovoljne za oceno. Slišati je pripombe, da premalo delajo, da so počasne in podobno. Roko na srce! Vsi tisti, ki to trdijo, naj se postavijo vprašanje: »Koliko res delam v osmih urah?« Če njihovo pometanje ni več tako hitro in hoja pri delu počasnejša, to še ni vzrok, da so nedelavne. To je utrujenost, saj mnoge opravljajo to delo pet, deset, pa tudi že dvajset let. Zato ni čudno, da so se pri delu utrudile in postarale, vsaj nekatere. Ne morejo več tako delati kot takrat, ko so imele dvajset let.

Pot do zaslužene pokojnine je prav pri snažilkah dolga in težka.

Ogrodje hale za konti-liv

Nedvomno je odveč poudarjati, da bistvo in značaj kadrovske politike izhajata iz vsebine, ciljev in nalog, ki jih nalaga sedanje obdobje razvoja, oziroma graditve samoupravne socialistične družbe. To pa je seveda pogojeno z aktivno in neposredno prisotnostjo delavskega razreda in socialistično samoupravno organiziranih delovnih ljudi in občanov pri uresničevanju kadrovske politike. Bistvo in značaj kadrovske politike pa seveda tudi že opredeljujeta merila te politike in njihovo uresničevanje, ki so: idejnopolitična in akcijska opredeljenost in doseženi rezultati v boju za socialistično samoupravljanje; prispevek h krepitvi bratstva in enostnosti ter enakopravnosti narodov in narodnosti Jugoslavije in premagovanje vseh oblik nacionalizma; opredelitev za politiko neuvrčenosti in neodvisnosti države; za krepitev splošne ljudske obrambe in družbene samozastite; osebni in družbeni ugled v okolju, kjer živi in dela; delovne in strokovne sposobnosti; negovanje humanih demokratičnih odnosov med ljudmi, kar pomeni tudi lastno sposobnost demokratičnega in humanega komuniciranja med ljudmi in v organih in podobno. Pri tem velja poudariti, kar podčrtujejo tudi partijski dokumenti, da je moralno politično neoporečnost enačiti samo s članstvom v zvezi komunistov, nesprejemljivo.

Taka kadrovska politika in usmeritev v naši družbeni praksi nista novi, kajti vse to v bistvu vsebujejo dokumenti zadnjih kongresov zveze komunistov, tako opredelitev kadrovske politike pa je obsežno obdelana tudi v tezah za pripravo stališč in dokumentov enajstega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Tako kadrovska politika pa smo v občini tudi opredelili v družbenem dogovoru o kadrovski politiki, ki ga je leta 1975 podpisalo 72 temeljnih organizacij združenega dela, organizacij združenega dela, družbenopolitičnih in družbenih organizacij.

Razmišljanje v tej smeri pa predvsem izhaja iz želje, da bi ta načela in merila osvežili in da bi se poskušali tudi kritično in samokritično soočiti s tem, kako vse to uresničujemo v vsakodnevni družbeni praksi.

Nedvomno smo se doslej ali vsaj v bližnji preteklosti še zelo pogosto srečevali s pojavi sektaštva in o kadrovski politiki ter o izboru vodilnih delavcev, najsibo v družbenopolitičnih organizacijah ali samoupravnih ali poslovnih strukturah, odločali v zelo ozkih krogih. Pri tem pa je bil nemalokrat prisoten tudi oportunitizem, sektaštvo, pa tudi pojav simpatij in antipatij in včasih celo odločen vpliv posameznika. Srečevali smo se celo s primeri, da se je širša družbena struktura odločila za določenega kandidata, ki pa je bil v mnogo ožjem krogu zamenjan za drugega. Pri vsem tem smo zelo zanemarjali podružbljanje kadrovske politike, čeprav smo to imeli vedno na jeziku, predvsem pa dejstvo, da delovni ljudje morajo neposredno sodelovati pri odločanju o kadrovski politiki in v procesu kandidiranja in izbire ljudi za odgovorne družbene dolžnosti in funkcije prevzemati odgovornost. To pa je edina pot za uresničevanje načela javnosti in demokratičnosti kadrovske politike.

KADROVSKA POLITIKA MORA SLONETI NA NAČELU JAVNOSTI IN DEMOKRATIČNOSTI

Ob teh ugotovitvah velja poudariti misli navedene v tezah za pripravo stališč in dokumentov enajstega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije:

»V uresničevanju socialistične samoupravne kadrovske politike je potrebno zagotoviti vsem ustvarjalnim silam realne možnosti za prevzemanje odgovorne vloge in funkcij v družbi. Zatorej vsako odločanje o kadrovski politiki v imenu organov zveze komunistov v ožjih krogih in neformalnih skupinah onemogoča demokratični vpliv in odgovornost ter predstavlja nevarnost za birokratizacijo, manipuliranje z ljudmi, diskreditiranje posameznika in odtujevanje samoupravnih demokratičnih pravic delovnih ljudi na tem področju.«

Iz tega izhaja, da se morajo vse organizirane socialistične sile prizadevati za dosledno uveljavljanje načel javnosti ter za demokratičen postopek kadrovanja in izbire ljudi za ustrezne samoupravne, strokovne in družbenopolitične dolžnosti ter funkcije v družbi in družbenopolitičnih organizacijah.

Seveda pa se uresničevanje kadrovske politike tesno povezuje z načrtovanjem kadrovskih potreb, s pripravljanjem in usposabljanjem kadrov ter z uresničevanjem programov od temeljnih organizacij združenega dela do družbenopolitičnih skupnosti. Vse to mora biti usklajeno s sedanjimi in bodočimi potrebami po kadrih določenih profilov, razvojnimi programi slehernega okolja, tehnološkim napredkom, z razvojem družbenoekonomskih odnosov in družbenopolitičnega sistema. Vse to pa mora biti povezano z rednim izobraževalnim sistemom na vseh ravneh, kakor tudi z vsemi oblikami izobraževanja ob delu.

Nemalokrat se v naši današnji praksi dogaja, da z določenim kandidatom nismo soglasni, pa najsibo zaradi omenjenih negativnih pojavov, najsibo da resnično ne ustreza vsem zahtevam načel kadrovske politike. Zelo redki pa so primeri, da bi za odklonjenega kandidata imeli drug predlog, kandidata, ki smo ga skozi proces usposabljanja ali pripravljanja usposabljali za določeno delo in funkcijo, ali pa vsaj spremljali njegov razvoj, da bi ga lahko v določenem trenutku predlagali za možnega kandidata take ali drugačne odgovornosti.

V naši družbeni praksi smo sprejeli in tudi dosegli pomembne premike v pogledu večje zastopanosti delavcev — neposrednih proizvajalcev ter mladine in žensk v vseh samoupravnih strukturah, v delegacijah, organih družbenopolitičnih in drugih organizacijah. Vsekakor moramo s tako usmeritvijo dosledno nadaljevati, vendar pa ne na račun popuščanja od načel in meril kadrovske politike.

To je le nekaj prebliskov iz obsežnega področja, ki ga zajema kadrovska politika v samoupravni socialistični družbi. S tem smo hoteli le poudariti, da je in mora postati realna družbena podlaga kadrovske politike samoupravno združeno delo in da zategadelj moramo nečelom njene razredne in samoupravne usmerjenosti posvetiti več pozornosti.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V PRVEM TROMESEČJU

Temeljna organizacija	Skupna proizvodnja			Got. proizv. za prodajo			Odprema
	progr.	izvršitev	%	progr.	izvršitev	%	
1	2	3	3/2	4	5	5/4	6
Plavž	39.300	40.290,6	102,5				
Jeklarne	123.340	126.941,7	102,9				
- SM jekl.	78.700	84.153,8	106,9				
- El. jekl.	44.640	42.787,9	95,9				
Livarne	450	287,6	63,9	150	183,0	122,0	183,0
Valj. bluming-štel	110.200	115.945,7	105,2	15.700	18.336,8	116,8	18.986,4
- bluming	64.800	73.00,0	112,7	490	659,8	134,7	770,3
- štel razr.	45.400	34.330,5	94,6	15.210	9.304,9	116,2	9.397,9
- štel term. obdelava		8.615,2			8.372,1		8.818,2
Valj. žice in pr.	34.430	31.707,3	92,1	11.970	8.346,5	69,7	8.589,7
- žice	27.970	24.571,7	87,9	11.970	8.048,0	67,2	8.291,2
- profilov	6.460	7.135,6	110,5		298,5		298,5
Valj. deb. ploč.	25.000	25.635,9	102,5	24.710	25.177,4	101,9	25.448,4
Hl. valj. Bela	22.500	19.065,3	84,7	22.500	18.866,1	83,8	19.533,5
Hl. valj. Jes.	7.660	7.753,3	101,2	7.240	7.090,0	97,9	7.101,2
Žičarna	17.450	17.026,4	97,6	12.920	12.503,9	96,8	12.625,0
Profilarna	6.300	6.777,4	107,6	5.860	6.285,4	107,3	6.282,9
Skladišče 38	500	379,2	75,8	500	379,2	75,8	496,9
Vratni podboji	250	217,7	87,1	250	217,5	87,0	182,3
Jeklovlek	5.180	5.034,0	97,2	5.160	5.032,1	97,5	5.059,4
Elektrode	5.760	6.152,2	106,8	5.210	5.523,5	106,0	5.451,1
- elektr., var. ž.	4.305	4.308,7	100,1	4.285	4.297,6	100,3	4.242,5
- prašek	225	182,6	81,2	225	181,5	80,7	164,2
- suha masa	100	136,8	136,8	100	136,8	136,8	136,8
- ognjvzd. material	1.130	1.524,1	134,9	600	907,6	151,3	907,6
Želbarna	2.915	2.880,5	98,8	2.910	2.877,6	98,9	2.852,1
Skupaj	401.235	406.094,8	101,2	115.080	110.819,0	96,3	112.791,9
Elektr. Zagreb				750	110,4	14,7	110,4
SKUPAJ	401.235	406.094,8	101,2	115.830	110.929,4	95,8	112.902,3

V OBDODBU JANUAR – MAREC ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

nom, sta bila dva. Slabši delovni pogoji, ki so nastali zaradi izvajanja del, povezanih z gradnjo hale za kontinuirno vlivanje jekla in pa drobnejši ter zahtevnejši kvalitetni asortiment. Planirana količina odlitkov, prodanih tujim naročnikom, pa je bila v tem obdobju za 33 ton ali za 22 % presežena.

TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

Skupnih zastojev na obratovalni čas je bilo v prvem tromesečju 32,8 %, kar je 2,0 % več kot povprečno v letu 1977. Kljub tako visokim zastojem pa je bila z družbenim planom predvidena skupna proizvodnja presežena kar za 5,2 %. K temu uspehu je v veliki meri pripomogel nov način obratovanja potisne peči, ki je bil uveden z letošnjim januarjem. Pri tem načinu je trajala obratovalna kampanja vsak mesec enajst dni, količina prevlanih slabov se giblje med 7.000 in 8.000 tonami pa tudi valjanje velikih količin dinamno kvaliteto za obe hladni valjarni poteka znatno boljše kot prej. Razen tega je zaradi boljše izkoriščenosti potisne peči, tudi specifična poraba mazuta precej manjša. Obratovalni kampanji sta v januarju in februarju uspeli zelo dobro, medtem ko je bil v marcu zaradi dveh večjih okvar na štelu ogradju, rezultat nekoliko slabši.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

V valjarni žice smo imeli v prvih treh mesecih letošnjega leta več hujših okvar, ki so imele za posledico precejšnje zmanjšanje skupne in gotove proizvodnje. Ves mesec januar je bil v popravilu eden od dveh pogonskih motorjev na Jumping striu. Zaradi obratovanja samo enega motorja, smo bili primorani na tem ogradju močno zmanjšati ritem valjanja, kar je seveda vplivalo na znatno nižjo proizvodnjo. V februarju smo imeli večjo okvaro na ogrevni peči za blume in zaradi okvare smo dvakrat menjali pogonski motor proge 320. V marcu pa je bilo na splošno preveč zastojev in sicer 42,39 % na obratovalni čas, kar je tudi negativno vplivalo na potek proizvodnje. Rezultat vseh teh težav je bil, da je valjarna žice zaostala pri skupni proizvodnji 12,1 % in pri gotovi proizvodnji 22,8 % za družbenim planom. Valjarna profilov je z dobrim delom za 10,5 % presegla družbeni plan skupne proizvodnje.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V januarju je bilo nekaj težav zaradi mehanskih in elektro zastojev na Sack škarijah in zaradi velike odsotnosti delavcev. Kasneje se je situacija znatno popravila in je ta valjarna zaključila prvo četrtletje z 2,5 % večjo skupno proizvodnjo, kot je bila planirana. Razen dobrega dela, je k temu rezultatu pripomogla tudi solidna preskrba z vložkom.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

V januarju je temeljna organizacija Hladna valjarna Bela delala letos najboljše in je samo 1,2 %

zaostala za planirano skupno in 1,5 % za gotovo proizvodnjo. V februarju in marcu se je stanje poslabšalo predvsem zaradi povečanih zastojev raznih vrst v marcu pa tudi zaradi občasnega pomanjkanja vložka dinamno kvaliteto kar je bila posledica okvar v valjarni štelu. Skupen rezultat teh težav je bil ta, da je bila dosežena v obdobju januar – marec z družbenim planom predvidena skupna proizvodnja le 84,7 % in gotova proizvodnja 83,8 %.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Z družbenim planom predvidena skupna proizvodnja za prvo četrtletje je bila dosežena. Gotova proizvodnja je za 2,1 % pod planom zaradi uslužnostnega valjanja za železarno Sisak, ki se upošteva samo pri skupni proizvodnji.

TOZD ŽIČARNA

Temeljna organizacija Žičarna je zaostala za planirano količino pri skupni proizvodnji 2,4 % in pri gotovi proizvodnji 3,2 %. To gre predvsem na račun precejšnjih težav zaradi velike odsotnosti delavcev v januarju, medtem ko se je situacija v februarju in marcu izboljšala in so bili tudi doseženi proizvodni rezultati precej boljši.

TOZD PROFILARNA

Z dobrim delom je temeljna organizacija Profilarna v prvih treh mesecih znatno presegla z družbenim planom predvideno skupno in gotovo proizvodnjo.

TOZD VRATNI PODBOJI

Glavni vzrok, da družbeni plan skupne in gotove proizvodnje ni bil dosežen, je bilo pomanjkanje naročil. Nekaj težav je bilo tudi zaradi razdrobljenosti in povečanja naročil izven standardnih vrst podbojev, ki jih ni mogoče proizvajati na industrijski način.

TOZD JEKLOVLEK

Ker nismo uspeli zagotoviti del potrebne vložke za temeljno organizacijo Jeklovlek in železarno Store (dobili smo v celoti samo 58 ton), je bil operativni program skupne in gotove proizvodnje za posamezne mesece postavljen nižje kot družbeni plan. Le-ta je bil tudi presežen, medtem ko je bil družbeni plan skupne proizvodnje dosežen 97,2 % in gotove 97,5 %.

TOZD ELEKTRODE

V tej temeljni organizaciji so precej presegli z družbenim planom predvideno skupno in gotovo proizvodnjo. K temu je pripomoglo tudi dodatno delo ob prostih sobotah.

TOZD ŽELBARNJA

Skupna proizvodnja je zaostala 1,2 % za družbenim planom zaradi slabšega rezultata, doseženega v januarju. Takrat je bila velika odsotnost delavcev in štirje želbarnski stroji so bili v remontu, čeprav bi morala dva pričeti z obratovanjem že ob koncu decembra.

A. Karba

POPRAVEK

V 14. številki Železarja z dne 13. aprila je bilo v komentarju o proizvodnih rezultatih v marcu objavljeno pod TOZD Hladna valjarna Bela med drugim tudi: »Preveč je bilo zastojev na Sendzimir ogradju«.

Pravilna formulacija bi morala biti: »Preveč je bilo raznih zastojev, ki so se v primerjavi s februarjskimi povečali za 13 %«.

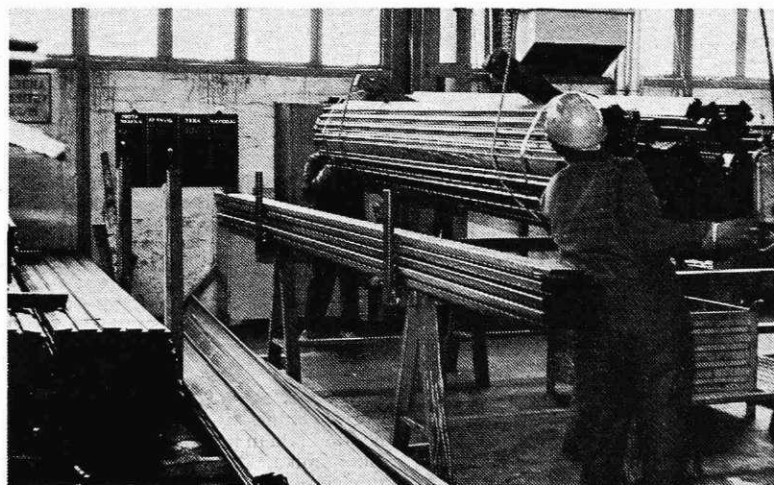
Za neljubo napako se bralcem in delavcem v TOZD HVB opravičujemo.

OBVESTILO

Obveščamo TOZD v železarni Jesenice, da bo zaradi bolezenske odsotnosti skladiščnikov centralno skladišče Jesenice v popoldanski izmeni poslovalo do preklica samo do 18. ure.

Potrošniški material ima na zalogi tudi centralno skladišče Bela, ki posluje neprekinjeno in po potrebi TOZD s skladiščnim dokumentom lahko dvignejo material tudi na Beli.

Nabavni sektor

V obratu za izdelavo vratnih podbojev

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 24. 4.	ZUPAN MIRKO	BENEDIČIĆ MITJA
TOREK – 25. 4.	RAVNIK JOŽE	SITAR ANTON
SREDA – 26. 4.	KRAPEŽ BERTI	BERNIK FRANC
ČETRTEK – 27. 4.	POGAČAR KAREL	RAVNIHAR PETER
PETEK – 28. 4.	PETERNEL JANEZ	BURJA ANTON, st.
SOBOTA – 29. 4.	NOVAK FRANCI	ISKRA BRANE
NEDELJA – 30. 4.	BRUMAT MARTIN	PIKON JANEZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 24. do 29. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec in IV. obratna ambulanta – dr. med. Lidiya Nakovska
popoldan: I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan – Zidar.
V soboto, 29. aprila samo dopoldan I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.
V zobni ambulanti:
dopoldan: II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.
popoldan: I. zobna ambulanta v den. Viktor Stražišar.
V soboto, 29. aprila samo dopoldan II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi sklepa odbora za medsebojna delovna razmerja z dne 18. 4. 1978 in statuta TOZD Hladna valjarna Bela,

OBJAVLJAMO

opravljanje del in nalog

4244 D-4 skupinovodja brusilcev 11 kat. 1 oseba

Pogoji:

- Delovodska šola strojne smeri in tri leta delovnih izkušenj na področju brušenja
- Poklicna šola strojne smeri in pet let delovnih izkušenj na področju brušenja
 - Kandidati bodo psihološko testirani.
 - Napravit morajo strokovni izpit.
 - Prijave z osnovnimi podatki pošljite v roku desetih dni po objavi na kadrovski sektor Železarne z oznako skupinovodja brusilcev TOZD Hladna valjarna Bela.

INFORMATIVNI RAZPIS

DRUŠTVO INOVATORJEV IN AVTORJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV JESENICE

OBJAVLJA INFORMATIVNI RAZPIS

- za strokovno-sindikalno ekskurzijo in
 - za turistično ekskurzijo v Moskvo in Volgograd.
- Obe bosta organizirani predvidoma v septembru v trajanju od pet do sedem dni. Potovanje z letalom.
Udeleženci uporabijo svoj letni dopust, člani krijejo v obeh primerih 55 % stroškov, to je, okrog 2.800 din.
Prijavijo se lahko vsi člani, ki imajo plačano članarino do 15. 2. 1978. Informativno lahko člani prijavi tudi do dva ožja svojca, ki pa plačata polno ceno ekskurzije.
Vse zainteresirane naprošamo, da se do 20. maja 1978 informativno prijavi pri blaginiku društva Bogomilu Pustu, tel. 684, upravna zgradba na Javorniku ali pa pri tajniku tov. Vidmarju, tel. 772 – TOZD Vratni podboji.
Ob prijavi je treba vplačati kavcijo 1.000 din, ki velja kot akontacija tudi ob uradnem razpisu, ki bo objavljen takoj, ko bodo znani uradni pogoji in način izvedbe ekskurzije.
Iz objektivnih vzrokov je število udeležencev ekskurzije pod a) omejeno na 30 članov. Zaradi tega si organizator lasti pravico do izbire udeležencev po kriteriju delavnosti v društvu in pri inovacijah.
Ekskurzijo pod b) bomo organizirali v primeru večjega števila prijavljen- cev (nad 30).

UO DIATI

Na osnovi sklepa delavskega sveta delovne skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in novogradnjo, dajemo naslednji

RAZPIS

za proste delovne naloge in opravila
VODJA ELEKTRONSKO-RACUNOVODSKEGA CENTRA

Pogoji:

- za opravljanje navedenih delovnih nalog in opravil se zahteva:
 - Visokošolska izobrazba in najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju avtomatske obdelave podatkov in organizacije poslovanja,
 - Aktivno znanje enega tujega jezika (angleščina, nemščina)
 - Od kandidatov se zahteva moralno-politična neoporečnost in da imajo aktiven odnos do samoupravljanja.
- Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti naj kandidat pošljejo na SŽ – železarna Jesenice, 64270 Jesenice, Cesta železarjev 8 – ka drovski sektor – do 30. 4. 1978.

Po sklepu odbora za delovna razmerja temeljne organizacije ELEK. TRODE ponovno

OBJAVLJAMO

dela oz. naloge:	
1. 2566 oplaševalc elektrod D-3	4 osebe moški
2. 2540 žičar Arboga D-3	3 osebe moški
3. 2533 II. izdelovalec elektrodnih mas D-2	4 osebe moški
4. 2511 pomočnik talil. varil. praška D-2	1 oseba moški

Pogoji:

Pod 1 in 2 – šola za metalurške delavce
pod 3 in 4 – popolna osemletka ali 6 razredov osnovne šole in priučiitev za delo.

Kandidati naj pošljejo pismeno prijavo z dokazili o izobrazbi in praksi v roku 15 dni na kadrovski sektor železarne Jesenice.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD VALJARNA BLUMING-STEKEL

V četrtek, 6. aprila, je bila 15. redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Navzoči člani so imeli določene pripombe k odgovoru vodje TOZD Valjarne bluming-štekel na postavljena vprašanja. Iz odgovora je razvidno, da bodo semaforji pred valjarno Bela začeli obratovati po prevzemu magistralne ceste, po opravljeni rekonstrukciji. Nadalje je iz odgovora razvidno, da so v teku dela, za ublažitev ropota na liniji rezanja ter zaplinitve in zaprašnosti na globinskih peceh. Vsa ta dela zahtevajo večjo zavzetost zaposlenih in bodo potrebne tudi ponovne meritve. Pripombe so imeli glede prostora (sejne sobe). Vodstvu TOZD predlagajo, naj bi sejnjo sobo uredili v prostorih nekdanje kantine na Beli.

Predlog za podelitev srebrnega znaka sindikatov Slovenije bodo posredovali pristojnemu organu.

V letošnjem letu bo balkansko prvenstvo v skokih v vodo, zato bodo zgradili garderobe. V prodaji so že vstopnice za kopališče po 500 din, s to prednostjo, da bodo imeli kupci vstopnic tri leta prost vstop. Za dogovor s sindikatom so zadolžili referenta za šport Marjana Pristova. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata predlaga, da bi bila vstopnica plačljiva v obrokih.

Letošnje praznovanje mednarodnega praznika dela 1. maja bo predvidoma za jeseniško in radovljiško občino pri Šobčevem bajerju. Železarna bo delavcem omogočila brezplačen prevoz z avtobusom.

Z ocenami uspešnosti na delovnih mestih se niso povsem strnjali zaradi prevelikih razlik med eno in drugo stopnjo. Spregovorili so se o referendumu za sprejetje pravilnika o osnovah in merilih za delitev OD in dela skupne porabe. Predstavniki sindikata adjustaže štekel želijo, da bi se sestankov SDS udeležili tudi vodja oddelka Franc Tavčar. Seznanjeni so bili še s predlogom cen letovanja v počitniških domovih v Crikvenici in Biogradu na moru. Namesto Regine Beruš in Tomislava Senjorja bo treba izvoliti dva nova člana odbora. Štirim sodelavcem so odobrili denarno pomoč.

DELOVNA SKUPNOST ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

V ponedeljek, 3. aprila, je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Predloge za podelitev srebrnega znaka Slovenije bodo posredovali pristojnemu organu. Dogovorili so se, da bodo nabavili štiri vstopnice po 250 din v zvezi z gradnjo garderob v kopališču, kjer so v teku priprave za izvedbo X. balkanskih iger v skokih v vodo. Vstopnice so na razpolago pri referentu za šport.

Sodelavki Mariji Perišić so odobrili denarno pomoč zaradi daljše bolezenske odsotnosti z dela.

Ker sta Milena Berc in Marjetka Vrhunc odšli iz delovne skupnosti, so namesto njih za člane delavskega sveta predlagali Milana Polaka in Stanko Jokič.

Predsednik osnovne organizacije sindikata Marjan Mahnič je navzočim seznanil s predlogom zaključkov razširjene seje občinskega sindikalnega sveta Jesenice. V razpravi je bil tudi predlog za izvedbo izleta v mesecu maju. Referentu za izlete so naročili naj organizira zanimiv in poučen izlet, podrobneje o pripravi in organizaciji izleta pa bodo spregovorili na naslednji seji. Priporočajo tudi, naj bi o pripravi za izvedbo izleta razpravljali na sestankih SDS. Podrobneje o letošnjem praznovanju 1. maja bodo spregovorili na prihodnji seji.

TOZD ELEKTRODE

V sredo, 29. marca, je bila seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata.

Razpravljali so o priporočilu za izbor kandidata za podelitev srebrnega znaka Slovenije. Predlog bodo posredovali pristojnemu organu.

Strinjali so se s predlogom delavcev TOZD Elektrode za izvedbo enodnevnega izleta oziroma ekskurzije v tovarno Elektroda Zagreb, in sicer 22. aprila. Na povratku iz Zagreba bi se ogledali še rojstno hišo tov. Tita v Kumrovcu in tamkajšnji dom mladine. Prijavljenih je 84 sodelavcev. V nadaljevanju seje so razpravljali o ocenjevanju delovne uspešnosti in ugotovili, da je razpon med posameznimi skupinami A-F odločno prevelik in predlagajo razliko med skupinami le 2-3%. Pravilnik naj bo dopolnjen tako, da bo vspeh odvisen od delavca.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je odobril 3.000 dinarjev za nakup knjig in ureduvov knjižnice v TOZD. Knjižnica bo dobrodošla družbenopolitičnim organizacijam in samoupravnim organom ter delavcem v TOZD Elektrode.

Obravnavali so še probleme, ki jih imajo zaradi dela v prostih sobotah, kadar je to potrebno zaradi planskih obveznosti. Ugotavljajo, da delavci ne želijo nadurnega dela, ker se bojijo, da bodo izgubili pravico do otroških dodatkov, oziroma da bi se jim le-ti zmanjšali. Omenjena problematika je bila že večkrat obravnavana in je še vedno prisotna. Podobne težave imajo verjetno tudi v drugih TOZD in je potrebno, da odgovorni zadevo uredijo na ravni republike.

Sodelavki Erni Jonke so odobrili enkratno denarno pomoč. Vodstvu TOZD so naročili, da nabavi omarice za prvo pomoč zaradi prevelike oddaljenosti rešilne postaje.

TOZD VRATNI PODBOJI

V torek, 11. aprila, je bila 11. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Izvršni odbor sindikata je bil seznanjen s predlogom zaključkov razširjene seje občinskega sindikalnega sveta Jesenice. Vodju TOZD so naročili, da seznanja delavce s samoupravnimi akti in predpisi.

V nadaljevanju seje so bili seznanjeni s predlogom prihodkov in odhodkov občinskega sindikalnega sveta Jesenice ter bruto prometom za leto 1977. V TOZD Vratni podboji nimajo predlogov za podelitev srebrnega znaka sindikata Slovenije. Prav tako ne morejo prispevati denarnega prispevka za izvedbo X. balkanskih iger v skokih v vodo na Jesenicah. Ob sklepu seje so bili informirani o šestih zimskih športnih igrah občinskega sindikalnega sveta Jesenice.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

PRVI MAJ V CRIKVENICI

Obveščamo vse prijavitelce za Portorož, za šest, štiri in tridnevni paket, da je železarna Ravne odpovedala našim interesom zaradi prevelikega zanimanja njihovih delavcev. Zato bo TOZD Družbena prehrana nudila za prvomajске praznike pakete v našem domu v Crikvenici.

Cene prvomajskih paketov:

— šestdnevni paket — 26. 4. do 2. 5. (pričetek z večerjo 26. 4., zaključek s kosilom 2. 5.) — odrasli 540 din, otroci od 4 — 10 let 300 din.

— štiridnevni paket — 28. 4. do 2. 5. (pričetek z večerjo 28. 4., zaključek s kosilom 2. 5.) — odrasli 360 din, otroci od 4 — 10 let 200 din.

— tridnevni paket — 29. 4. do 2. 5. — (pričetek z večerjo 29. 4., zaključek s kosilom 2. 5.) — odrasli 270 din, otroci od 4. do 10 let 150 din.

Turistična taksa znaša na dan 4 din za odrasle, 2 din za otroke od 7. — 15. leta, otroci do 7 let so takse oproščeni.

Možni so samo šest, štiri in tridnevni paketi.

Vse zainteresirane, ki so bili prijavljeni za Portorož, vabimo v naš dom v Crikvenici.

Prijave sprejema tajništvo sindikata Železarne do 24. aprila. Tu dobite napotnice, letovanje pa plačate na vodstvu TOZD Družbena prehrana.

Komisija za oddihe in izlete

TOZD TRANSPORT

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata se je sestel 7. aprila na tretji redni seji in 12. aprila na četrti seji. Na tretji seji so obravnavali priprave na referendum in dopolnilne volitve v DS Transport. Na referendumu bodo tudi potrdili spremembe 119. člena statuta TOZD Transport.

Razprava o ocenjevanju delovne uspešnosti je bila živahna. Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata meni, da je treba sistem ocenjevanja delovne uspešnosti dograditi tako, da je ocena delavca v procentih takoj vidna. Lestvica razpona ni realna in predlagajo lestvico z naslednjim razponom: 4, 6, 8, 10, 12 odstotkov. Tudi v prihodnje naj bodo ocene delovne uspešnosti objavljene v procentih na oglasnih deskah.

Referent za oddihe in izlete je poročal o uspelem izletu na Vogel. Predlaga, da naj bi take izlete še organizirali. Ponudbe Kompassa in Vioratorja za organizacijo izletov so zelo pestre, vendar tudi primerno drage. Strinjali so se s predlogom tov. Rozmana, da bi med delavci organizirali anketo o izbiri in izvedbi izletov v letošnjem letu.

Sprejet je bil sklep, da se na osnovi vlog članov sindikata odobri denarna pomoč v višini od 400 do 800 dinarjev, glede na stanje prisilca. Denarno pomoč so odobrili dvema sodelavcem. Ker OO ZSMS nima vodstva in ni aktivna, so se dogovorili za sestanek dne 12. aprila.

Na omenjenem sestanku so kritično obravnavali neaktivnost, neorganiziranost in nezainteresiranost do dolžnosti in pravic, ki jih imajo mladi v sedanjem obdobju. Mladi delavci so tisti, ki bi morali sami skrbeti, da se aktivno vključujejo v vse organe samoupravnega odločanja in družbenopolitičnega udejstvovanja v TOZD. Na sestanku so izvolili nov odbor ZSMS in predsednika Jožeta Remarja. Sprejet je bil sklep, da bo politični aktiv v TOZD Transport spremljal delo mladih in jim vsestransko pomagal pri delu.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

V petek, 14. aprila, je bila izredna razširjena seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Ugotovljeno je bilo, da delovna organizacija Universal Jesenice 25. maja organizira četverboj in bo treba zato preložiti izvedbo dnevnega izleta. Dogovorili so se, naj bi bil izlet 3. in 4. junija. Ker je takrat delovna sobota, se leta preloži na 10. junij. Izlet bodo organizirali na otok Rab. Posameznim

delavcem so naročili, da pripravijo ekipe, ki bodo sodelovale na četverboju.

Za podpredsednika IO osnovne organizacije sindikata so izvolili sodelavca Alojza Cesarja. Odkupili so dve vstopnici za koncert ansambla bratov Avsenik.

Tov. Sajevec je povedal, da imajo odobrena mesta za oddihe in letovanje na morju. Sodelavcem Sajevcu, Pikonu in Mubiču so naročili, naj pregledajo socialno stanje delavcev in predlagajo dva do tri člane sindikata za brezplačno letovanje.

V četrtek, 6. aprila, je bila 11. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Izvršnemu odboru so posredovali predlog zaključkov razširjene seje občinskega sindikalnega sveta Jesenice. Tov. Pernuš je navzočim posredoval tudi predlog programa dela sindikata Železarne Jesenice. K programu je tov. Kikelj predlagal naj bi v njihovi TOZD imeli po enega referenta za posamezne komisije.

Referent za oddihe in izlete ter rekreacijo je predlagal izvedbo dnevnega izleta na relaciji Plitvička jezera — otok Rab 27. in 28. maja.

Tov. Ivan Jamar je poročal o predlogu reorganizacije TOZD HVB. Zahtevek za reorganizacijo je bil sprejet na seji DS in obravnavan tudi na sestankih ZK. Izvedli naj bi tudi reorganizacijo delovnih skupin. Shema reorganizacije pa naj bi bila potrjena v juniju ali avgustu.

ZAKLJUČNI RAČUN ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI SLOVENIJE

V letu 1977 je zdravstvena skupnost Slovenije razpolagala s sredstvi za solidarnostne in skupne naloge ter s sredstvi za delo samoupravnih organov skupnosti in za njene strokovne službe. Zaključni račun za leto 1977 izkazuje dohodke v višini 290.575.013,75 dinarjev in sicer je bilo za program zdravstvenega varstva (solidarnost) namenjenih 117.000.000,00 din za skupni program pa 167.675.000,00 din. Dohodki zdravstvene skupnosti so bili v letu 1977 kar za 29 % večji kot v letu 1976. Povečanje dohodkov gre v glavnem na račun povečane solidarnosti za enotni program zdravstvenega varstva na območju SR Slovenije.

Iz gradiva, ki je predloženo delegatom za prvo sejo obeh zborov skupščine v novem mandatu je razvidno, da so bili izdatki v letu 1977 porazdeljeni takole:

Za solidarnost pri uveljavljanju enotnega zdravstvenega varstva v SR Sloveniji je bilo porabljenih 117.000.000,00 din, za investicije 134.600.000,00 din, za druge skupne naloge pa 26.677.448,20 din. Skupno za vse tri opozicije pa 274.277.448,20 dinarjev. Za delovanje samoupravnih zdravstvenih skupnosti je bilo porabljenih 3.237.801,70 din, za delovanje strokovnih služb skupnosti 5.403.339,05 dinarjev in za nepredvidene rizike 2.829.000,00 din. Pod nepredvidenim rizikom so v glavnem zajeta sredstva za pokrivanje izpada dohodka iz naslova prispevka kmečkih zavarovancev, zaradi odpisa na potresnem področju.

Iz zbranih sredstev za skupni program je bilo v letu 1977 sofinanciranih 14 gradenj zdravstvenih objektov. Razen treh, ki so v Ljubljani in sicer medicinska fakulteta, onkološki inštitut in inštitut za alkoholizacijo in narkomanijo, so vsi objekti v nerazvitih področjih. Razen tega ima zdravstvena skupnost Slovenije še vrsto drugih stroškov, ki se pokrivajo iz proračuna te skupnosti.

Stroški za delovanje republiške zdravstvene skupnosti in njenih organov (skupščine, izvršilnega odbora, raznih odborov in komisij, kakor tudi izdatki za delovanje strokovne službe) razmeroma precej bremenijo proračun in so posamezne postavke tudi zelo visoke. Če te stroške in stroške po regijah združimo, bomo po vsej verjetnosti ugotovili, da so stroški celotnega poslovanja v zdravstvenem varstvu razmeroma visoki in bo potrebno tudi tu uvesti racionalizacijo in štednjo. Verjetno bi bila informacija o celotnih tovrstnih stroških v Sloveniji zelo interesantna za zavarovance.

Stroški samoupravnih organov so v letu 1977 skupno s pripravo materialov znašali kar 1.078.023,75

medtem ko naj bi norme uveljavili v mesecu oktobru. Predsednik osnovne organizacije sindikata Mladen Azinović je predlagano reorganizacijo pozitivno ocenil in dejal, da bo iz sheme razvidno, kdo je komu podrejen. Izboljšali se bodo tudi medsebojni odnosi.

V nadaljevanju seje je IO obravnaval več tekočih zadev. Ob sklepu seje so obravnavali še pripombo sodelavca tov. Kikija glede tekem v sankanju. Dogovorjeno je bilo, da krijejo stroške na člana v višini 50 dinarjev. Ugotovili so, da so bili stroški večji in odstopanje preveliko. Od IO sindikata železarne bodo zahtevali pojasnilo, zakaj je bil na tovarniško konferenco vabljen tov. Demšar, ki ni bil delegiran za delegata v TOZD HVB in ni član sindikalnega odbora ali član izvršnega odbora sindikata Železarne.

V zvezi z organizacijo balkanskih iger v skokih v vodo bodo glede možnega nakupa kart delavce obvestili prek objave na oglasnih deskah.

Glede prodaje odpadnega papirja, delavci menijo, da ga ne bodo pobirali in odvažali. Odbor za gospodarstvo TOZD Hladna valjarne Bela je sklenil, da denar nameni sindikalni organizaciji medtem ko izvršni odbor sindikata predlaga, naj bi omenjena sredstva odvažali za solidarnostni sklad Železarne.

Pred prvomajskimi prazniki naj bi izvedli akcijo mladine za okrasitev obrata in okolice.

dinarjev, k temu pa moramo prišteti še stroške za Delegatskega obveščevalca v višini 689.311,45 din, ki je v letu 1977 izšel devetkrat. Ta strošek je v primerjavi z našim tednikom Železar, ki je izšel v 52 številkah, za skupno ceno 2.620.000,00 din razmeroma visok. Številka Železarja v nakladi 10.000 izvodov je v letu 1977 stala 50.400,00 din, številka Delegatskega obveščevalca pa 76.592,00 din. Vendar moramo povedati, da je po formatu Železar za dva obveščevalca. Razen tega je Železar oblikovan z velikim številom sodelavcev — dopisnikov in del stroškov predstavljajo tudi honorarji. Delegatski obveščevalec pa obsega le tista gradiva, ki morajo biti pripravljena za seje samoupravnih organov in sodi njihova priprava med delovne naloge delavcev v strokovnih službah. Po vprašanju o teh stroških je bilo postavljeno še enkrat delegatsko vprašanje, pa ni bilo odgovora. Razen tega so tudi zelo visoki izdatki za osebne dohodke in zato ni čudno, da posamezne delovne organizacije trdijo, da jim SIS prevzemajo kadre, ker imajo v SIS boljše pogoje, oziroma višje osebne dohodke.

Tudi SIS bomo morali začeti nagravati po delu, na osnovi svobodne menjava dela. Skratka tudi tu bomo morali začeti delati na osnovi zakona o združenem delu.

Med izdatki je tudi razmeroma visok izdatek za raziskave, kar v višini dvesto milijonov din, kar bi najbrž bolj sodilo v stroške SIS za raziskovalno dejavnost in pa strošek za reševanje stanovanja novega delavca v višini 800.000 dinarjev.

V razpravi in sprejemanju predloga samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva, je bila pogosto poudarjena skrajna štednja povsod tam, kjer ni prizadeto direktno zdravstveno varstvo. Toda to moramo začeti na vseh nivojih. Vse povsod moramo računati s tem, da ne smemo več trošiti kot ustvarimo, zato je toliko bolj potrebno kritično oceniti predloženi zaključni račun.

Stane Torkar

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo prejeli 35 zapisnikov sej samoupravnih delovnih skupin. Med obravnavanimi zadevami se je najpogostejše pojavljalo vprašanje osebnih dohodkov, bodisi v zvezi z ocenjevanjem delovne uspešnosti, bodisi v zvezi s sprejemanjem pravilnika o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe. Medtem ko je bilo na sejah nekaterih delovnih skupin šele prvič govora o pravilniku, pa so na drugih poskrbeli že za povratno informacijo s sej delavskih svetov, ki so usklajevali pripombe delovnih skupin, oziroma za posamezno obravnavo »informacije z rečo glav« ter priprav na referendum. Več delovnih skupin je obravnavalo tudi pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj ter vprašanje oblikovanja in delitve sklada skupne porabe v letošnjem letu.

Nekatere delovne skupine so razpravljale o varstvu pri delu, o protipožarni varnosti, o inventivni dejavnosti, o nagrajevanju novih delavcev, o medsebojnih odnosih in disciplini ter o delu med prazniki. Ponekod so se seznanjali z izvajanjem proizvodnih programov v minulem obdobju ali razpravljali o reorganizaciji (TKR, nabavni sektor).

Posamezne delovne skupine so sestanke izkoristile tudi za obravnavanje notranjih problemov in vprašanj.

SDS ponovno gospodarstvo ugotavlja, da morajo biti delavci pri delu bolj pazljivi ter uporabljati predpisana zaščitna sredstva. V tem oddelku je prav zaradi nepazljivosti prišlo letos že do štirih nesreč. Pogovarjali so se tudi o svojem doprinosu k akciji »Človek — znanje — produktivnost« in se odločili, da bodo znižali porabo opeke kg/t jekla, ki je bila v prvih dveh mesecih prevelika. Na elektro peči so že uvedli termolomilno opeko, ki ima večjo vzdržljivost kot šamotna.

Tudi SDS adjustaža štekel Bela je razpravljala o poslednjih uporabi sredstev, zlasti čelad, za varnost pri delu in opozorila, da prikrito nevarnost predstavljajo tudi založeni prehodi, kupi rene, ipd. Pripombe so letele tudi na prehrano. Kantina je preveč oddaljena, toplega obroka zmanjkuje, mineralna voda se prodaja le po cele steklenice, pa tudi cena malice je previsoka.

SDS montaža Javornik je razpravljala o programu del na remontu valjarne bluming-štekel. Skupina bo morala s pomočjo delavcev montaže Jesenice obnoviti vso pločevinasto oblogo na pečeh štekel. Za to delo pa bo le 40 ur časa in ga morajo temu primerno organizirati. Med majskimi prazniki, v petek 28. in eventuelno v soboto 29. aprila, pa morajo v valjarni debele pločevine popraviti vstopni žleb potisne peči, montirati havbo na normalizatorski peči ter popraviti žerjav in opravit remont Ebner peči.

SDS mehanska preizkuševalnica iz oddelka tehnične kontrole pa ponovno opozarja vodstvo hladne valjarne Bela, da dostava prob elektro pločevine na popoldanski izmeni še vedno ni urejena. Poskrbeti je treba tudi za škarje v adjustaži hladne valjarne Bela, da zaradi nestrokovnega ravnanja ne bodo tolikokrat v okvari. To namreč podaljšuje roke preizkušanja. Delavci preizkuševalnice žele imeti ob škarjah, na katerih delajo, tudi kontejner, v katerega bi odlagali odpadno pločevino.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar LAKOTA

PRVA SEJA KS ZSMS ŽELEZARNE

V četrtek, 13. aprila, je predsednica koordinacijskega sveta ZSMS Železarne Ana Marija Pagon sklicala prvo sejo. Udeležili so se skoraj vsi člani predsedstva.

Najprej so imenovali predsednike komisij in sicer naslednje ljudi: za predsednika komisije za šport Sreča Bremca, komisije za idejnopolitično delo Bojana Erjavška, komisije za splošni ljudski odpor in družbeno samozastito Dušana Ogrizoviča in komisije za informiranje Marjo Justin. Dogovorili so se, da bodo imeli v naslednjem tednu predavanje v treh osnovnih organizacijah ZSMS in sicer v TOZD Jeklovlek, TOZD Družbena prehrana in TOZD Plavž. Govorili bodo o vlogi in položaju mladih delavcev v TOZD

in o poznavanju samoupravnih splošnih aktov.

Pri pregledu poteka evidentiranja v OO ZSMS železarne Jesenice je bilo ugotovljeno, da je v kratkem roku uspelo večini OO ZSMS evidentirati mlade v organe OK ZSMS in v organe RK ZSMS. Pri tem gre pohvala članom predsedstva, kar kaže na to, da so se resno lotili dela.

Člani predsedstva so se dogovorili o poteku štafete mladosti, ki naj bi potekala po že ustaljeni poti.

Za pohod po partizanskih poteh, ki bo 20. maja, so se dogovorili, da je treba takoj začeti z akcijo, da bo udeležba na pohodu čim večja.

Na seji so obravnavali tudi položaj mladih v samskih domovih. Sprejeli so sklep, da je treba skupaj

z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami na nivoju delovne organizacije, takoj pričeti s konkretnimi dogovori s TOZD Družbena prehrana o organiziranju družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v samskih domovih.

Člani predsedstva so se dogovorili, da bodo zaradi boljše informiranosti dobivale zapisnike in sklepe, razen članov predsedstva, še ostale družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v Železarni.

JM

OŽIVITEV DEJAVNOSTI MLADIH V TOZD TRANSPORT

Po sklepu odbora osnovne organizacije sindikata je bil sklican sestanek mladine TOZD Transport, ki ga je vodil Drago Košir v prisotnosti sekretarja osnovne organizacije ZK in članov sekretariata.

Na kratko je orisal dejavnost in položaj mladih v Jugoslaviji, pa tudi pravice in dolžnosti, ki jih imajo kot mladi delavci v organizacijah združenega dela.

Kritiziral je nedejavnost in nezaupanje mladih v TOZD in prebral sklep sindikalnega odbora, ki se je glasil:

»Namen tega sestanka je, da se naredi prvi korak za ožvitev mladinske organizacije v TOZD Transport in sicer z izvolitvijo novega šestčlanskega mladinskega odbora. Naloge, ki čakajo nov mladinski odbor, so zelo težke, toda s pomočjo sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij bo mlade odbor uspelo premagati ovire in uresničiti zastavljeni cilj.

S tem bodo mladi dokazali, da so dovolj sposobni organizirati se in uresničiti pričakovanja na vseh področjih družbenopolitičnega življenja.

Ob koncu sestanka so izvolili nov šestčlanski odbor osnovne organizacije ZSMS, ki ga sestavljajo: Jože Remar – predsednik, Rado Cvetkovič – sekretar, Metka Šlibar – zapisnikar in člani Branko Bakič, Janez Globočnik in Franci Košir.

Jože Remar

KRATKE VESTI

Na zadnji seji predsedstva OK ZSMS Jesenice so člani med drugim kritično obravnavali dosedanje potek evidentiranja za vodstva OO ZSMS in za organe OK ZSMS in RK ZSMS. V vseh treh področnih konferencah rezultati niso spodbudni in kažejo na neodgovorno delo pri tej pomembni nalogi. Po pregledu rezultatov dosedanjega evidentiranja so člani predsedstva sprejeli konkretne sklepe in zadolžitve za nadaljnje evidentiranje mladih.

Odbor za izvedbo letošnjega pohoda mladih po partizanskih poteh na Pristavo uspešno nadaljuje s pripravami. Člani so na dosedanjih sejah že izoblikovali program pohoda, sedaj pa v OO ZSMS že poteka evidentiranje vodstvenega kadra za posamezne pohodne enote. Pred samim pohodom, ki bo letos 20. maja, si bodo člani odbora skupaj s komandanti odredov in bataljonov ogledali teren na Pristavi in določili smeri pristopov pohodnih enot na zborna mesta.

Koordinacijski svet ZSMS Železarne je tudi na zadnji referendurni razpisal akcijo med OO ZSMS za najlepše urejeno volišče. Posebna komisija, ki je na dan referenduma pregledala volišča je največ točk prisodila OO ZSMS TOZD Družbena prehrana, OO ZSMS TOZD Remontne delavnice in OO ZSMS TOZD Valjarna debele pločevine. Predstavniki najbolje uvrščenih OO ZSMS naj se javijo na vodstvo koordinacijskega sveta, kjer bodo prejeli praktične nagrade.

Po daljšem obdobju neorganiziranosti mladih v TOZD Transport, so se na pobudo osnovne organizacije sindikata mladi zopet zbrali. Na sestanku so izvolili novo vodstvo in sicer za predsednika Joža Remarja, za sekretarja Rada Cvetkoviča, za člana pa Metko Šlibar, Branka Bakiča in Janeza Globočnika.

V petek, 21. aprila, ob 15.30 bo OO ZSMS TOZD Remontne delavnice izvedla mladinsko tekmovanje v šahu in sicer v šahovski sobi novega samskega doma poleg stavbe ŽIC. Na tekmovanju bodo sodelovale ekipe šahistov iz vseh štirih aktivov ZSMS in TOZD Remontne delavnice.

JR

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

3

Tito

OSEBNA DOZIMETRIJA

Tako preko dihalnih organov in prek nezavarovane kože in s strupeno hrano in vodo ti vojni strupi prispejo v človekov organizem in povzročajo poškodbe in zastrupitve.

Glede na fiziološko delovanje vojnih strupov razlikujemo: dražljivce (solzivce in kihavce), dušilce, krvne strupe, mehurjevce, živčne strupe in psihokemične strupe.

Sredstva za vojno uporabo sodobnih vojnih sredstev so različna. Kemični napad je mogoč (kot je bilo tudi v preteklosti) s topniškimi granatami, letalskimi bombami, raznimi sredstvi za razpršitev iz zraka in na zemlji, dalje z raznimi minami in fugalami. Danes pa je mogoč hiter in učinkovit kemični napad tudi z raketami in vodenimi raketami.

Vojne strupe delimo na: ubojne vojne strupe in onesposabljače vojne strupe. Nekatere vojne strupe lahko glede na koncentracijo zastrupljenega ozračja razvrstimo v obe skupini. Glede na realno mogočo koncentracijo v poljskih razmerah v navedeni dve skupini vstavimo tele vojne strupe:

- a) ubojni vojni strupi
 - živčni – sarin, soman, tabun in V-strupi
 - krvni – cianovodikova kislina
 - dušilci – fosgen in difosgen
 - mehurjevci – iperit, dušikov iperit in luizit
- b) onesposabljači vojni strupi
 - mehurjevci – iperit, dušikov iperit in luizit
 - kihavci – adamsit
 - solzivci – kloracetofonon, CS in drugi
 - psihokemični – LSD 25 in drugi.

Odvisno od cilja kemičnega napada napadalec izbira vojne strupe, način in sredstva kemičnega napada, določa, katera koncentracija zastrupljene atmosfere ali KonZ naj bi bila ustvarjena, trajanje kemičnega napada in drugo. Vse se namreč prilagaja zemljiščnim in meteorološkim lokalnim razmeram in informacijam o žrtvi napada glede pripravljenosti in usposobljenosti za zaščito in glede na kvaliteto zaščitnih sredstev, ki so na voljo.

Vojnih strupov naštetih fizioloških lastnosti je okrog dvajset. Z njihovo verjetno uporabo v vojni danes že računamo. Kateri med njimi bodo imeli večji ali manjši pomen, pa bo odvisno od taktičnih namenov napadalca in slabosti, ugotovljenih pri obrambi in zaščiti žrtve kemičnega napada. Pri tem je enako aktualen pomen klasičnih in novih vojnih strupov visoke strupenosti. Danes pa se vendarle težišče daje živčnim vojnim strupom, iperitu in psihokemičnim vojnim strupom, in sicer predvsem zaradi težav pri uporabi sredstev za zaščito pred njimi.

Cepprav je iperit eden izmed najstarejših klasičnih vojnih strupov, manj strupen in manj nevaren kot živčni vojni strupi, je zaradi svojega univerzalnega fiziološkega delovanja tudi danes zelo aktualen. V obliki hlapov, aerosolov in kapljic namreč lahko poškoduje dihalne organe, oči in kožo, in sicer z ustvarjanjem mehurjev in ran. Voda ali hrana, kontaminirana z iperitom, je prav tako dolgo nevarna za uporabo. Z njim se ustvarja tudi dolgotrajni KonZ.

Za uničevanje materialnih dobrin in dezorganiziranje zaledja ob uporabi vnetljivih sredstev za ustvarjanje požara so stalno aktualna kemična vojna sredstva. Za t. i. vojne strupe – herbicidi in defolijatorji so bili v vojni v Vietnamu uničevani gozdovi in kmetijske kulture na velikih zemljiščih.

ZAŠČITA PRED VOJNIMI STRUPI

Znane izgube žive sile v prvi svetovni vojni so nastale zaradi kemičnih napadov v pogojih presenečanja in nepripravljenosti, brez potrebnega znanja in sredstev za zaščito na obeh straneh. V obdobju po prvi svetovni vojni so bile pravzaprav najdene rešitve za relativno dobro zaščitna sredstva, kot so: zaščitna maska, zaščitna obleka in postopki prve pomoči in zdravljenja.

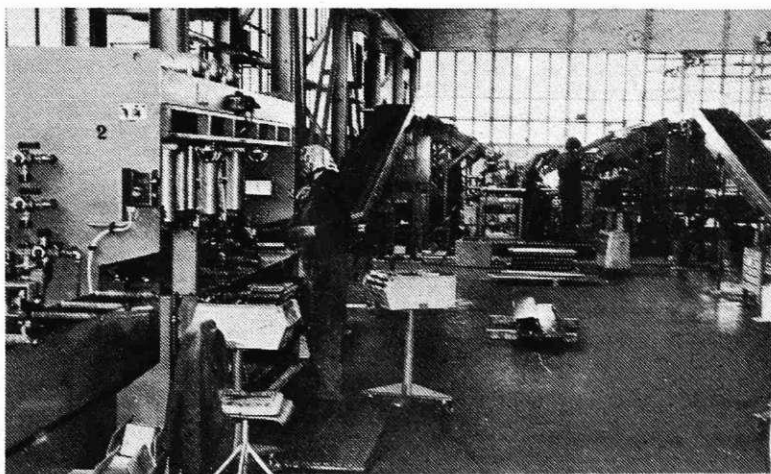
Klasični vojni strupi, vsaj večina med njimi, se lahko detektirajo s čutili, ne povzročajo trenutne smrti, razen v nekaterih primerih cianovodikova kislina, medtem ko alarm ob kemičnem napadu zagotavlja pravočasno uporabo sredstev za osebno zaščito in odhod v zaklonišča. Tako je vladalo prepričanje, da se je mogoče z dobro organizacijo in sredstvi za zaščito postaviti po robu kemičnemu napadu. S takšnim znanjem in pripravljenostjo smo vstopili v drugo svetovno vojno.

Pojav novih živčnih vojnih strupov pa je predvsem zaradi njihovih lastnosti – visoke strupenosti, smrtnega delovanja v eni do dveh minutah, ker jih s čutili ni mogoče detektirati (če pa jih lahko, potem je to brezkoristno in prepozno), povzročil, da so postali zaščita in postopki prve pomoči in reševanja zastrupljenec čedalje bolj zapleteni.

Za učinkovito zaščito žive sile in prebivalstva pred vojnimi strupi so odločilni trije dejavniki:

- a) pravočasno in zanesljivo alarmiranje in signaliziranje kemične nevarnosti,
- b) uporaba zaščitne maske v času, ki ne sme biti daljši kot deset sekund od trenutka alarma ali začetka kemičnega napada,
- c) izurjenost za hitro in pravilno uporabo zaščitne maske, osebne paketa za dekontaminacijo in sredstev za zaščito pred vojnimi strupi v kritičnem trenutku.

Signaliziranje, da so se pojavili hlapi in aerosoli živčnih vojnih strupov v ozračju, je omogočeno s posebnim avtomatičnim detektorjem, ki nepretrgoma dela na mestu, kjer pričakujemo kemični napad. Takšni detektorji se uvajajo v številnih državah, pa tudi pri nas. Tehnične zahteve za takšen detektor so precejšnje, zlasti glede občutljivosti detekcije in specifičnosti reakcije na vojne strupe.

V obratu za izdelavo vratnih podbojev

ŠTAFETA MLADOSTI V JESENIŠKI OBČINI

Pri občinski konferenci ZSMS Jesenice že potekajo priprave na letošnji sprejem štafete mladosti, ki že dalj časa potuje po vseh jugoslovanskih republikah in pokrajinah. Povsod nosilce štafetne palice navdušeno sprejemajo, s štafeto pa hiti k tovarišu Titu tisoče in tisoče iskrenih pozdravov za njegov 86. rojstni dan. V jeseniško občino bo letos Štafeta prispela v sredo, 3. maja okrog štirinajste ure in sicer v Kranjsko goro. Od tam bo krenila skozi Gornjesavsko dolino do Jesenic in naprej skozi Javornik in Zirovnico do Vrbe, kjer jo bodo prevzeli mladinci iz radovljiske občine.

Na Jesenicah so se že sestali odgovorni dejavniki, ki bodo sodelovali pri celotni organizaciji in izvedbi prihoda štafete mladosti v

jeseniško občino. Prireditve s kulturnimi programi bodo v posameznih krajevnih skupnostih pripravila društva in organizacije. Takšne prireditve bodo v Kranjski gori, Mojstrani in Zirovnici. V Mojstrani se bo zvezni štafeti priključila tudi tradicionalna triglavska štafeta, ki jo bodo alpinisti prinesli z našega očaka. Osrednja prireditve bo tudi letos pred gledališčem Tone Čufar, kjer bo ob tej priložnosti pester kulturni program. Nosilci štafetne palice bodo od gledališča Tone Čufar tekli tudi skozi nekatere obrate Železarne, pred glavnim vhom pa je predviden tudi program.

O vseh ostalih podrobnostih ob letošnjem sprejemu štafete mladosti na Jesenicah bomo pisali prihodnji teden.

JR

NALOGE AKTIVA STROJNO-REMONTNIH DELAVNIC

Aktiv ZSMS strojno – remontnih delavnic, ki deluje v okviru OO ZSMS TOZD Remontne delavnice, je takoj po ustanovitvi začel aktivno delati. Na zadnjem sestanku pretekli teden so člani razpravljali o novih konkretnih nalogah, izbrali pa so tudi mentorja in sicer Karla Pogacarja iz montažnega oddelka. Na sestanku je dejal, da je zadovoljen, da se delo mladih v temeljni organizaciji zopet oživlja in da bo po svojih močeh pomagal delu mladih. Tako so se že dogovorili, da bodo člani aktivna lahko uporabljali sejno sobo, kjer imajo sestanke tudi druge organizacije in samoupravni organi.

V nadaljevanju sestanka so člani obravnavali nov program koordinacijskega sveta ZSMS Železarne, poslušali pa so tudi poročila z volilno – programske konference. Dogovorili so se, da bodo sledili programskim smernicam, z lastnimi akcijami pa bodo skušali dati čimvečji prispevek k uspešni realizaciji programa. Dogovorili so se, da bodo aktivno pomagali pri organizaciji prvomajske proslave, ki jo bodo tokrat za vso Železarno pripravile temeljne organizacije Vzdrževanja.

Člani aktivna ZSMS iz elektro – remontnih delavnic bodo nad železarskimi obrati v Mežakliji izobesili veliko zastavo, člani aktivna strojno

– remontnih delavnic pa bodo očistili prostor okrog glavnega vhoda v Železarno in izobesili parole v počastitev delavskega praznika.

Ob koncu sestanka so se še dogovorili, da prizadevnega člana aktivna predlagajo za sprejem v ZK, razen tega pa so se sklenili, da se povežejo z mladimi na terenu in sicer z OO ZSMS Javornik – Koroška Bela.

JR

Četrti letnik Ekonomske šole Jesenice, vabi na

MATURANTSKI PLES

ki bo v hotelu Larix v Kranjski gori, v soboto, 22. aprila, s pričetkom ob 20. uri.

Za povratek je prevoz do Radovljice zagotovljen.

MEDRAZREDNA TEKMOVANJA STROKOVNIH ŠOL ŽIC

Šolsko športno društvo Železarskega izobraževalnega centra je skupaj z mladinsko organizacijo v okviru letnega programa izvedlo v mesecu marcu medrazredno tekmovanje v malem nogometu. Za to športno panogo je bilo precejšnje zanimanje vseh učencev in tako se je tekmovanje udeležilo 20 razredov. Tekmovanje je potekalo po kup sistemu in ravno zaradi tega so bile tekme kvalitetne in zanimive. Končni zmagovalci je ekipa 4. m, ki je pokazala najboljšo kvaliteto in pripravljenost. Tekme je sodil učenc naše šole Emir Zubanović, ki je član Gorenjske nogometne selekcije. Organizacijsko je bilo tekmovanje dobro izvedeno. K temu so mnogo prispevali sami učenci, ki so tekmovanje vzeli zelo resno. Učenci bi morali biti popolni realizatorji teh tekmovanj pod strokovnim vodstvom učiteljev telesne vzgoje.

Pred tem so izvedli medrazredno tekmovanje v košarki, ki je tudi dobro potekalo. Trenutno je v teku medrazredno tekmovanje v odbojki, za katero je nekoliko manjše zanimanje kot za druge športne panoge. V naslednjem obdobju pripravljajo še tekmovanje v atletiki, seveda če bodo ustrezni pogoji. Pri vseh teh tekmovanjih težijo k čim večji udeležbi in sodelovanju vseh šol ŽIC, oziroma učencev, katerih struktura je zelo različna, saj je med njimi tudi precejšnje število učencev iz bratske republike Bosne in Hercegovine.

Asmir Grudić

JM

OSEBNI DOHODKI V PRVEM TROMESEČJU IZ RAZLIČNIH ZORNIH KOTOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

oziroma 101,2 % izvršitve). Doseganje plana povprečnega osebnega dohodka je za 2,9 % višje od realizacije plana mase osebnega dohodka in prav za toliko je dejansko število zaposlenih manjše od planiranega. Doseženi plan povprečnega osebnega dohodka je za en odstotek nižji od izvršenega plana proizvodnje. Istočasno je doseganje plana plačanih ur za 3,2 % manjše od doseganja plana proizvodnje. Ker je osebni dohodek v večji meri odvisen od izplačanih ur kot od storilnosti, je preseganje plana povprečnega osebnega dohodka za en odstotek manjše od preseganja plana proizvodnje. Železarna je dosegla 25 % letnega plana proizvodnje, izplačana masa osebnega dohodka pa znaša le 22,9 % planirane količine za leto 1978. Glede na povečanje cen bi moral tudi finančni rezultat izkazovati pozitiven trend, v kolikor je bila kvaliteta proizvodnje na nivoju planirane in realizacije na trgu dovolj uspešna.

Podobna razmerja kot v Železarni so tudi v posameznih TOZD in DSSS. Ker bi bilo analiziranje za vsakega posebej preveč dolgovozno, prikazujemo podatke v tabeli ob zaključku sestavka, omenili bomo pa le največja odstopanja.

V prvi vrsti je potrebno omeniti TOZD Plavž. Ta je od letne kvote ur izkoristil že 26 %, uresničil je 25,2 % plana proizvodnje in 25,3 % plana mase osebnega dohodka. Tako visok odstotek realizacije vseh treh veličin je treba pripisati številu zaposlenih, ki jih je v tej TOZD kar za 2,6 % več kot je bilo planiranih. Povprečni osebni dohodek za tromešecje je za štiri odstotke višji kot je bil planiran, kar lahko v precejšnji meri pripisemo koriščenju sobotnih dopustov, ki jih v dinamiki plana osebnega dohodka nismo v tolikšni meri zajeli. Ker je masa osebnega dohodka v TOZD Plavž že 25,3 % izkoriščena (kar je nižje od doseganja proizvodnje), lahko v tej TOZD pričakujemo počasnejšo dinamiko rasti osebnega dohodka.

Bolj problematična je TOZD Livarna, saj je količinsko uresničila le 16 % družbenega plana proizvodnje, osebni dohodek za tromešecje pa predstavlja 21,5 % letne mase. Tudi tu je število zaposlenih nad planiranim, vendar to ne predstavlja bistvene postavke. To TOZD pestijo predvsem nenadejano drobna naročila, ki onemogočajo boljše doseganje plana količine proizvodnje. V kolikor količinski primanjkljaj lahko kompenzira višja kvaliteta, bo pokazal periodični obračun. Če tudi kvaliteta ni na dovolj visoki normi, se bo izkazalo, da so sorazmerno nizki osebni dohodki (povprečni osebni dohodek za I - III 4.832 lin, to je za 7,6 % nižji od planiranega) še previsoki. V primerjavi z doseganjem proizvodnje je masa neto osebnega dohodka kar za 30,7 % previsoka!

Slabo so dosegali proizvodni plan tudi v TOZD Hladna valjarna Bela, ki ima zaposlenih le 92 % od planiranih delavcev, dosegla je le 84,7 % družbenega plana proizvodnje, kljub temu pa njen neto osebni dohodek za prvo tromešecje znaša 97,3 % planiranega, kar kaže da dogajanja v TOZD Hladna valjarna Bela še niso itečena. Višji osebni dohodek prejnajo delavci zaradi uvedbe posebnih stimulacij za proizvodnjo, delo na pa tudi zaradi uporabe premije, ki ne sloni na lastnih rezultatih. Podoben problem je tudi v TOZD Vratni podboji, nekoliko manj zrazit pa v TOZD Željarna.

V TOZD Družbena prehrana se je za 4,1 % povečal stavež in s tem tevilno opravljenih ur, zato je

masa neto osebnega dohodka bolj izčrpana, kot je bilo predvideno.

Vzdrževalci TOZD in DSSS plana neto osebnega dohodka niso dosegli niti v masi niti v povprečju, ker tudi fonda ur niso izkoristile 25 %. Izjema je le kadroviski - splošni sektor, ki ima že 25,1 % planiranih ur zaradi 1,1 % večjega staveža, vendar osebni dohodki niso presegli planirane višine.

Ce celotno analizo strnemo v nekaj številkih, dobimo naslednji izvelek:

Na nivoju Železarn smo za prvo tromešecje planirali 23,5 % mase letnega osebnega dohodka. Največje odstopanje -0,8 % (Livarna), +0,7 % (Valjarna žice in profilov).

Realizirali smo 22,9 % planirane mase osebnega dohodka. Največje odstopanje -1,6 % (HVB), +2,5 % (Družbena prehrana).

Planirali smo 24,7 % izvršitve družbenega plana proizvodnje. Največji odstop -0,4 % (Profilarna), +1,3 % (Željarna).

Realizacija družbenega plana proizvodnje za Železarno znaša 25,0 %. Največji odstop -9,0 % (Livarna) +1,1 % (Elektrodi). Plačali smo 24,2 % letno predvidenih plačanih ur. Največje odstopanje -1,1 % (Vratni podboji, Strojne delavnice) +1,8 % (Plavž).

Torej tudi odstopanja glede na izvršitev letnega plana niso izrazita in se ni bati periodičnega obračuna, kakor tudi ne zaključnega računa ob koncu leta, če bomo dosegli vse leto takšne rezultate. Vse negativne TOZD imajo še dovolj časa, da zamujeno nadoknadijo, le TOZD Livarna bo imela resne težave, če bo hotela doseči planirano količino proizvodnje.

P. R.

Železarski globus

KATAR

Novozgrajena in prva železarna v tej majhni, vendar z nafto bogati državi ob Perzijskem zalivu, bo pričela obratovati maja letos. Vendar ne s polno zmogljivostjo, ki jo bo dosegla leta 1980. Takrat bo proizvajala letno 400.000 ton železove gobe in v dveh obločnih električnih pečeh 400.000 ton surovega jekla. Del kontinuirno odlitih gredic bodo izvažali, del pa prevajali v paličasto jeklo. Približno 30 % proizvodnje bodo porabili doma, ostalo količino pa izvozili v druge dežele Bližnjega Vzhoda.

JAPONSKA

V železarni Nagoya, ki pripada družbi Nippon Steel Co., je pred kratkim pričela obratovati prva naprava za proizvodnjo na eni strani pocinkane pločevine. Zaenkrat lahko proizvaja pločevino debelo 0,6 do 1,6 mm in široko 610 do 1219 mm, v letu 1979 pa bo možno pocinkati pločevino široko do 1524 mm. Pocinkanje izvajajo z vročim postopkom. Pločevino pa uporabljajo za dna avtomobilov, ker je s prevleko cinka zaščiten proti rjavenju, predvsem pozimi, ko so ceste posute s soljo.

NORVEŠKA

Zahodnonemško podjetje Demag AG je predelalo v nekam norveškem podjetju, ki proizvaja železne zlitine, obločno električno peč za proizvodnjo ferolijev s močjo 36.000 kVA. Pri predelavi so opremili to peč s posebnim sistemom, ki omogoča precejšen del za proizvodni proces potrebne električne energije pretvoriti v vodno paro. To je prva takšna peč na svetu, ki na ta način uspešno izkorišča odpadno toploto.

ZDA

V železarni družbe National Steel Co. v Detroitu, je pričela obratovati nova naprava za kontinuirno vlijevanje slabov z letno zmogljivostjo 1,5 milijona ton. Vlivala bo lahko slabe do širine 2640 mm, kar je do zdaj največja širina na svetu in debeline do 305 mm. Za gradnjo te naprave so porabili 60 milijonov dolarjev investicijskih sredstev.

ZDA

V letu 1977 so ZDA uvozile skupno 17,5 milijonov ton raznih železarskih izdelkov. To je za 35 % večja količina kot v letu 1976. Najmočnejši izvoznik so bile japonske železarne s 7,0 milijonov ton in nato države evropske gospodarske skupnosti s 6,2 milijona ton. Skupna vrednost v letu 1977 uvoženih železarskih izdelkov je bila 5,5 milijarde dolarjev.

ZDA

Po ameriških podatkih se je tudi v letu 1977, kljub slabi konjunkturi za svetovno železarsko industrijo, še nadalje povečala proizvodnja surovega jekla v obločnih električnih pečeh za 5,7 %. Tako je bilo v preteklem letu že 18,6 % ali 125 milijonov ton surovega jekla v svetu proizvedenega v teh jeklarskih agregatih.

BELGIJA

Po podatkih komisije za jeklo evropske gospodarske skupnosti, se bo količina kontinuirno odlitega jekla v železarnah držav, ki pripadajo tej skupnosti, v letu 1979 povečala za več kot 56 milijonov ton. To pa bo že predstavljalo okoli 25 % celotne proizvodnje surovega jekla v teh državah.

UVODNA BESEDA

Poškodbe, oziroma zastrupitve s fluorovodikom, fluorovodikovo kislino in njenimi solmi so možne v kemičnem laboratoriju in lužilnicah. Zaradi hudih okvar na telesu in posledicah je znanje prve pomoči izrednega pomena. Med strupene snovi prištevamo: fluorovodikovo kislino, fluorovodik, natrijev fluoracetat, natrijev silikofluorid in kryptolit. Natanačna tolerančna meja fluorja za človeka ni znana, menimo, da je enaka kot za fluorovodikovo kislino in znaša 3 ppm (0,000 3 %). Raztopine fluorovodikove kisline, ki so močnejše od 40 %, pa tudi njihove pare, uničijo kožo že ob dotiku. Vodilni simptom je korozija kože. Fluorovodiki, oziroma kisline se absorbirajo v kožo in se v podkožju vežejo s kalijevim ionom v krvi in tkivu. Pri tem pride še do blokade encima - glukoze 6 fosfataze. Razdejanje kože in podkožja je strašno, kot da bi bilo opečeno od acetilenovega varilnega plamena. Če pare fluorovodika vdihamo, pride do spremembe metabolizma ogljikovih hidratov, pri čemer sta prizadeta srčna mišica in centralni živčni sistem, kar pomeni, da so odprta vrata smrti. Bruhanju se pridruži še cirkulatorni šok, tetanični krči, fibrilacija srčnega ventrikla, čemur sledi degeneracija srčne mišice in končno nepopravljivo stanje, tj. smrt. Z omenjenega je razvidno, da mora biti prva pomoč izredno dobra ob sočasnem sodelovanju zdravnika. Pri učinku fluora na kožo obstaja določena latentna doba, katere dolžina se spreminja od stopnje ekspozicije. To je izredno važno in je treba, da jo medicinska sestra oziroma industrijski bolničar vedno upošteva. Če je bila ekspozicija relativno majhna, mora preteči par ur, preden poškodovanec občuti bolečino, ki postane močno kljuvajoča.

ZNAKI OPEKLINE IN ZASTRUPITVE

Pri zastrupitvi s fluorom ločimo digestivne, respiratorne in kožne zastrupitve. Digestivne in respiratorne zastrupitve so podobne kot pri zastrupitvah s klorom.

Vdihavanje velikih koncentracij fluora povzroči zadušitev zaradi krčev sapnika in bronhijev ter pozneje zaradi vnetja bronhiol, končno tudi zaradi pljučnega edema. Poškodovanec težko lovi sapo, dihanje pa je pospešeno. Muči ga boleči kašelj.

Pri zaužitju fluora in njegovih spojin nastopijo bolečine v jetnem prebavnem traktu. Nastopijo tudi tetanični krči.

Najhujše vidno razdejanje zaradi fluora je na koži. Poškodovano mesto je sprva rdeče, nato oteče, poblede in dobi izgled razpadajočega tkiva. Če ni takojšnje pomoči, se stanje še poslabša, ker gre F ion v sklepe.

ZDRAVLJENJE

Osnova zdravljenja je: čim hitreje odstraniti strup, blažiti bolečine in poiskati zdravniško pomoč. Specifičen pripomoček pri fluoru so kalcijeve spojine, ker fluoridni ion s kalcijem preide v kalcijev fluorid, ki je netopna spojina. Pri opeklini kože se najprej izpira z mnogo tekoče vode, nato pa z 1 % raztopino kalcijevega klorida - CaCl₂. Če je po mnenju zdravnika opekline le neznatna, jo

je treba mazati s kremo po sledečem receptu:

Magnezijev sulfat	20 %
Magnezijev oksid	6 %
Glicerin	18 %
Prikain hidroklorid	1,2 %
Destilirane vode	do 100 %

V mnogih primerih pa je treba poškodovano mesto infiltrirati z 40 ml 2 % Novocaina, nato pa še z 20-40 ml 20 % Kalcijevega glukonata, ki mu je primešan 4 % Novocain. V infiltriranem mestu pride do obarvanja fluorja v obliki inertnega fluorida. Injekcija Ca glukonata ni boleča, vendar je bolje, da predhodno infiltriramo Procain ali Novocain. Bolečine po terapiji s Ca glukonatom izredno hitro prenehajo, prav tako hitro izginejo tudi patološke spremembe.

Pri zaužitju fluora oziroma njegovih strupenih snovi je potrebno izpirati želodec z 1 % raztopino apne vode Ca(OH)₂. Dobra je tudi zdrobljena kreda. V mnogih primerih se zelo dobro obnese ena do dve žlici žgane magnezije in 30 gr Natrijevega sulfata raztopljenega v vodi ali čaju.

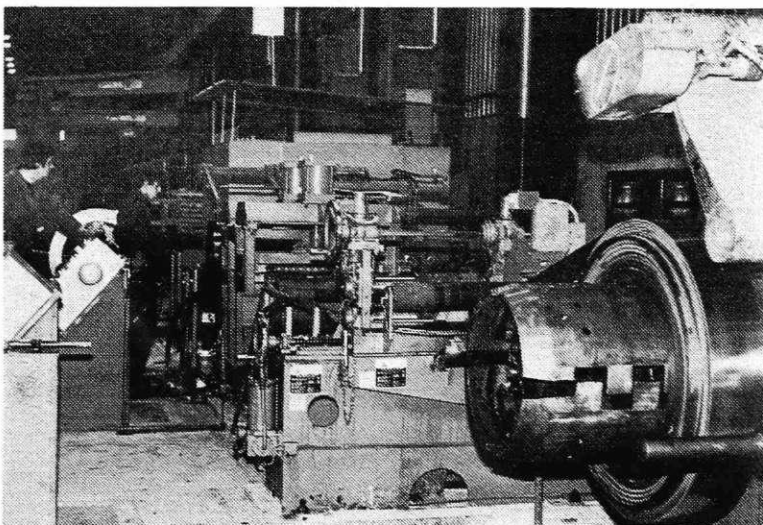
Posebna skrb velja očem. Pri poškodbi oči s fluorom ali HF je potrebno dolgotrajno izpiranje s tekočo vodo. Po izpiranju z vodo se še izpere s 3 % raztopino borove kisline, zato ker borov ion tvori s fluorom netopni borov fluorid. Na očesno sluznico se da nekaj kapljic Panto-caina za zmanjšanje bolečin. Mazila niso priporočljiva.

Pri vdihavanju fluora je treba hitro in previdno ukrepati, ker je poškodovančevo življenje odvisno od dovajanja kisika. Kisik dovajamo preko obrazne maske pri nekoliko zvišanem pritisku, da more mimo zoženih bronhijev. Povišan pritisk kisika v alveolah omogoča boljše prehajanje kisika v kri. Kadar je stanje tako kritično, da zastrupljenec ne more več sam dihati, lahko pričnemo z umetnim dihanjem.

ZAKLJUČNA BESEDA

Kako hude so posledice zastrupitve s fluorom, oziroma politja s fluorovodikovo kislino, ve le tisti, ki je tak primer že videl. Zato mora biti na rešilni postaji vse v takem stanju, da je prva pomoč čim hitrejša ob pomoči zdravnika. Industrijski bolničar in medicinska sestra morata vedeti: če zastrupljenec ne podleže pomanjkanju kisika v nekaj urah, lahko pričakujemo popolno okrevanje, preostale poškodbe sluznic in kože pa zdravimo simptomatično.

dr. Aleksander RJAZANCEV

Linija za vzdolžni prerez hladno valjanih trakov v TOZD HVB

TOZD - DSSS	Plan. neto OD v masi I-III (000 din)	realiz. neto OD v masi I-III (000 din)	indeks 3:2	plan povpr. OD I-III (din)	dosež. povpr. OD I-III (din)	indeks 6:5	Razlika 7-4 (%)	družb. plan proizvod.	izvr. družb. plana proizvod.	indeks 10:9	Razlika 4-11 (%)	Razlika 7-11 (%)	plan št. zaposlenih I-III	dej. št. zaposl. I-III	indeks 15:14	Delež plan. mase OD I-III v pl. 1978 (%)	Delež izpl. mase OD I-III v planu 1978 (%)	Delež plana proizvod. v pl. 1978 (%)	Delež dos. proizvod. I-III v pl. 1978 (%)	Delež plač. ur I-III v pl. 1978 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Plavž	3.369	3.591	106,6	4.779	4.968	104,0	-2,6	39.300	40.291	102,5	+ 4,1	+ 1,5	235	241	102,6	23,8	25,3	24,6	25,2	26,0
Jeklar	9.478	9.689	102,2	5.095	5.220	102,5	+6,3	123.340	126.942	102,9	- 0,7	- 0,4	620	619	99,8	23,5	22,5	24,4	25,1	25,0
Livarna	1.436	1.358	94,6	5.379	4.970	92,4	-2,2	450	288	63,9	+30,7	+28,5	89	91	102,3	23,7	21,5	25,0	16,0	24,0
Valj. Blum. št.	6.433	6.030	93,7	4.873	4.832	99,2	+5,5	110.200	115.946	105,2	-11,5	- 6,0	416	416	94,5	23,8	22,3	24,7	26,0	23,4
Valj. žice in prof.	4.718	4.287	90,9	5.074	4.943	97,4	+6,5	34.430	31.707	92,1	- 1,2	- 5,3	310	289	93,2	24,2	22,0	25,3	23,0	23,3
Valj. deb. p.	2.880	2.869	99,6	4.800	4.945	103,0	+3,4	25.000	25.636	102,5	- 2,9	+ 0,5	200	193	96,5	23,3	23,2	25,0	25,6	24,4
HVB	4.675	4.183	89,5	5.193	5.052	97,3	+7,8	22.500	19.065	84,7	+ 4,8	+12,6	300	276	92,0	23,9	21,3	24,5	20,7	23,3
HVJ	3.491	3.439	98,5	4.911	5.050	102,8	+4,3	7.660	7.753	101,2	- 2,7	+ 1,6	237	227	95,8	23,2	22,9	25,5	25,8	24,3
Žičarna	4.540	4.379	96,5	4.849	4.826	99,5	+3,0	17.450	17.026	97,6	- 1,1	+ 1,9	312	302	96,8	23,9	23,1	25,7	25,0	24,3
Profilarna	1.406	1.430	101,7	4.507	4.820	106,9	+5,2	6.800	5.156	105,2	- 3,5	+ 1,7	104	99	95,2	23,0	23,4	24,3	25,6	24,0
Vratni podboji	623	624	100,2	4.153	4.428	106,6	+6,4	250	218	87,2	+14,7	+19,5	50	47	94,0	22,7	22,7	25,0	21,8	23,1
Jeklovlek	2.339	2.169	92,7	4.587	4.542	99,0	+0,8	5.180	5.038	97,2	- 4,5	+ 1,8	170	159	93,5	23,3	21,6	25,9	25,2	23,3
Elektrodi	3.020	3.038	100,6	4.178	4.237	101,4	+0,8	5.760	6.152	106,8	- 6,2	- 5,4	241	239	99,2	23,4	23,5	24,4	26,1	24,8
Željarna	1.165	1.163	99,8	4.314	4.580	106,2	+6,4	2.915	2.881	98,8	+ 1,0	+ 7,4	90	85	94,4	23,2	23,2	26,0	25,7	23,8
Stroj. del.	5.015	4.913	98,0	4.794	5.310	110,8	+10,4						349	325	93,1	22,8	22,3			23,1
Remont. del.	8.591	8.130	94,6	5.394	5.681	105,3	+3,8						531	510	96,0	23,7	22,4			23,8
Vzdrževanje	8.923	8.894	99,7	5.569	5.323	95,5	+2,3						534	522	97,8	23,0	22,9			24,1
Energetika	4.188	3.897	93,1	5.518	5.323	96,5	+3,4						253	244	96,4	23,7	22,1			23,8
Transport	5.869	5.654	96,3	4.953	4.950	99,9	+0,4						395	381	96,5	23,6	22,7			23,8
Fin. kom.	4.291	4.186	97,6	5.543	5.432	98,0	+1,2						258	257	99,6	24,1	23,5			24,9
Kadr. spl.	4.991	4.962	99,4	4.754	4.667	98,2	+0,8						350	354	101,1	24,7	23,6			25,1
SEO, TKR, Novogr.	8.508	8.138	95,7	5.776	5.669	98,1	+1,2						491	478	97,4	23,5	22,5			24,2
Družb. pr.	2.302	2.489	108,1	3.957	4.106	103,8	+3,8						194	202	104,1	23,3	25,4			25,6
ŽELEZARNA	102.251	99.514	97,3	5.047	5.058	100,2	+2,9	401.235	406.095	101,2	- 3,9	- 1,0	6.753	6.558	97,1	23,5	22,9	24,7	25,0	24,2

VREDNOST PRODAJE V MARCU IN PRVEM TROMESEČJU VIŠJA OD PLANIRANE

IZVRŠEVANJE DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE V MESECU MARCU

Temeljna organizacija	IZVRŠENJE MAREC 1977			DRUŽBENI PLAN MAREC 1978			IZVRŠENJE MAREC 1978			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	114,9	24.304	2.792.500	50	25.000	1.250.000	43,9	22.392	982.889	38,2	92,1	35,2	87,8	89,6	78,6
Valj. bluming-štel	6.077,9	9.102	55.319.293	5.540	9.677	53.610.580	6.488,5	10.432	67.685.144	106,8	114,6	122,4	117,1	107,8	126,3
- bluming				170	7.897	1.342.490		9.204	2.025.051				129,4	116,6	150,8
- štel				5.370	9.736	52.268.090		10.475	65.660.093				116,7	107,6	125,6
Valjarna žice in profilov	1.527,0	6.214	9.489.137	4.170	6.824	28.457.860	3.140,8	7.576	23.793.425	206,2	121,9	250,7	75,3	111,0	83,6
Valjarna debele pločevine	9.414,6	8.194	77.142.190	8.610	8.367	72.040.589	9.145,8	9.668	88.417.737	97,1	118,0	114,6	106,2	115,6	122,7
Hladna valjarna Bela	2.095,8	8.891	18.633.217	7.800	10.839	84.543.983	6.230,1	10.971	68.352.246	297,3	123,4	366,8	79,9	101,2	80,1
Hladna valjarna Jesenice	2.715,9	9.878	26.828.532	2.550	10.385	26.481.750	2.528,8	10.706	27.072.105	93,1	108,4	100,9	99,2	103,1	102,2
Žičarna	4.507,7	10.102	45.537.069	4.600	11.286	51.915.397	4.388,6	12.480	54.769.245	97,4	123,5	120,3	95,4	110,6	105,5
Profilarna	1.871,5	8.747	16.370.464	1.850	8.547	16.003.930	2.052,2	9.716	19.938.531	109,7	111,0	121,8	110,9	113,6	124,5
- HOP				1.770	8.009	14.176.520		8.994	17.373.980				109,1	112,3	122,5
- ronđele				20	26.935	538.700		15,6	460.129				78,0	109,4	85,4
- stebrič. + distančniki				10	19.286	192.860		19,1	375.059				191,0	101,7	194,5
- diski				50	21.917	1.095.850		85,8	1.729.363				171,6	92,0	157,8
Skladišče 38				190	18.333	3.483.270		417,6	7.020.043				219,8	91,7	201,5
Vratni podboji	51,8	25.519	1.321.893	90	22.914	2.062.215	84,2	24.086	2.028.819	162,6	94,4	153,5	93,6	105,1	98,4
Jeklovček	1.603,3	15.751	25.253.119	1.790	15.730	28.157.565	1.800,7	17.602	31.695.185	112,3	111,7	125,5	100,6	111,9	112,5
Elektrode	1.621,7	10.904	17.682.243	2.140	11.440	24.482.495	2.204,0	10.651	23.475.109	135,9	97,7	132,8	103,0	92,3	95,9
- op. elektr. var. pr., varilna žica				1.590	13.668	21.731.558		1.684,0	22.265.884				105,9	97,6	102,5
- suha masa za Emono				100	7.000	700.000		136,8	957.600				136,8	100,0	136,8
- Emona iz Zagreba				250	7.564	1.890.937									
- ognjevarni material	178,6	804	143.510	200	800	160.000	383,2	657	251.625	214,6	81,7	175,3	191,6	82,1	157,3
Zebljarna	1.036,5	8.408	8.714.504	1.015	7.153	7.260.800	1.074,5	8.438	9.066.618	103,7	108,2	104,0	105,9	117,9	124,9
OSNOVNA REALIZACIJA	32.638,6	(9.347)	305.084.161	40.395	9.896	399.750.434	39.599,7	10.715	424.297.096	121,3	114,6	139,0	98,0	108,3	106,1
REALIZACIJA ENERGIJA			7.136.930			2.321.750			2.272.443						97,9
OSTALA REALIZACIJA						4.212.006			7.125.307						169,2
SKUPAJ ZUNANJA REALIZACIJA	32.638,6	(9.566)	312.221.091	40.395	10.058	406.284.190	39.599,7	10.952	433.694.846	121,3	114,5	138,9	98,0	108,9	106,8

IZVRŠEVANJE DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE OD JANUARJA DO MARCA

Temeljna organizacija	IZVRŠENJE OD I-III 1977			DRUŽBENI PLAN OD I-III 1978			IZVRŠENJE OD I-III 1978			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	259,4	23.338	6.053.883	150	25.000	3.750.000	141,9	23.529	3.339.570	54,7	100,8	55,2	94,6	94,1	89,1
Valj. bluming-štel	17.725,3	9.228	163.562.388	15.700	9.677	151.928.900	18.993,1	10.012	190.151.878	107,2	108,5	116,3	121,0	103,5	125,2
- bluming				490	7.897	3.869.530		9.325	7.182.712				157,2	118,1	185,6
- štel				15.210	9.736	148.059.370		10.041	182.969.166				119,8	103,1	123,6
Valjarna žice in profilov	5.087,1	6.204	31.560.672	11.970	6.824	81.688.400	8.589,7	7.239	62.179.830	168,8	116,7	197,0	71,8	106,1	76,1
Valjarna debele pločevine	26.439,1	8.149	215.446.986	24.710	8.367	206.750.633	25.449,4	9.206	234.298.103	96,3	113,0	108,8	103,0	110,0	113,3
Hladna valjarna Bela	5.898,2	7.903	46.613.884	22.500	10.435	234.791.800	19.533,5	10.343	202.026.347	331,2	130,9	433,4	86,8	99,1	86,0
Hladna valjarna Jesenice	7.601,4	9.787	74.394.991	7.240	10.385	75.187.400	7.101,2	10.514	74.663.152	93,4	107,4	100,4	98,1	101,2	99,3
Žičarna	12.252,4	10.351	126.821.091	12.920	11.286	145.814.549	12.625,0	11.825	149.285.054	103,0	114,2	117,7	97,7	104,8	102,4
Profilarna	5.932,6	8.783	52.107.199	5.860	8.547	50.192.660	6.282,9	9.355	58.775.552	105,9	106,6	112,8	107,2	109,5	117,1
- HOP				5.640	8.009	45.172.640		8.802	52.813.269				106,4	109,9	116,9
- ronđele				50	26.935	1.346.750		23,4	666.985				46,8	105,7	49,5
- stebrič. + distančniki				20	19.286	385.720		53,6	1.061.959				268,0	102,7	275,3
- diski				150	21.917	3.287.550		205,7	4.233.339				137,1	93,9	128,8
Skladišče 38				500	18.333	9.166.500		496,9	8.363.139				99,4	91,8	91,2
Vratni podboji	132,0	25.542	3.371.555	250	22.914	5.728.385	182,3	24.718	4.506.344	138,1	96,8	133,7	72,9	107,9	78,7
Jeklovček	4.474,9	15.570	69.676.545	5.160	15.730	81.169.290	5.059,2	17.435	88.209.141	113,1	112,0	126,6	98,1	110,8	108,7
Elektrode	5.018,9	11.538	57.908.112	5.960	11.492	68.493.897	5.561,6	12.167	67.667.730	110,8	105,5	116,9	93,3	105,9	98,8
- op. elektr. var. pr., varilna žica				4.510	13.668	61.641.085		4.517,2	66.013.661				100,2	106,9	107,1
- suha masa za Emono				100	7.000	700.000		136,8	957.600				136,8	100,0	136,8
- Emona iz Zagreba				750	7.564	5.672.812									
- ognjevarni material	567,5	811	460.561	600	800	480.000	907,6	767	696.469	159,9	94,6	151,2	151,3	95,9	145,1
Zebljarna	3.018,6	8.174	24.674.785	2.910	7.153	20.816.679	2.852,2	7.516	21.436.261	94,4	91,9	86,9	98,0	105,0	103,0
OSNOVNA REALIZACIJA	93.839,9	(6.294)	872.192.091	115.830	9.803	1.135.479.093	112.868,9	10.321	1.164.902.101	120,3	164,0	133,6	97,4	105,3	102,6
REALIZACIJA ENERGIJA			17.757.228			7.094.315			7.630.310						107,6
OSTALA REALIZACIJA						12.086.625			18.708.409						154,8
SKUPAJ ZUNANJA REALIZACIJA	93.839,9	(9.484)	889.949.319	115.830	9.969	1.154.660.033	112.868,9	10.554	1.191.240.820	120,3	111,3	133,9	97,4	105,9	103,2

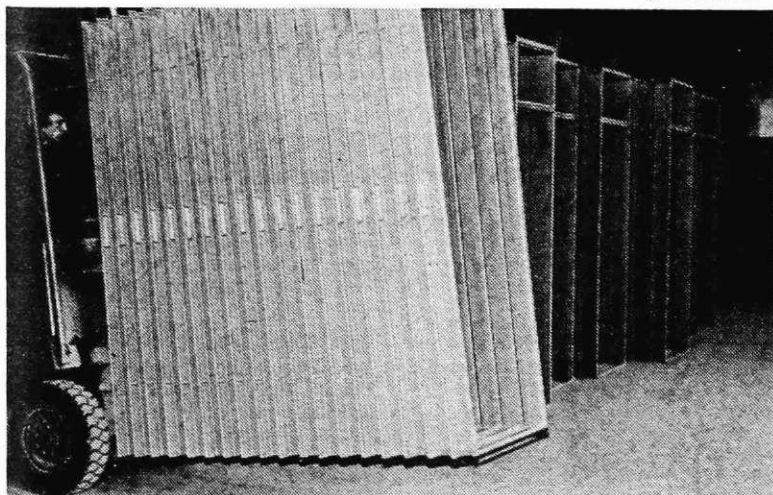
(Nadaljevanje s 1. strani)

Realizacija osnovnih proizvodov v prvem četrtletju je bila 1.165 milij. din, realizacija stranskih proizvodov in energije pa je 26 milij. din, kar znese skupaj 1.191 milij. din. Vrednost prodaje je za 3 % višja od planirane. Tudi to je posledica povišanih cen, saj planirana količina tudi v prvem četrtletju ni bila dosežena. Zaostanek je še nekoliko večji kot mesečni (2,6 %). Dosežena povprečna prodajna cena je bila 10.554 din na tono in je za 6 % višja od planirane.

V prvem četrtletju lanskega leta je bila realizacija za 36 % nižja od le-

tošnje. Razen tega, da so bile takrat nižje prodajne cene (za 11 %), so bile tudi prodane količine precej manjše - za 18.800 ton.

Predvideno količino za prodajo so dosegli le TOZD Valjarna bluming-štel, Valjarna debele pločevine in Profilarna. Pri prodajnih cenah je slika zaradi povišanja na začetku meseca boljša, vendar je nekatere temeljne organizacije zaradi spremenjenega asortimenta tudi niso dosegle - Livarna in Hladna valjarna Bela. Največje povišanje realizacije glede na plan je v Valjarni bluming-štel, Valjarni debele pločevine in Profilarni. Lucija Rozman

Skladišče vratnih podbojev

RAZGRNITEV PRIPRAVLJALNIH DEL

Po zakonu o gradnji objektov je potrebno za vsako investicijo izdelati investicijsko dokumentacijo. Ta obsega pripravljala dela in investicijski program. Z izdelavo te dokumentacije in njeno potrditvijo na ustreznih organih, je možno pričeti z realizacijo investicije.

V Železarni je doslej delo na investicijski dokumentaciji potekalo zelo različno. Mnogi projekti so bili slabše pripravljeni, ker je pri njihovem nastajanju sodelovalo premalo zainteresiranih. Posebno pomembna je dobra izdelava pripravljanih del, ki s svojim vsestranskim pristopom k problemu omogočijo optimalno rešitev investicije.

Na osnovi teh ugotovitev je strokovni kolegij Železarne sklenil, da da pripravljala dela novih garderob in jedilnice jeklarne v javno razpravo z namenom, da zberemo pripombe in izboljševalne predloge, ki bi jih v investicijskem programu lahko upoštevali.

Pozivamo vse na sodelovanje. Vsaka vaša misel ali ideja bo dobrodošla. Sprejemamo jih v pisni obliki na naslov: SEKTOR NOVOGRADENJ - OPTIO (nad centralnim skladiščem - Kašta) - do 5. maja letos. Vse informacije pa dobite pri Vinku Zormanu, tel. 485.

UVOD

Z ukinitvijo skladišča in priprave starega železa ob glavni pisarni, smo sprostili zemljišče, ki je primerno za lokacijo garderobne zgradbe in centralne kantine, povečanje kalorične centrale, zgradb elektrozvez, novega vhoda in delne izgradnje interne magistralne cestne zveze v Železarni, na trasi od železniškega mostu do remontnih delavnic. Izgradnja navedenih objektov bo izboljšala, oziroma odpravila številne pomanjkljivosti in ovire, ki v določeni meri že resno zavirajo nadaljnji razvoj in normalno obratovanje talilnic, predvsem pa, da vsem zaposlenim nudimo najosnovnejšo higiensko-tehnične pogoje dela, ki

jih doslej zaradi pomanjkanja prostora ni bilo moč rešiti.

GARDEROBE IN JEDILNICA

Trenutno najbolj pereč problem so prav gotovo higienski prostori jeklarne in jeklovarne. Ti so nameščeni pod odpuščenimi rakami na zahodnem delu jeklarne in v večjem delu segajo v livno lopo. Ravno ta prostor pa bi bil nujno potreben za povečanje delovnega prostora jeklovarne, kar bi bilo pravzaprav le delno nadomestilo za izgubljene površine, ki so jih morali odstopiti za halo konti-liva. Zaradi izgradnje hale kontiliva in ponovnega obratovanja BBC elektropeči, bo onemogočen dovolj iz

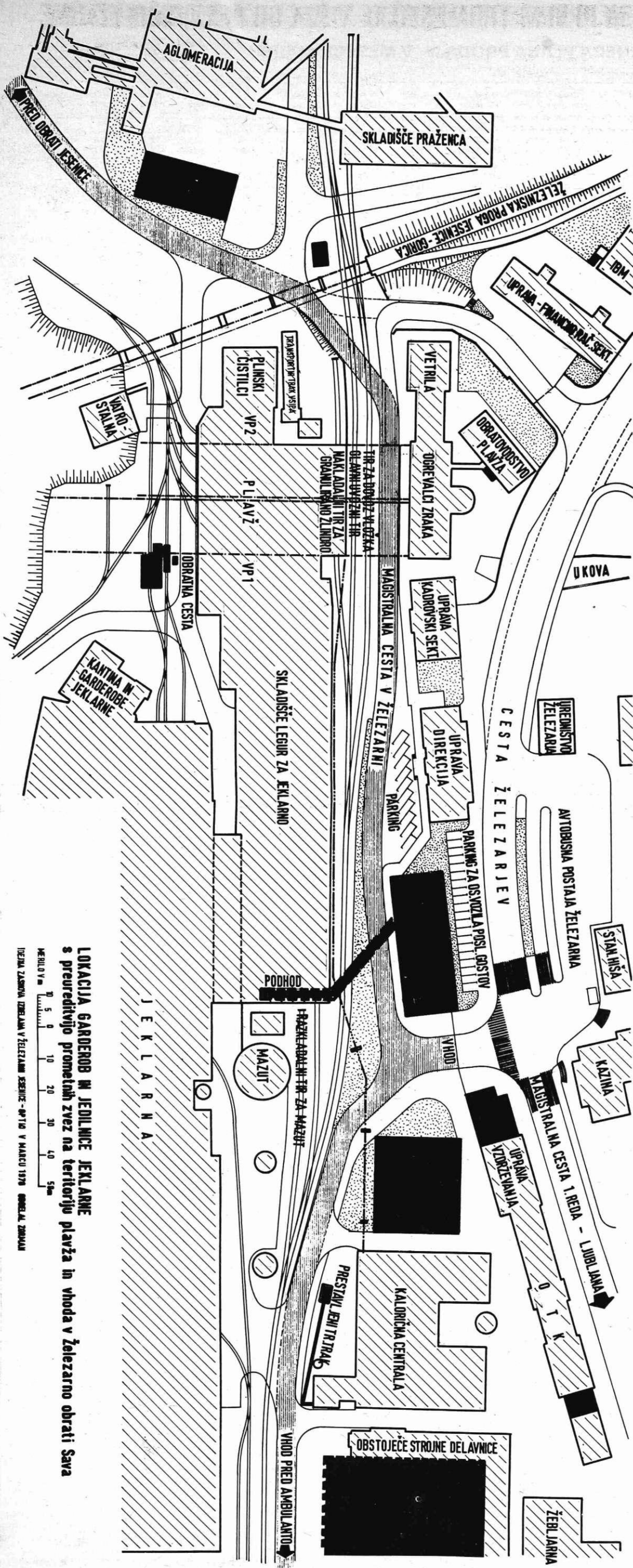
vzhodne strani jeklarne in bomo morali urediti dovoz iz zahodne smeri, kar nujno terjaja porušitev obstoječih higien jeklarne in livarne. Ne nazadnje moramo to storiti tudi zaradi stanja teh prostorov, ki higiensko več ne ustrezajo namenu, niti v najosnovnejših zahtevah. Nekoliko boljše so v sanitarnem pogledu ostale garderobe v jeklarni, vendar lokacijsko na popolnoma neustreznih položajih. Tako bomo morali garderobe stare valjarne žice odstopiti skladišču rezervnih delov jeklarne in konti-liva, prostor, v katerem so garderobe pred ASEA elektropečjo, bi pa še kako koristil za izboljšanje delovnih razmer in procesa proizvodnje v elektrojeklarni.

Opisane težave so dovolj tehtne, da nemudoma pristopimo k izgradnji nove stavbe za garderobe z jedilnico, ki bo zgrajena na prostoru med upravno zgradbo Železarne in novim vhodom pred Kazino. Po temeljitih študiju prostora je to edina možna lokacija, ki dovolj funkcionalno ustreza vsem postavljenim zahtevam in namenu. Ta lokacija je zelo ugodna predvsem za zaposlene v TOZD Jeklarna. Je na poti od vhoda do delovnih mest in praktično ne odstopa od najkrajše možne poti. Od garderobne stavbe je pot usmerjena skozi 60 m dolg podhod, ki se končuje v skladišču legur v bivši generatorski lopi ob mazutnem rezervoarju. S tem se izognemo istonivojskemu prečkanju (Nadaljevanje na 8. strani)

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI

LR KITAJSKA - BODOČA ŽELEZARSKA VELESILA

Ljudska republika Kitajska ima s svojimi 800 milijoni prebivalcev in velikimi zalozami raznih surovin, premoga ter nafte, brez dvoma vse pogoje za industrijsko velesilo. Danes sicer to še ni, kar je posledica zaostalosti in nerazvitosti, ki jo je današnja Kitajska podedovala iz časov prejšnjih izkoriščevalskih režimov. Nekaj težav pri zaostajanju v industrijskem razvoju pa lahko pripišemo tudi notranjim

glavnega uvoznega tira v Železarno in v bodočnosti tudi tovarniške tranzitne ceste.

Tudi v pogledu oddaljenosti garderob od delovnih mest v jeklarni je predlagana lokacija ugodnejša od sedanje. Poprečno so delovna mesta oddaljena 150 m. Konkretno je SM peč 2 oddaljena 70 m. ASEA električna peč 220 m, jeklolivarna 150 m, kontiliv 130 m in čistilnica kokil 250 m. Če računamo najoddaljenejšo delovno mesto od novega vhoda z vračunanim najbolj neugodnim garderobnim mestom v garderobni stavbi, bo potrebno prehoditi 400 m.

V ilustracijo naj navedemo, da je današnja pot za večino zaposlenih v jeklarni dolga 370 m od vratarja do garderob pod rakami, k temu pa moramo prišteti še poprečno 100 m poti od garderob do delovnega mesta. Če ta podatek kaže, da je lokacija izbrana pravilno, posebno še ob dejstvu, da v nobenem primeru pot od vhoda do delovnega mesta ne poteka po dvakrat prehojeni smeri, kar je v sedanjem primeru potrebno. Razen tega je celotna pot od vhoda do delovnega mesta za večino zaposlenih v zaprtem prostoru, ki je zavarovan pred atmosferskimi vplivi.

Garderobna stavba bo grajena na prostoru, ki dovoljuje gradbeno zasnovano za 400 garderobnih mest na etažo. Zbrani podatki o trenutnih potrebah garderob za vse obrate in oddelke od strojnih delavnic do plavža, kažejo potrebo po 1480 moških in 140 ženskih mestih. Toda v dolgoročnem razvoju Železarne za to območje računamo celo z zmanjšanjem števila zaposlenih. Tako predvidevamo po izgradnji nove elektrojeklarnice med letom 1982 in 1985 ukinitve obratovanja starih SM peči in s tem precejšnje zmanjšanje zaposlenih, kljub razširitvi jeklolivarne, ki zasede izpraznjeni prostor v jeklarni. Nadalje so že v teku pripravljani dela za preselitev strojnih delavnic na Javornik. Po grobih predvidevanjih lahko računamo z zmanjšanjem najmanj 200 delovnih mest, ki jih bomo lahko odstopili potrebam remontnih delavnic.

To je v glavnem tudi vzrok, da remontnih delavnic v prvem planu nismo upoštevali, posebno še ob dejstvu, da se bo garderobna stavba z odselektivno strojnimi delavnic precej omilila. Pomanjkanje garderob v OTK bomo začasno rešili z adaptacijo starega vhoda, ker bo njihova dokončna lokacija znana šele po izdelavi programa izgradnje upravnega centra Železarne.

Na teh osnovah smo se odločili, da upoštevamo naslednje število garderobnih mest v novi garderobni stavbi:

jeklarna	470 moških in 20 žensk,
livarna	100 moških in 5 žensk,
kontiliv	40 moških in 5 žensk,
prilava legur	50 moških in — žensk,
vzdrž. jekl.	70 moških in — žensk,
Vatostalna	100 moških in — žensk,
energija	70 moških in 10 žensk,
čistilke	— moških in 40 žensk,
skupaj	900 moških in 80 žensk.

Po podatkih oddelka za družbeno prehrano moramo v garderobni stavbi zagotoviti še 200 sedežev v samopostrežni restavraciji. Ob upoštevanju teh podatkov smo se odločili za železobetonsko konstrukcijo stavbe z eno etažo v kletni in tremi etažami v nadzemni izvedbi. V vsaki etaži je prostora za 300 garderobnih mest, v zadnji etaži pa bo garderoba za 100 žensk in 200 sedežna restavracija. Stavba je zasnovana tako, da je razdeljena v bokse po 100 enot, vsak boks ima dva ločena prostora po 100 garderobnih omaric, ki sta medsebojno povezana z umivalnico in kopalnico. V tej je instalirano 11 tušev, šest umivalnikov, en prostor z WC školjko in en prostor s počepnim straniščem (»čučavcem«). Zasedenost garderobnih prostorov bomo morali kombinirati z večimensko posadko, tako da pride en tuš na pet zaposlenih. Vsak delavec ima na razpolago dve garderobni omarici, za civilno in delovno obleko. Priporočamo, da kombiniramo oba prostora tako, da bomo v enem imeli samo civilno, v drugem pa delovno obleko, kajti le tako bomo očuvali civilno obleko pred neprijetnimi vonjavami delovnih oblek. V tem primeru lahko delimo en garderobni prostor na dve izmeni, ki vsaka zase zasede vzdolžno polovico prostora.

V vsakem nadstropju je v stopniščnem traktu določen še prostor za sušenje delovnih oblek. Gabaritna izmera stavbe je 17,7 m širine in 44,3 m dolžine. V prvem traktu ob vhodu je pritličje in prvo nadstropje namenjeno vratarji in nadzorni službi ter reševalni postaji, medtem, ko je klet namenjena energetskemu razvodu, drugo nadstropje pa za pomožne prostore kuhinje. Stavba je locirana tako, da je na zahodni strani še možno doizdati trakt v dolžini 11 m s kapaciteto 400 garderobnih mest.

V zgornjem nadstropju je projektirana samopostrežna restavracija. Ta lokacija je sicer nekoliko neugodna zaradi nujne uporabe stopnic, vendar je iz tehničnega in zasnovanega vidika nižje ležečih garderob to potrebno, zaradi vnaprejšnjega izogiba vseh nevarnosti z vodo. Prostorsko je restavracija zasnovana tako, da je v stopniščnem delu nad sušilnico oblek higienski del, nad garderobami pa osrednji del jedilnice za 200 sedežev. Delilnica s štrambami in garderobo delilnice zavzema trakt proti cestnemu vhodu. V tem traktu je instalirano dvigalo za dovoz hrane, razen tega pa je dostop v ta prostor omogočen preko samostojnih stopnic, ki služijo tudi za dostop v prvem nadstropju nameščenih pisarn nadzorne službe.

Samopostrežna restavracija bo pokrivala prehranske potrebe za ves zahodni del jeseniških obratov od vključno strojnih delavnic do železniškega mostu pri plavžu. Ta lokacija ja za zahodni del jeklarne in plavž nekoliko manj ugodna kot dosedanja, prav tako bodo na slabšem tudi koristniki družbene prehrane v strojnih delavnicah. V programu je namreč združitev kantin v jeklarni in strojni delavnici zaradi racionalizacije poslovanja, še bolj pa smo v to prisiljeni zaradi neustreznosti obstoječih objektov, ker nam sanitarna inšpekcija le s skrajno prizanesljivostjo še dovoljuje obratovanje. Lokacijsko je novi položaj restavracije v centru potreb in je večina delovnih mest znotraj 200 m kroga. Za najbolj oddaljeno delovno mesto bo potrebno manj kot pet minut hoje. Na uslugo te restavracije bomo vezali tudi vse zaposlene v skupnih službah, ki se danes poslužujejo prehrabnih obratov izven Železarne. Izhod teh ni mogoče v celoti kontrolirati, zaradi česar se ti nemalokrat zlorabljajo v privatne opravke med službenim časom.

Kot dopolnilo centralne samopostrežne restavracije bomo v jeklarni organizirali še prostor za počivanje moštva, v katerem bodo na razpolago okrepitele brezalkoholne pijače. Avtomati za tovrstno postrežbo pa bodo nameščeni tudi v vseh ostalih obratih in oddelkih.

Vse fekalne odpake bomo odvajali v kanalizacijski kolektor, ki poteka pod magistralno cesto. Kanalizacijski odtok bo speljan vzporedno s traso energetskega kanala do že izdelanega kanalizacijskega priključka pred žebjarjo. Direktni priključek na kanalizacijski kolektor ob garderobni stavbi ni mogoč zaradi obstoječega energetskega kanala, ki poteka previsoko za odvajanje kletnih garderob.

V skladu s priporočilom SLO, bi lahko kletne garderobne prostore in podhod priredili za potrebe zaklonišča pred zračnimi napadi v primeru vojne.

GLAVNI VHOD IN CESTNO OMREŽJE

Nova lokacija garderobne zgradbe je vezana tudi na prestavitve dosejanega vhoda pred Jelenom na lokaciji pri Kazini. V lanskoletni izvedeni rekonstrukciji magistralne ceste je ta sprememba že upoštevana. S tem odpadde uporaba magistralnega cestnega objekta v dolžini 100 m za masovni odhod delavcev ob vsakokratni menjavi dnin v Železarno, kar danes predstavlja resno prometno oviro in stalno nevarnost nesreč. S predlagano spremembo vhoda se bo uporaba javne ceste omejila na izključno pravokotni prehod pešcev le na enem mestu. Prehod bo vključen v enotno semaforско upravljanje prometa v križišču z odcepom na avtobusno postajo in odcepom za vhod v Železarno. S to spremembo bomo veliko prispevali za izboljšanje prometnih razmer na osrednji magistralni cesti skozi Jesenice, kar je v skladu s smernicami za urbanistično planiranje in načrtovanje v občini Jesenice, ki med drugimi določili priporočajo tudi ustrezno prometno in komunalno opremo industrijskih območij in proučitev možnosti za ločitev internega prometa Železarne od javnega cestnega prometa.

V skladu s tem priporočilom pristopamo tudi na tem področju k realizaciji projekta za interno cestno povezavo v Železarno. V ta namen moramo dokončno odstraniti skladišče ostružkov in zgraditi cestno traso v dolžini 245 m od obstoječe ceste pri strojnih delavnicah do obstoječe ceste (Prešernova) ob aglomeraciji. Za ureditev te trase bomo morali ob kaloriferni centrali prestaviti obstoječi transportni trak za premog, porušiti staro stikalnico za staro železo, pod žerjavno progo plavžev prestaviti vse tire, obstoječi steber žerjavne proge Q₁ prestaviti proti ogrevalcem zraka, prav tako pa moramo prestaviti tudi podporne stebre plinovoda. Porušiti moramo tudi obstoječe silose za granularno žlindro in jih prestaviti ob silose za rudo. S to rekonstrukcijo bomo izboljšali tudi vozne pogoje za glavni

LOKACIJA GARDEROB IN JEDILNICE JEKLANE
s preureditvijo prometnih zvez na teritoriji plavža in vhoda v Železarno obrati Sava

IZMERA ZASNOVA IZMERILNA V ŽELEZARNI - 1978 V MARCU 1978 OBREDAV. ZBODALI

IN JEDILNICA JEKLARNE Z DELNO IZGRADNJO MAGISTRALNEGA CESTNEGA OMREŽJA ŽELEZARNE

uvozni tir. Križišče med cesto in železnico bo ostalo skoraj na istem mestu kot doslej, le proti plavžu ga premaknemo za 15 m.

Obstoječa cesta pod stavbo finančnoračunskega sektorja bo s to preureditvijo izgubila svoj dosednji pomen in bo poslej samo še rezervni vhod za izjemne prevoze. S tem odpade tudi vratarstvo mesto, obstoječe zapornice pa se nadomestijo z ustreznimi vrati, ki bodo normalno zaprte. Zaradi ceste moramo odstraniti obstoječo blokovnico za uvozni tir in jo premestiti pod železniški most.

Tir za nakladanje granulirane žlindre naj bo v kombinaciji s cesto, ki bi služila tudi za eventualno nakladanje cestnih transportnih vozil. Ta cesta bo na eni strani priključena na obstoječo pod železniškim mostom, na drugi strani pa na novo pri kadrovskega oddelku in bo samo enosmerna prevozna. Seveda bo tu potrebno vpeljati posebni časovni režim usklajenega med cestnim in železniškim transportom, vse prehode pa opremiti z ustreznimi cestnimi signalnimi napravami.

Druga projektirana cestna zveza je na livni strani plavžev in bo namenjena izključno za potrebe plavža in v manjši meri tudi za jeklarne. Trasirana je tako, da povezuje vsa mesta odvzema plavžnega prahu, prav tako pa tudi vse ostale potrebne do- in odvoze od plavža. Vsa trasa je v ravni liniji ob južnem robu posluževalnega odra in prečka vse livne tirs. Ob podestu je zaradi obstoječih stebrov žerjavne proge lahko le štiri m širine, dočim se proti priključku na obstoječo cesto pri aglomeraciji razširi na normalno širino 6,5 m. Ta del ceste bo zaradi višinskih razlik v 7,5% vzponu, kar je še vedno v dovoljenih mejah cestnega prometa. Na vzhodno stran proti jeklarni je ta cesta priključena na projektirano obvoznico okoli jeklarne. Ta izvedba ceste dopušča uporabo obstoječe zgradbe bivših plinskih čistilcev za skladiščne in delavniške potrebe Vatrostalne. Ta cestna trasa tudi ne ovira izgradnje naprave za odžveplanje surovega železa ter lokacije tehnične ozkega tira. Razen tega ne ovira odvoza žlindre po ozkem tiru, kar moramo do uvedbe cestnega transporta za žlindro vsekakor upoštevati.

CENTRALA ZA ELEKTROZVEZE IN KALORIČNA CENTRALA

Na koncu naj omenimo še možnost za lokacijo nove zgradbe za elektrozeve (telefon, teleprinter, brezžične zveze, terminal za računski sektor). Stara telefonska centrala je na

koncu svoje zmogljivosti, ki tudi zaradi zastarelosti že terja obnovo. Na sedanji lokaciji je prostorsko tako otesnjena, da vanjo ni moč vgraditi novih elementov sodobne elektrozeve. Že današnje potrebe nakazujejo uvedbo brezžične zveze, bližnja prihodnost pa že trka na naša vrata s sodobno terminalno zvezo z računskim centrom. Za te namene mora biti stavba grajena v ustreznih železobetonskih zasnovi, ki je varna tako potresno kot izolacijsko proti zunanjim vplivom. To lokacijo narekuje že obstoječi telefonski kabel, ki poteka v neposredni bližini. Zaradi te gradnje bomo morali premestiti tudi obstoječi vhod v stavbo uprave strojnega vzdrževanja.

Nadalje imamo na prostoru bivšega skladišča starega železa še rezervirano lokacijo za razširitev kalorične centrale. To le v primeru, da razpoložljivi prostor zadostuje obsegu gradnje novega dela kalorične centrale.

Če ta lokacija tu nima izgledov, zaradi gabaritne omejenosti objekta, bomo to gradnjo morali locirati na prostor obstoječih strojnih delavnic, kar pa že posega v drug investicijski program.

V kolikor rezervacija za kalorično centralo po varianti I odpade, bomo ta prostor lahko uporabili za gradnjo ustreznih delavnic in raziskovalnih laboratorijev TKR v sklopu z adaptacijo obstoječih zgradb OTK.

V prvi fazi realizacije projekta novih garderob, sta lokaciji telefonske centrale (elektrozveze) in kalorične centrale po varianti I, predvideni kot zeleni parkovni površini.

PRESTAVITEV MLINA ZA OSTRUŽKE

Obstoječe skladišče in predelava ostružkov služi plavžu kot dodatni vložek in ima letno kapaciteto 12 do 13 tisoč ton ali tri tone na uro pri dvozičnem obratovanju.

Transport iz skladišča do obeh plavžev, je sedaj izključno z uporabo železniškega prevoza. Vsi drobljenih ostružkov v plavžu pa je za oba plavža prirejena v različnem sistemu dovoza. Za plavž I dovažamo ostružke v razsutem stanju v železniških odprtih vagonih iz skladišča v halo bivše rudarne, kjer jih žerjav z grabilcem preloži v bunker, od tu pa prek dozirne naprave v vsipno košaro na vsipnem vozi do zasipa v plavž. Za plavž II pa moramo v skladišču ostružkov le-te naložiti v posebne košare, ki jih prepeljemo z železniškim vozom do žerjava plavža II, te prenesemo do silosa ostružkov ob progi vsipnega voza. Od tu jih preko dozirne naprave nasujemo

v vsipno košaro na vsipnem vozu do zasipa v plavž. Košare za prevoz ostružkov iz skladišča do plavža II so kvadratne oblike izmere 1x1, 4x2 m in z odpirajočim dnom.

Z novo lokacijo skladišča in priprave ostružkov na nasipu načina posluževanja obeh plavžev ne bi spreminjali. Dovož drobljenih ostružkov bo možen po železnici kot tudi po cesti. Že v predlogu ureditve skladišča legur za jeklarne v bivši rudarni, je predviden dostop s cestnimi vozili do skladišča plavža za posluževanje plavža I. Za plavž II bomo še naprej dovažali ostružke v košarah po železnici, obstoji pa tudi možnost dovoza teh s cestnimi vozili pod žerjav plavža II na obeh straneh livnega polja. Tako se sistem dovoza pripravljanih ostružkov, razen lokacije priprave, ne spremeni, temveč dopolni še z možnostjo cestnega transporta. V skladišču plavža v starem delu rudarne bomo obstoječo jamo za rudo pregradili, tako da bomo imeli zahodni del le-te za rudo, vzhodni pa za pripravljene ostružke, ki jih bomo vanjo dovažali s kipanjem kesona na kamionu ali na vagonu, brez vmesnega prekladanja.

Novo skladišče ostružkov na nasipu moramo zgraditi s kapaciteto 25 do 30 tisoč ton letne porabe in moramo imeti od dveh do treh mesecev zaloge pred uporabo, zaradi procesa razmaščevanja ter delne oksidacije. S tem se olajša proces lomljenja v mlinu, razen tega pa ne ostajajo šopi spirarnih ostružkov. Približno 10 do 15% ostružkov nabavne količine je zmletih. Nasipna teža drobljenih ostružkov je 1500 kg na kub. meter, nedrobljenih pa od 500 do 800 kg na kub. meter.

Da bo delo drobljenja in skladiščenja ostružkov tako nemoteno tudi v času selitve, bomo v novem skladišču postavili nov mlin, za katerega je TOZD Plavž že zahteval ustrezne ponudbe. Za posluževanje mlina bomo uporabili obstoječe samohodno dvigalo Orenstein Comp. Koppel, ki je opremljeno z magnetom in grabilcem. Za varno obratovanje moramo nabaviti še dodatno dvigalo, ki bo enakovredno obstoječemu in v primeru okvar enega lahko drugi vskoči v pomoč. Po vteku proizvodnje v novi pripravljalnici ostružkov bomo iz starega preselili še obstoječi mlin, žerjavno progo po podrti. Odstranili bomo tudi oba tirma priključka v obstoječe skladišče, tir za dovoz prašence in rude pa povezali na uvozni tir pred obstoječo kretnico tira za nakladanje granulirane žlindre. Po odstranitvi žerjavne proge bomo lahko vzpostavili provizorično cestno zvezo med glavnim vhodom in obstoječo cesto pri aglomeraciji. Prehod

preko tira bomo morali opremiti s signalnovernostnimi napravami.

PREDLOG GRADNJE PO FAZAH

Iz opisa programiranih del je razvidno, da bodo dela precej obsežna, ki pa so prepotrebna, da odpravimo vrsto težav in pomanjklivosti tako v prometnem kot higiensko tehničnem pogledu in pred odstranitvijo skladišča starega železa niso bila rešljiva. Celotno ureditev na omenjenem območju bomo zaradi obsežnosti in usklajevanja s proizvodnjo plavža izvršili v treh fazah, in sicer:

I. FAZA: Gradnja garderob z jedilnico in podhodom ter ureditev okolice. Izgradnja novega vhoda s cestnim priključkom na obstoječo cesto pri strojnih delavnicah.

II. FAZA: Izgradnja cestne zveze na livni strani plavža z ureditvijo okolice.

III. FAZA: Preureditev cestnih in železniških zvez pod žerjavnimi progama ob ogrevalcih zraka in prestavitve železniške blokovnice na novo lokacijo. Zaprti dosednji vhod pod stavbo pokojninski.

ZBIR STROŠKOV ZA IZGRADNJO I. FAZE

	din
1. Rušenje in selitev skladišča	5,408.000
2. Garderobna stavba	38,914.000
3. Cesta	2,034.000
4. Zunanja ureditev prostora	3,082.000
Skupaj	49,438.000

RAZDELITEV STROŠKOV PO ČASOVNI RAZPOREDITVI GRADNJE V LETIH

	din
1. leto	— pripravljalna dela 10,000.000
2. leto	— gradnja garderob 39,438.000

Navedeni stroški gradnje I. faze ne zajemajo cene za gradnjo centrale za elektrozeve in kalorične centrale, prav tako ni upoštevan strošek za gradnjo cest in rekonstrukcijo železniških tirov na območju plavža.

Vse dodatnejše informacije o strukturi navedenih cen dobite v OPTIO.

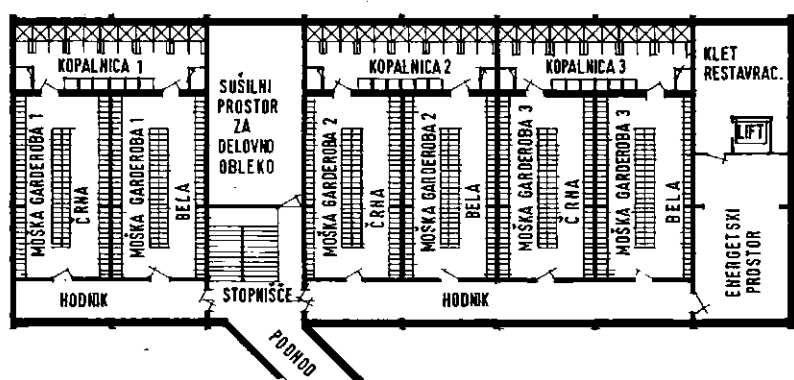
TERMINSKI PLAN GRADNJE

Zap. št.	Dejavnost	Meseci gradnje																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Načrti in dovoljenja																		
2	Gradnja novega skl. ostružkov																		
3	Rušenje obstoj. skl. ostružkov																		
4	Rekonstr. tirov na plavžu																		
5	Izkop gradbene jame																		
6	Gradbena dela																		
7	Obrtniška dela																		
8	Izgradnja podhoda																		
9	Prestavitev trans. traku za KC																		
10	Izgradnja vhoda in cest																		
11	Ureditev parkirnih prostorov																		
12	Ureditev zelenic																		
13	Ureditev zunanje razsvetljave																		
14	Gradnja kanalizacije																		

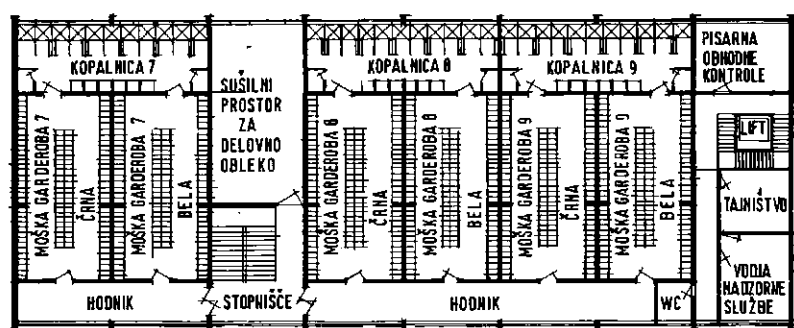
Startni datum pričetka gradnje : 1.7.1978

Predaja v obratovanje : 31.12.1979

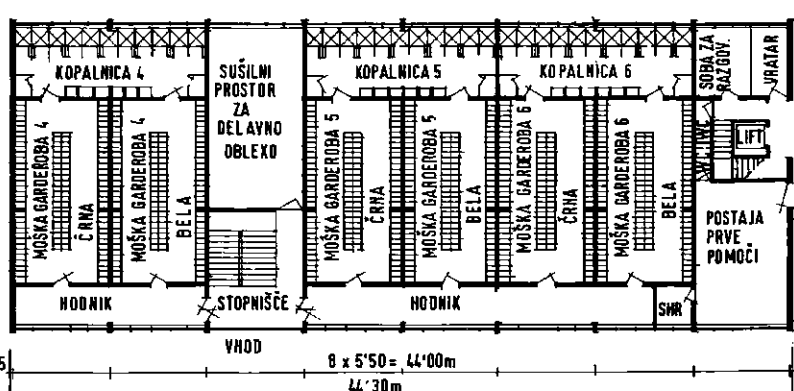
KLET

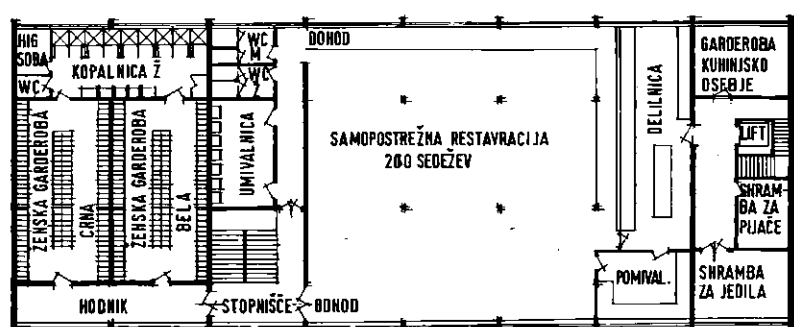
1. NADSTROPJE

PRITLIČJE

2. NADSTROPJE

ŽELEZARNA JESENICE

IDEJNA ZASNOVA GARDEROB IN SAMOPOSTREŽNE RESTAVRACIJE ZA JEKLARNO

ŠT. NAČRTA: 098 0023 - 017 MERILO 1:250 IZDELANO V ŽELEZARNI JESENICE - OPTIO OBDELAL ZORMAN V MARCU 1978

3 IZ KRONIKE KOKRŠKEGA ODREDA

Taborili smo na planini Javorniku za Storžičem, ko me je neznan bodec, ki je bil Tičko, prosil za razgovor na samem, in sedla sva na travnato, s soncem obsijano pobočje.

S prepričljivim glasom je pripovedoval, kaj se je zgodilo, kakšno nesrečo so imeli z deveto brigado in kje. Ko je govoril o žrtvah in izgubah, sem v njegovih izjemno mudrih očeh opazil več vlage in glosu, da je malo zastal. Potem pa je pet zbrano in stvarno pripovedoval dalje. Poslušal sem kot redkokdaj in morda sem le dvakrat, trikrat prosil za dopolnilo. Že med Tičkovim pripovedovanjem sem ugotovil, da je z njim prišla k nam osebnost večjega vojaškega formata, kakršnih to še nismo srečali veliko. Nisem se zmotil, kajti pozneje so njegovi soborci in predpostavljeneji z Dolenjske zatrli, da je bil predlagan že za višji čin in višje poveljniško mesto. Če bi bilo torej normalno, bi bil vsakega jaz daleč pod njim. Zato mi je postalo kar malo nerodno.

Tičko pa je svojo pripoved končal takole:

»Samo to prosim, da me razumete, zapužite in po svoji moči omogočite priložnost, da bom pokazal kdo in kašen sem!«

V vsej grenki zgodbi ni obtoževal nobenega, izrekel ni nobene samohvale, niti besede obupa. Govoril je mirno kot človek, ki vse to razume, morda celo bolje, kot ostali.

Dodal je le še, naj o tem ne bi govoril drugod, kot v štabu in rekel, da je za razgovor z menoj »čutil nujno potrebo«.

Pri vsem tem nismo imeli druge moči, kot da ga razporedimo med borce, kjer je voljno opravljal vse. Javljati se je prostovoljno tudi v zase. Doleto ga je tudi, da je moral pokopavati celo mrtve. Pokazal se je kot dober, delaven tovariš in dasiravno je bil navaden borec, so tovariši okoli njega čutili, da ima za seboj dolgoletne izkušnje partizanskega bojevanja. Vsaka njegova beseda, vsaka kretnja, vsako dejanje je imelo svoj smisel.

Potem je sodeloval na Ljubljanski cesti, ko so razbili nemški kamion in ubili dva policista ter dokazal, da je tudi hraber. Tudi v gorenske razmere, o katerih je prej samo slišal, se je vživel zelo naglo. In ko je ob pomanjkanju izkušenega kadra v prvem bataljonu pod Stolom, nastala nujna potreba po novem komandantu, ga je štab odreda zaradi vseh njegovih že pokazanih lastnosti imenoval za komandanta. Prav tako je povišal tudi Branka Radulovića in ga postavil za pomočnika politkomisarja v istem bataljonu. Oba sta bila za vršila dolžnosti — kot tudi politkomisar I. Porenta-Vojko — z odrednim poveljem imenovana 16. novembra 1944. Se pravi, da so vsaj delno — in na svojo roko — rehabilitirali v odredu že po tretjem tednu njunega prihoda. Seveda so storili več ko prav.

Toda — štab cone po naročilu vojaškega sodišča tega ni smel dovoliti. Vendar se je odredno poveljstvo, zlasti politkomisar, tu izkazal »svojevolično« in poročal, da sta se oba »zgodno pokazala« v vsem. Tičko je torej ostal komandant, kar je bila za odred velika pridobitev. Radulović pa je partijsko dolžnost

moral menjati z vojaško: takoj po novem letu je bil preimenovan za namestnika komandanta tretjega bataljona.

X

Ta prikaz je zelo poučen. Človek, ki je bil šele pred dvesto mesecema obsojen zaradi izgube borcev in orožja, po kratkem razmišljanju odločno prevzame odgovornost za graditev taborišča na tako občutljivem kraju, kot je bila »Titova vasa«. Saj je vendar šlo za bataljon, ki je šel tedaj čez 130 borcev in za vrsto ustanov, ki so bile vezane nanj. Od njega, ki je komaj prišel v te kraje, so tovariši zahtevali potrditev ali zavrnitev predloga o lokaciji novega taborišča. Znanje so nam različne tragedije predhodnih bataljonov tako na Gorenjskem kot tudi drugod, ki so bile običajno vzrok neustreznih odločitev.

S prevzemanjem te odgovornosti le dva dni po svojem prihodu, je dokazal tudi vojaško-politično zrelost in moč presojanja o tamkajšnjih razmerah. Z njimi ga niso seznanjali le v štabu odreda in v prvem bataljonu, temveč že tudi tovariši v drugem bataljonu.

Pouk: tako je treba sprejemati in premagovati posledice neuspehov, porazov in raznih ukrepov. Kokrški odred je z Radulovićem in Tičkom pridobil dva voditelja, ki jih je takrat še kako potreboval, kajti večina borcev in kadra je bila mlada, sicer večinoma predana boju, vendar pa še z maloštevilnimi izkušnjami. Zato je bil v tem primeru spet potrjen preizkušeni pregovor, da »je v vsaki nesreči tudi kal nove sreče«.

»Titova vasa« je prvi bataljon gradil — vsaj kar zadeva glavni barak — 14 dni. Tako so povedali njen »arhitekt« komandir teže čete Janez Dežman-Janec in ostali soborci. V teh 14 dneh pa je bil bataljon z novim poveljstvom na poti po orožje na Štajersko, to je od 21. 11. do 5. 12. 1944. Torej — »Titove vasi« niso gradili vsi, temveč le 47 borcev, ki so ostali doma. Nekaj teh je bilo v ambulantah in v vojaških šolah, ostali v taborišču. Med njima oba četna komandirja: že omenjeni J. Dežman in Milan Batagelj, ki je v odsotnosti glavnine odgovarjal za vojaško delovanje in štabu odreda pošiljal vsakodnevna poročila.

Med tem delo že proslavljenih minerjev ni počivalo. Prav vsak dan so bili v dolini. Bili so večinoma isti tovariši, ki so z miniranjem začeli še v bivšem tretjem bataljonu gorenskega odreda. Organizirani so bili v minerski vod. V njem so bili:

— vodnik Stanko Logar, politdelegat Pavel Logar, dva Stanka Noča, od katerih je eden prav v času odsotnosti bataljona podlegel nesrečni eksploziji bombe, drugi pa je pozneje postal politdelegat; Franc Pintar, ki je bil ob tej eksploziji ranjen; Vinko Noč; Ciril Jalen, ki je znal posebno prisluškovati bližajočim se vlakom in je zdaj že dolgo eden najboljših čebelarjev pri nas; Franc Jalen, ki so ga Nemci ujeli že prej; Slavko Čop, ki je februarja pobegnil k Nemcem; od septembra 1944 pa tudi nemški dezertir antinacist Tirolec Toni Oberleitsteter, ki so ga Nemci spet dobili v roke

15. 12. 1944 in ga po hudem mučenju ubili, vmes pa še nekateri drugi. Glede na izgube in potrebe so se menjavali tudi minerji.

Minerji so ostali pod Stolom vedno isti, četudi je njihova matična enota kdaj pa kdaj morala menjati sektor.

Minerji — in tudi ostali — so iz »Titove vasi« do mesta njihovega delovanja, do železniške proge, imeli zelo blizu. Domačini, vajeni hoje, po vaseh pa povezani s številnimi obveščevalci, so iz taborišča kar padli k predvidenemu odseku železnice. Na raznih krajih pa tudi v hišah med Mostami in Rodinami so dostikrat skrivali tudi strelivo, da ga ni bilo treba vedno prenašati. V dolini so se zaradi ugodnih razmer zadrževali tudi po več dni skupaj, zato so lahko opravljali tudi po več akcij v enem ali dveh večerih pa tudi podnevi.

»Titova vasa« je bila torej tudi za minerje idealno taborišče in izhodišče, ki je bilo blizu, hkrati pa tudi dovolj visoko. Tam so se odpočili in pripravljali na nove akcije.

Tako pogostih miniranj si v tretjem bataljonu niso mogli privoščiti. Kajti tabor v Dragi, je bil preveč odmaknjen od železniške proge, razen tega pa je bil vsak odhod iz Drage tvegan, zato dolgotrajnejši in vsaka skupina je morala skozi ali mimo nevarnih krajev, kjer so bile soustrezne postojanke, v bližini pa vsakodnevne zasede. Zato minerji tega bataljona niso mogli k progi tolikokrat, kakor njihovi kolegi iz prvega bataljona. Vendar pa so tudi oni izvedli več zelo učinkovitih miniranj. Seveda so izvajali tudi druge akcije.

»Titova vasa« je bila tako taborišče, da se je še posebno sredi zime usakdo rad vračal za Smokuški vrh. Tam sta ga pričakovala suh pograd in toplota, za katero je bil zadolžen dežurni. Kurili so v gašperkih in bencinskih sodih, ki so jih nanosili iz raznih krajev.

V »vasi« so v intendanturi uredili tudi pravo mesarstvo s predelavo mesa. Vedno je bilo na zalogi toliko suhih mesnih izdelkov, da so lahko obveščevalci, kurirji in drugi, zlasti pa minerji dobivali s seboj ustrezne obroke suhe hrane. Nekaj takega partizanstvo na Gorenjskem še ni doživelo.

Bataljonski mesar Zalar, ki si je nadel ime Sultan, je neprestano nekaj delal. Meso je sekal na velikem štoru in ga potem obehal na ošiljene smrekove veje, ker je bilo v času obstojanja »vasi« dovolj mraz za zunanjo »shrambo«. Na smreko ob mesarji pa je pribil tablo z napisom: »SULTAN DELI MESO BREZ KART«. V dolini je bilo namreč na karte, pa še to čisto malo ali tudi nič. Pomanjkanje je bilo vse večje. Celo nemški vojaki — predvsem »flakovci« — kakor so javljali obveščevalci, so morali trpeti vse hušjo lakoto in se v glavnem hraniti s krompirjem.

V takem okolju so lažje skrbeli za čistočo. Sneg je tovarišcem, ki so v glavnem skrbele za perilo, omogočal, da so lahko natopile dosti vode. Ob taborišču se je zato ob toplejših dneh večkrat sušilo perilo borcev. V teh dneh je bilo taborišče videti kot kak gozdni kamp, ne pa kot vojaško bivališče.

Zaradi potreb po zdravljenju zob so ugodnosti »Titove vasi« izkoristili tudi za postavitev lične ambulante, kjer se je naselil zobotehnik Franc Eržen iz Trzica. Razna pomagala je dobil od doma ter jih dopolnjeval še z instrumenti iz drugih virov. Težko pa je bilo z glavnim, to je z utratnim stojem. V hribe ga ni bilo mogoče prinesiti, toda kaj bi z njim, ko ni bilo elektrike.

NADALJEVANJE

Zasmejala se je.

— Razumeš? ga je vprašala. — Jaz tudi ne. Včasih pa sem bila ponosna, da me imenuje muzo, boginjo, sanjo.

Čuk je listal po »Liriki« in se ustavil ob pesmi z naslovom »Vam, ki le slutnja ...«.

Vam, ki le slutnja vas plaha pozna v sveti minuti preroških videnj, vam, ki v semenih bodočih življenj spite in niste kali še pognali, vam, ki na odru življenja igrali isto komedijo boste za nami, kot smo igrali jo nekdanji mi sami, bodi posvečen moj zadnji pozdrav!

Čuk se je zakrohotal in knjižico odložil. Malči pa je brbljala naprej in vlekla iz omare še druge moževne umotvore: »Strel v hrbet«, »Ljubezen na Atlantidi« ... »Razlago sanj« je izdal z izmišljenim imenom, ker je spoznal, da se še najbolj izplača taka literatura, v javnosti pa ni hotel mazati svojega umetniškega slovesa s tako komercialnim poslom.

Ko je Gobec nekaj večerov zapovrstjo poštarico zabaval, ji izbiral glasbo in stregel njenim muham, se ji dobriklal, ji razvnel domišljijo, jo vabil v svoj veliki svet poezije in družbenega življenja, se je omečila in privolila v sestanek.

Urednik se je skrbno obrl, si oblekel svežo srajco in se nadišvil. Nekaj minut pred dogovorjenim časom je že krožil krog vodometu v mestnem parku. Znočilo se je in bil je tisti čas, ko potegne topla sapa in omami mlade glave in marsikatero staro srce, posebej še pesniško. In zato ne smemo docela verjeti umirjenim urednikovim korakom. V resnici je mož komaj krotil nestrpnost, da ni stekel na kraj sestanka.

S poštarico sta se zmenila, da bo nosil v žepu suknjiča časopis, znamenje svojega rokodelstva. Zaradi gotovosti si je vtaknil časopis v levi in desni žep. Poštarica pa naj bi nosila v roki belo rožo.

Nekaj parov je že šlo mimo, ure po mestu so odbile napovedani čas in urednik je postajal vse bolj nestrpen. Že se je jel tolažiti, da bo prebil noč z Malči, če ne bo poštarice.

Natanko si je ogledal žensko, ki mu je prihajala naproti. Ni imela rože v roki, a tudi drugače ni mogla biti prava. Postavico je imela še kar čedno, majhno in okroglo. Živahno je prestavljala klavirske noge, vendar je bila videti starejša, okrog štirideset. Ko sta si bila že mimo, sta se oba hkrati ozrla. Ženska se je še nekajkrat prestopila, nakar se je ustavila in ustavil se je tudi Gobec. Ženska je vzela iz torbice belo papirnato rožo (rekvizit, ki vzdrži mnogo preskušanj), si jo pridržala na prsih ter se počasi vračala.

— Dovolite, gospodična, jo je ogovoril urednik. Seznaniha sta se in krenila zložno skozi redek gozd. Nadaljevala sta pogovore, ki sta jih bila začela po telefonu. Gobec si je prizadeval, da bi bil kar najbolj duhovit, ženska pa se je hihitala. Po urednikov strokovni presoji je bila zakrknjena, vendar lahkoživa samica, prisrčna in polna muh. Pričakoval je sicer neizkušeno srnico, da se mu zaupa in ga osreči s svojo mladostjo, vendar je bil tudi tako zadovoljen. Ženska ga je dražila in spodbujala s svojim smehom, med pogovorom se je rada ustavljala, se hihitaje priklanjala in se vzpenjala na prste kakor grlica pred golobom.

Urednik je želel, da sedeta na klop, ki se jima je ponujala med potjo, pa ni hotela. V prvi senci gostih smrek jo je prijel za roko, pa mu jo je odtegnila. Čutil se je. Saj ni bila več deklica! Hkrati ga je razvnela.

— Kar igray se, golobička, si je mislil. — Zdaj se igraš ti, potlej se bom jaz.

Nenadoma se je postavil prednjo, da jo objame. Strgala se mu je in kazalo je, da misli zares. Naslednji hip pa se je prešerno zahihtala, kakor ob najzabavnejši domisllici.

— Kaj vendar počenjate! je začelbjal. — Sva se mar tako dogovorila? Pripovedujte o svojem delu, o svetu, potovanjih!

— Pa saj sva živa človeka, je napeljeval in jo spet lovil.

— Ah, kaj čenčate! Moj mož mi je take prepeval pred petnajstimi leti!

Nehala se je smejeti, kljubovalno je stopila predenj in mu zmagovalno pomolila pred oči prstanec. Na njem se je bleščal širok zlat prstan.

— Da, poročena žena sem in si ne dovoljujem takih šal, je rekla odločno. — Kaj ste pa onemeli? ga je vprašala, ko ni zinil nobene. — Kako smešni ste možki! Kakšne — maškare!

In spet je bila prejšnja: hihitala se je in se zabavala. Gobec je bil poparjen ko kokoš, preden jo oskubemo.

Nadaljevanje

zla. Višnu pa je čuvar in ohranjevalec v različnih utelešenjih, ali človek, ali ptica, ali žival.

Kratka vsebina epa Ramajane: Brahma je obljubil Ravanni, desetoglavemu velikanu, kralju Lanke, nesmrtnost. Ravanna je vse to izbral in bil sila nesramen in drzen. Višnu je moral napraviti red. Spremenil se je v štiri sinove kralja Ondha, od katerih je prvi Rama, junak speva. Ravanna je ugrabil Ramino ženo Sito, ki je bila v Indiji. Rama je prosil za pomoč kralja opic. Ta je zbral gorile, šimpanze in medvede, ki so po hudem boju premagali velikana in rešili Sito.

Na otoku Bali v Indoneziji smo si ogledali ples iz odlomka Ramajane.

Budistična svetišča se v Lanki imenujejo dagabe. To so kupolaste stavbe, ponavadi bele, zgrajene na takih mestih, da se vidijo daleč naokoli. Poleg svetišča pa je sveto drevo »bo«, to je neke vrste fikusa ali pa figovo drevo. Takih dreves smo videli več, največ jih je bilo v Anuradhapuri iz tretjega stoletja pred našim štetjem. Romarji so presrečni, če lahko vzamejo s seboj list svega drevesa, ki jih brani pred zlimi duhovi. Verniki pridejo iz vseh koncev Sri Lanke v to staro zgodovinsko mesto in so tam podnevi in ponoči. Bilo jih je toliko, da se je nas sto belcev kar porazgubilo v množici gibčnih rjavih postav. Ljudje so hodili počasi in slovesno proti hramu in okoli njega. V rokah so nosili lotosove cvetove ter razno drugo cvetje in zastavice vseh barv — dario Budhi. Nekateri so prepevali, bobnali ali pa ponavljali pobožna gesla.

Anuradhapura je bila včasih prestolnica. Okrog vznožja dagabe Ruanveli se vije relief štiristo skoraj tri metre visokih slonov. Pravijo pa, da si izmed vseh slonovih glav nista dve med seboj enaki. Največja dagaba je Aphajagnija, ki pa je že do vrha obraščena s travo in grmovjem. Lepši in odlično ohranjeni pa sta že omenjeni Ruanvela (dagaba zlatega prahu) in Thuparama.

(se nadaljuje)

ANICA AŽMAN V NAJVEČJEM SNEŽNEM METEŽU NA VELIKO POTOVANJE V DEŽELE OB EKVATORJU

Kot pravi legenda, je bil otok nekoč povezan z Indijo, kar je prav verjetno, kajti še danes se vidijo ostanki zemeljskega mostu — imenovan Adamov most — v obliki majhnih otočkov. Singalci se ponašajo s svojo tisoč let staro kulturo in jezikom, ki je tudi danes najvažnejši jezik otoka.

Druga najvažnejša skupina prebivalcev Sri Lanke so Tamili. Pripadajo rasni skupini Dravidov. Tamili imajo tudi svoj jezik in delajo v večini na plantažah. Na otoku je še nekaj Mavrov, potomcev Arabcev iz severne Afrike. Poleg teh so pa še Burgerji. Le-ti so mešanica nizozemsko-singalske krvi, ki so zavzemali privilegirani položaj v nizozemski upravi in trgovini. Burgerji so vzgojeni v angleških šolah, govorijo in pišejo angleško — in predstavljajo kulturno elito na otoku. Vodi pa so potomci prvotnih prebivalcev Sri Lanke, ki pa jih ni več veliko.

Ko smo se vozili proti hotelu in smo se med potjo ustavljali za ogled, je bilo naenkrat okrog nas vse polno izredno lepih otrok z živimi očmi. Skakali so okrog nas, nas nadlegovali in

prosili. Ko je to videl policaj, se je približal in brez besed nekajkrat zamahnil s palico in otroci so se na mah poskrili. Tudi on je izginil, a se kmalu vrnil še z debelejšo palico — z izrezljanim kolom.

Ogledovali smo zanimivosti Colomba in spomenik Bandaranaike — osmerokotne palače za konferenco neuvrščeni v Colombo. Palačo so zgradili Kitajci in zato dobili tudi posebno nagrado.

V Colombu so tudi vsa ministrstva, vsa državna uprava in vrhovno sodišče. Moderni del Colomba je namenjen privilegiranim prebivalcem — Evropejcem in angleško govorečim Singalcem. To je mesto širokih avenij, lepih vil, obdanih s prelepimi vrtni in parki. Po mestu se lahko vozi opoldne, ko je sonce najtopleje, v senci velikanskih dreves, kakor skozi zelen predor, ki je na mnogih mestih okrašen z živopisnim cvetjem. Ta del mesta imenujejo Cimetovi vrtni.

Naš hotel Oberoi Lanka je bil v novejšem delu mesta, izredno udoben, s klimatskimi napravami, kvadrataste oblike in z balkoni na notranji strani, v notranjosti ob straneh pa so bile različne prodajalne in prostor za razne razstave. Ta čas je bila slikarska razstava. Iz notranje strani so tudi vhodi v različne dvorane in jedilnice. Na sredi pa sta bila dva izredno velika prapora.

POSEBNOST SRI LANKE JE BUDIZEM

Pred več kot 4000 leti je živel pesnik Vahnika, ki je spisal slavni indijski ep Ramajana. Junak tega speva je Rama, ki je imel ženo — lepoticu — po imenu Sita. Sito so večkrat hoteli ugrabiti. (Izrežani podobi iz lesa Rame in Site poznajo kot spominke.)

Najznačilnejše osebe — bogovi v hinduizmu so: Brahma — darovalec življenja, navadno ima tri glave in poleg sebe ptica. Simbol Brahme je pav. Šiva je uničevalec, razdejavalec, bog vsega

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

V sredo, 12. aprila so se sešli na 1. skupno sejo novoizvoljeni delegati vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica. Na dnevnem redu je bila obravnava in potrditev poročila občinske volilne komisije o izidu volitev 9. in 12. marca, poročila verificacijskih komisij in volitev predsednika in podpredsednika občinske skupščine Leopolda Pernuša in Gvida Milinka, ki sta podala slovesno izjavo, predsednika izvršnega sveta Franca Podjeda, članov izvršnega sveta in imenovanje predstojnikov upravnih organov. Izvolili so tudi člane sveta za ljudsko obrambo ter več komisij in drugih delovnih teles pri OS Radovljica. Na seji so imenovali tudi skupine delegatov, ki bodo delegirale delegate v zbor občin SRS ter volili člane predsedstva SRS in delegate zveznega zbora SFRJ. Po končanem skupnem zasedanju so se (na 1. seji) sešli na ločenih sejah tudi vsi trije zbori, ki so izvolili svoje predsednike in podpredsednike ter delegate za republiški DPZ v skupščini RS.

Delegati zbora združenega dela OS Radovljica so na 1. ločeni seji izvolili za svojega predsednika ing. Jožeta Kapusa iz Plamena Kropa, za podpredsednika pa Aleksandra Willewalda iz ŽTP Lesce. Delegati zbora krajevnih skupnosti so izvolili za predsednika Ivana Cerkovnika iz Bohinja, za podpredsednika Jožeta Konca iz Podnarta, za predsednika družbenopolitičnega zbora OS je bil izvoljen Jošt Rolc, delegat OK ZZB NOV iz Radovljice, za podpredsednika pa Elza Osterman, delegatka OK ZKS iz Bleda.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na 23. seji, 18. aprila sklenilo, da bo naslednje zasedanje OK SZDL 25. aprila. Nato so razpravljali o statusu občine Radovljica in o pripombah občanov z javnih razprav o skupni in splošni porabi na marčevskih kandidacijskih konferencah v KS. Obravnavali in potrdili so program dela OK SZDL za 1978. leto, predloge za letošnja občinska priznanja OF, poročilo o finančnem poslovanju OK SZDL za 1977. ter predlog finančnega načrta za 1978. leto.

Na zadnji 39. seji preteklega mandata je svet za ljudsko obrambo pri OS Radovljica ocenil varnostno problematiko in stanje civilne zaštite v občini za preteklo leto. Obravnavali so tudi potek akcije »Našo obrambo v vsako družino« in rezultate natečaja za vojaške poklice. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o delu občinskega štaba teritorialne obrambe v prvem četrtletju 1978. I. in o podpisovanju sporazumov za financiranje ljudske obrambe v občini. Svet je sprejel sklep o organiziranju vaje ljudske obrambe za krajevne skupnosti Ljubno, Podnart in Srednja Dobrava.

Izvršni odbor predsedstva OK SZDL Radovljica je na 56. seji, 6. aprila obravnaval in potrdil program in financiranje lokalne radijske postaje Triglav Jesenice, CP Glas v Kranju in Okrožnega odbora OF za jeseniško in radovljiško občino. Razprava je tekla tudi o pravilniku o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo v občinskih družbenopolitičnih organizacijah.

V soboto, 8. aprila je svet za ljudsko obrambo v sodelovanju z občinskim štabom teritorialne obrambe organiziral vajo pod nazivom Dobrava 78 za svete KS, odbore za LO, štabe in enote TO krajevnih skupnosti Ljubno, Podnart in Srednja Dobrava. Sodelovali so tudi odbori za LO, enote TO in civilne zaštite Iskra Otoče, Iskra Lipnica, Kemična tovarna Podnart, LIP-TOZD Podnart, Osnovna šola Stane Žagar Lipnica, Zdravstvena postaja Otoče in skupina izvršnega sveta OS Radovljica. Po vaji so DPO v Podnartu pripravile miting. Vsi udeleženci vaje so pokazali veliko zavzetost in primerno pripravljenost.

Na 2. seji pododbora Družba in knjiga, ki deluje kot organ odbora za vodenje akcije Komunisti pri komiteju OK ZK Radovljica so spregovorili o uresničevanju programa v predkon-gresnem obdobju in sprejeli program do konca 1978. leta. Člani odbora so posebej opozorili na nujnost čimprejšnjih ukrepov za ureditev knjigarn na Bledu in v Radovljici, ker sedanji knjigar-ni ne ustrezata svojemu kulturnemu in komercialnemu namer-nu. O svojih stališčih je pododbor obvestil vse občinske DPO, iz-vršni svet OS in kulturno skupnost.

Deseta seja samoupravne stanovanjske skupnosti Radovljica, 10. aprila zaradi nesklepnosti ni mogla potrditi zaključnega računa skupnosti za 1977. leto in finančnega načrta za 1978. leto in sprejeti dogovora o določitvi delegatskih mest in oblikovanju konferenc delegacij in statutarnega sklepa o določitvi delegatov v oba zbora skupščine stanovanjske skupnosti, samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, ki se sprejemajo v okviru Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije. Delegati bi morali biti seznanjeni tudi s poročilom o izgradnji doma dr. Janka Benedika v Radovljici ter o pravilniku o tehničnih in drugih normativih za vzdrževanje stanovanj in poslovnih prostorov v stanovanjskih hišah, tako pa je ta naloga prenesena na delegate skupščine stan. skupnosti novega mandatnega obdobja.

Od 17. do 21. aprila so se v radovljiški občini zvrstile 1. seja skupščin SIS družbenih dejavnosti novoizvoljenih delegatov. Na dnevnem redu vseh skupščin so bila poročila o delu SIS v preteklem mandantnem obdobju, volitve predstojnikov in namestnikov skupščin, zborov uporabnikov in izvajalcev, članov izvršnih odborov in drugih organov SIS ter delegatov za skupščine republiških SIS. Delegati so potrdili tudi programe svojih SIS za 1978. leto.

Krajevni odbor ZB NOV Podnart je na 3. seji, 1. aprila razpravljal o letošnjih nalogah, ki jih je občinska konferenca ZZB NOV naložila vsem krajevnim organizacijam ZB v občini. Sklenili so, da bodo namesto konference pripravili v septembru partizansko srečanje s kulturnim programom, na katero bodo povabili vse udeležence NOB in aktiviste, ki so na tem območju delovali v NOB. Sprejeli so tudi program predavanja iz NOB za mladino, program prireditve in svečanosti ob dnevu vstaje, razen tega pa so pripravili predlog za kandidate, ki imajo pogoje za koristno kopalniško zdravljenje in za dodelitev stanovanjskih kreditov.

Svet KS in DPO na Lancovem so tudi letos izkoristili prve pomladanske sote in nedelje za organiziranje prostovoljnih delovnih akcij. V soboto 1. in v nedeljo 2. aprila so opravili zahtevna zemeljska dela na cesti III. reda proti Kamni gorici do Pustega gradu v dolžini 800 m. V naslednjih sobotah in nedeljah pripravljajo akcijo za odstranjevanje nad 500 kub. metrov zemlje, ki sta ga nanesla dva hudaourniška plazova na Zgornji Lipnici. Pripravljajo se že tudi na obnovo strehe, žlebov, obrobkov podkrova in zamenjavo parketa ter oblog v dvorani kulturnega doma, ki ga že močno ogroža goba.

V 1978. letu samoupravna stanovanjska skupnost Radovljica načrtuje v Radovljici nakup 18 družbenih stanovanj, v Bohinjski Bistrici 10, v Zupah 4, v Kropi 9 stanovanj. Razen tega je po programu predvideno financiranje zaključnih del na gradnji stanovanj v Gorjah ter pripravljala dela za gradnjo novih stanovanj na Bledu na Jarsah in v Radovljici v Cankarjevem naselju. Predračunski znesek za izvedbo tega programa znaša 41.945.123,30 din.

Občani KS Brezje so na marčevskem zboru v javni razpravi o letošnji skupni in splošni porabi predlagali, da se za igradnjo Doma družbenih organizacij zagotovi del sredstev tudi iz proračuna občine iz postavke za prostorsko urejanje pogojev dela KS. Sprejeli so tudi sklep, da se podpiše družbeni dogovor o nadaljnjem financiranju izgradnje tega objekta s PTT Kranj, TD Brezje, KK SZDL Brezje in skupščino KS Brezje. Ker bi želeli dom zgraditi že do letošnjega dneva republike so najeli pri LB - enota Radovljica posojilo, računajo pa še na dodatna sredstva OS Radovljica in kulturne skupnosti Slovenije.

Novoizvoljeni odbor KO ZB NOV Ljubno je imel od lanskil volitev že pet rednih sej. Zadnjo, peto sejo je posvetil organizacijskim pripravam za letošnje spominske slovesnosti v Lipnici, na Srednji Dobravi, Poreznu in Planinici. Dogovorili so se tudi o sodelovanju borcev z mladinsko organizacijo pri sprejemu kurirčkove pošte in šafete mladosti. Za kopalniško zdravljenje so predlagali občinskemu odboru ZZB NOV Radovljica sedem članov ZB, ki ustrezajo merilom za odobritev zdravljenja po samoupravnem sporazumu regionalne zdravstvene skupnosti v Kranju.

Akciji za podpis samoupravnega sporazuma o srednjeročnem programu razvoja PTT promet Kranj se je v radovljiški občini marca odzvalo 673 ali 48 % vseh telefonskih naročnikov in 63 % vseh delovnih organizacij. S tem sporazumom so se podpisniki odločili, da bodo prispevali 10 par za vsak telefonski impulz, s čimer bodo prispevali k nadaljnjemu povečanju in zboljšanju zmogljivosti telefonskega omrežja v občini in na Gorenjskem.

V TOZD Iskra Otoče je bilo v 1977. letu zaposleno v prepučju 513 delavcev. Na račun bolezni in porodniških dopustov je bilo po sklepnih podatkih poprečno 31 izostankov delavcev dnevno. Izračun tudi pokaže, da so na posameznika v 1 uri dela ustvarili 203,95 din celotnega prihodka in s tem za 87,48 din dohodka. Izpad ene same ure v delovni organizaciji zmanjša celotni prihodek za dobrih 100.000 din.

Med nagrajenimi OZD za inovacijske dosežke s priznanjem »inovacijska veriga« republiške raziskovalne skupnosti je tudi Veriga Lesce. Priznanje so dobili inovatorji te delovne organizacije za uvedbo novega mehanskega postopka pri vlečni žici, odstranjevanje oksidnih plasti s takimiomenovanjem peskanjem, kar povečuje zmogljivost proizvodnje, odpravljanja onesnaženje vode in omogoča stalnejšo kakovost izdelkov. S tem postopkom se bodo povečale zmogljivosti od 6.400 na 11.600 ton vlečene žice na leto, odpadla je uporaba velikih količin vode in s tem se je preprečilo onesnaževanje. Inovacija bo prispevala k večjemu poslovnemu uspehu, zlasti pa k večjemu izvozu v vzhodne dežele.

Z zelo dobro udeležbo članov in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij ter sveta KS je bil v soboto, 8. aprila občni zbor DPD Svoboda Rudja Jedretiča v Ribnem. Po poročilih o delu odbora in sekcij društva, ki so ga ugodno ocenili vsi navzoči, so sprejeli program dela in se ponovno odločno zavzeli za končno rešitev lastninskih pravic do Zadrugnega doma v Ribnem, kar najbolj ovira delo društva. Izvolili so nov upravni in nadzorni odbor in za predsednika ponovno Rada Mužana. Učenci osnovne šole so pripravili kulturni program, KK SZDL pa je podelila priznanja društvu, Radu Mužanu, Julki Arh in Anici Mulej.

Na zadnji seji delovne skupnosti muzejev radovljiške občine, 5. aprila, ki so se je udeležili tudi predstavniki kulturne skupnosti, DPO in izvršnega sveta OS Radovljica ter predstavniki Medexa iz Ljubljane, so se dogovorili o načrtih za ureditev in postavitev posebne zbirke o raziskavah in izsledkih o uporabnosti čebeljih produktov v humani medicini v sklopu Čebelarstva muzeja. Zbirko, ki jo bo v celoti financiral Medex, bodo uredili v dosedanjih skladiščni sobi v graščini po načrtu arhitekta Tratnika. Nov oddelek, ki bo domiselno dopolnjeval čebelarski muzej, bodo odprli 14. septembra.

V okviru kulturne akcije v delovnih kolektivih v radovljiški občini so gostovali člani gledališča Tone Čufar z Jesenic s komedijo Hvarčanka v soboto, 8. aprila v Zgornjih Gorjah, v nedeljo, 9. aprila pa v Podnartu. V sredo, 5. aprila je na Bledu gostovalo Mestno gledališče iz Ljubljane s komedijo Dušana Jovanovića Generacije.

V nedeljo, 15. aprila je gostovala v kulturnem domu na Bohinjski Bistriki skupina DPD Svoboda Mošnje, ki je pod režiserskim vodstvom Cilke Mertelj uprizorila veseloigro Vozel srbskega avtorja Petrovića. Prešernovo gledališče iz Kranja pa je v torek, 18. aprila gostovalo s češko komedijo Svejk v Radovljici, v četrtek, 20. aprila pa na Bledu s komedijo poljskega avtorja Mrożka Na odprtem morju. Tudi ta gostovanja sodijo v okvir kulturne akcije v delovnih kolektivih.

TRIDESET LETNICA BOLNIŠNICE NA JESENICAH

V četrtek, 13. aprila, je bila na Jesenicah prva seja novoizvoljenega delavskega sveta splošne bolnišnice Jesenice, na kateri so bili tudi člani dosedanjega delavskega sveta in ostali člani dosedanjih in novoizvoljenih samoupravnih organov v tem delovnem kolektivu.

Najprej so navzoči poslušali poročila predsednikov samoupravnih organov o delovanju v zadnjem mandatu, poročilo o izidu volitev za nove samoupravne organe, ki so bile 6. aprila in na katerih je glasovalo 83 odstotkov zaposlenih, zatem pa so se novi samoupravni organi tudi konstituirali. Za predsednico delavskega sveta so ponovno izvolili Olgo Osredkar.

Na seji, ki je bila še posebno slovesna, saj je 11. aprila minilo 30 let, odkar so v bolnišnici začeli z delom, so petim delavcem, ki delajo v bolnišnici od ustanovitve, izročili tudi

šopke rož, zatem pa je o 30-letnem delu spregovoril direktor bolnice dr. France Andoljšek.

Prvega aprila leta 1940 so delavci Slograda začeli s pripravljalnimi deli za graditev, 11. aprila leta 1948 pa so v bolnišnici začeli z delom. Prvotni načrt je predvideval 120 postelj, po spremembah med vojno se je število povečalo na 180, sedaj pa imajo v bolnišnici 300 postelj.

Ko so začeli, je jeseniška bolnišnica veljala za najmodernejšo v Sloveniji. V njej sta takrat delala dva specialista, sedaj jih je 20, razen njih pa še 22 specializantov.

Pred tremi desetletji je za bolnike skrbelo 20 sester in 11 strežnic, danes pa 172 sester in 105 strežnic. Leta 1948 se je v bolnišnici zdravilo 2087 bolnikov, lani 11.885; pred tremi desetletji so imeli 26.366 oskrbnih dni, lani 109.825; leta 1948 so opravili 834 specialističnih pregledov, lani pa 39.691.

To je le nekaj skopih podatkov o delu bolnišnice, ki pa hkrati izražajo velike napore in prizadevanja vseh tistih, ki so pred tremi desetletji začeli in vseh tistih, ki so v tem času delovali v bolnišnici. Podatki obenem kažejo, kako se je povečal obseg dela in da se sedaj dejansko v veliki prostorski stiski.

Praznovanje tega lepega jubileja bo prav gotovo še slovesnejše ob dokončanju prizidka, katerega gradnja teče že šesto leto. Če bo šlo vse po načrtih, bi morali z delom v tem specialističnem traktu začeti ob letošnjem dnevu republike, toda po podatkih primanjkuje še 26.449.240 din. Kljub temu upajo, da bo prizidek do roka narejen in da bodo tako rešili prostorsko stisko predvsem na kirurškem oddelku, pa tudi sicer bo njihovo delo lahko bolj učinkovito in uspešnejše.

Rk

NEORGANIZIRANO IN NEUSKLAJENO NE MORE USPETI NOBENA AKCIJA

K razmišljanju o naslovnem vprašanju me je spodbudila informacija v lokalni radijski postaji Triglav - Jesenice, v zvezi z izredno slabim odzivom organizacij združenega dela jeseniške občine na prošnjo TVD Partizan Jesenice za pomoč pri popravilu njihovega doma.

Če bi presojali odnos gospodarstva oziroma organizacij združenega dela skozi to, dovolj upravičeno akcijo TVD Partizan Jesenice, potem bi lahko zelo enostransko zaključili, da ni dovolj »razumevanja« za telesno kulturno dejavnost. Če pa ob vse to postavimo dejstvo, da ta čas »pritskamo« na gospodarstvo kar s šestimi akcijami, potem nam je, oziroma nam bi vsaj moral biti razumljiv tak odnos ali neodzivnost na prošnjo Partizana.

Razen TVD Partizan Jesenice se ta čas zbirajo tudi sredstva za športno halo v Podmežaklju, nekatere organizacije združenega dela še niso izpolnile svoje obveze do sklada za

izgradnjo mrliških vežic, v teku je tudi akcija za zbiranje denarja za ureditev in pripravo kopalnice na Ukovi za desete balkanske igre v skokih v vodo, k dodatnemu namen-skemu združevanju sredstev za povečanje zmogljivosti vzgojnovarstvenih zavodov ta čas poziva tudi skupnost otroškega varstva in končno je pred združenim delom predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo osrednjega delavskega kulturnega doma na Jesenicah, ki je v srednjeročnem programu razvoja občine Jesenice.

Najbrž je odveč poudarjati, da si ob šestih akcijah, ki razen sredstev za kulturni dom, niso niti dogovor-

jene, niti usklajene, težko pričakujemo uspeh, čeprav moramo poudariti, da je popravilo doma TVD Partizan izjemen primer, ki bi ga tokrat morali obravnavati posebej. Vendarle pa se nam zdi, da bi se ob tem problemu morala mnogo bolj angažirati telesnokulturna skupnost Jesenice in za ta izjemni primer nameniti vsa letos načrtovana sredstva za izgradnjo igrišč v občini (v letošnjem programu ima skupnost milijon dinarjev za pogodbeno obveznost, izgradnjo igrišč in adaptacije), morda pa celo poskušati rešiti problem s premostitvenim kreditom.

Nobenega dvoma ni, da športna hala v Podmežaklju zahteva že prva večja sredstva za vzdrževalne posege, da nam je kopalnice potrebno in da je to prvi korak k pokritemu, da so nam nove kapacitete v predloških vzgojnovarstvenih zavodih potrebne, pa vendarle menimo, da bi bil potreben dogovor na nivoju občine, po kakšnem vrstnem redu in kako bomo v občini reševali ta pa tudi druga odprta vprašanja. Danes se obnašamo vsak zase, ne da bi poznali probleme in težave drugih in ne da bi upoštevali, da v občini le moramo skrbeti za celovit in usklajen razvoj. Tako pa imamo primere, da na nekaterih področjih že sedaj presegamo srednjeročna predvidevanja in če bomo ta kurz zadržali, jim bomo ob koncu leta 1980 že več kakor za 100 %, na drugih področjih pa pomembno zaostajamo za srednjeročnim programom. Razen tega imajo nekatera interesna področja v svojih programih, ki jih financira združeno delo na osnovi svobodne menjave dela, izredno pomembna sredstva za investicijsko dejavnost, druga interesna področja pa jih nimajo in jih morajo združevati z dodatnim dogovarjanjem in sporazumevanjem.

Vse to so odprta vprašanja, ki bi jih morali v občini v interesu skladnejšega in celovitega razvoja začeti intenzivno reševati, ne pa prepuščati ambiciji posameznih interesnih skupnosti ali celo ožjim asociacijam.

OKROGLA MIZA O SAMOUPRAVLJANJU

Osnovna organizacija ZSMS Centra srednjih šol Jesenice je 23. marca izvedla okroglo mizo na temo: Vloga predmeta samoupravljanja danes. Samoupravljanje s temelji marksizma, o čemer je bilo že marsikaj govorenega v zadnjem času, je še vedno eden primarnih problemov, ne samo pri nas, ampak tudi drugod.

Na pogovor so bili vabljeni vsi predavatelji predmeta samoupravljanja s temelji marksizma, vendar sta se pogovora udeležila le tov. Dejakova in tov. Pikon. Prisotni so bili še Franci Kržna – predsednik RK KMI, Franjo Kragolnik – predsednik OK ZSMS Jesenice, Valentin Erjavšek – član OK ZKS Jesenice in Bratko Škrlič – direktor centra srednjih šol.

Pred štirimi leti je bil na vseh srednjih šolah uveden predmet – samoupravljanje s temelji marksizma. S to razširitvijo predmetnika na srednjih šolah, je bil narejen prvi korak k poglobljenim in temeljitim seznanjenjem mladine, tako z razvojem marksizma, kot tudi z razvojem in cilji naše samoupravne družbe. Ta predmet, naj bi nekako zaključil obdobje tako imenovane nevtralne liberalne šole, kjer naj bi se dijaki izpopolnjevali samo v naravoslovnih in drugih »klasičnih« predmetih, medtem ko naj bi bilo samoupravljanje rezervirano samo za fakultetni študij. Praksa je pokazala, da združeno delo in naša samoupravna socialistična družba potrebuje pravilno usmerjene in teoretično podkovane delavce.

Ravno zato je podajanje učne snovi iz tega predmeta precej zapleteno, ker onemogoča klasičen pristop, oziroma se je ta pristop izkazal za neustreznega. Rezultati ob takem delu niso dobri, kajti samoupravljanje s temelji marksizma zahteva zaradi svoje specifičnosti drugačen način dela. To pa zahteva od predavateljev večji trud pri pripravi učne ure in razporeditvi snovi. Predavatelji bi morali upoštevati in tudi izvajati povezavo teorije s prakso, kar dijaki pogrešajo predvsem pri predmetu marksizma.

Dijaki bi morali teoretična spoznanja preizkušati v praksi in to ne samo z udeležbo na sejah samoupravnih organov v občini in podjetjih, ampak predvsem pri samoupravljanju na šoli. Rezultati takega načina dela bi bili vsekakor večji, kot pa ob klasičnem načinu.

Se vedno je precej ljudi, ki ne poznajo osnovne poti, ciljev in načinov samoupravljanja. Neinformiranost in nepoučenost pa zavirata ves proces samoupravljanja in predstavljata močni uporni točki vseh sil, ki žele ta proces zaustaviti.

Seveda se predavatelji pri predavanju snovi srečujejo z mnogimi problemi – nekaj so jih obravnavali že na lanskem posvetu. Poseben problem predstavljajo učbeniki, ki so precej zapleteni – snov je podana nejasno in je tudi preobsežna. Mnogo predavateljev je zaposlenih samo honorarno, kar seveda vpliva na sam pouk, tako v dobrem, kot v slabem smislu. Prav zato je vprašljiva

va trditev, da so dijaki predmet dobro sprejeli. Snov, ki so jo dijaki predelali oziroma osvojili, še ne more dati zagotovila, da bodo v praksi ta spoznanja tudi uveljavili in upoštevali, brez predhodnega pridobivanja praktičnih izkušenj.

Prav tako ne smemo prezreti vpliva negativnih sil, ki so, bodimo odkriti, pri nas še vedno prisotni in ki so se pokazali v anketi, ki je bila objavljena v Železaru, pod naslovom »Kaj je samoupravljanje«. Take in podobne negativne pojave ne smemo jemati kot neodgovorne, ampak se moramo zavedati, da so njihov vzrok predvsem neinformiranost in slabo poznanje položaja.

Zato se moramo truditi, da že v mladincu vzgojimo pravilen odnos do samoupravljanja in ga z njim tudi seznanimo. Samoupravljanje s temelji marksizma, naj ne bi postal predmet kot so ostali predmeti iz predmetnika srednje šole, ampak naj bi bil v prvi vrsti šola za življenje. Problemi, ki se pojavljajo, nas ne smejo preplašiti. S predmetom samoupravljanje s temelji marksizma smo stopili v popolnoma novo področje izobraževanja na srednjih šolah, zato je jasno, da pot ne more biti premočrna.

Problemi, ki se pojavljajo na obeh straneh, morajo v pogovoru najti ustrezno rešitev. Samo tako bo dosežen napredek, ki bo koristil družbi.

Mnenja dijakov našega centra bi lahko strnili v nekaj izhodišč, ki naj bi služila za nadaljno razpravo:

- še posebno pri predmetu samoupravljanje s temelji marksizma, naj bi dijak ne bil le objekt, ampak tudi subjekt, ki bi si s soočanjem problemov v praksi bogatil znanje in dograjeval teoretična spoznanja;
- pojavlja se vprašanje pedagoškega pristopa predavatelja do podajanja snovi in odnosa dijak – profesor;
- kakor je poudarjeno v dokumentih 8. kongresa ZKS, je treba mladini posvetiti več marksističnega izobraževanja in pri tem naj bi prav pedagogi samoupravljanja odigrali pomembno vlogo z vključevanjem najbolj aktivnih dijakov v marksistične krožke, ki naj dijaku razširijo znanje s tega področja;
- mladi so izrazili željo, da bi se z obiski v delovnih organizacijah v občini poglobljevali spoznanja z aktualnimi problemi delavcev v združenem delu, njihovimi težavami in nalogami ter tako lažje premagali svojo neizkušenost pri vključevanju v samoupravo in delovanje delegatskega sistema na šoli;
- vprašljiva je tudi razporeditev predmeta STM v prve letnike, saj dijaki v 3. in 4. letniku mnogo lažje dojemajo in drugače gledajo na probleme kot ob začetku šolanja.

Branka Smole

AKTIVNI UPOKOJENCI V MOJSTRANI

Na nedavni letni konferenci Društva upokojencev Dovoje – Mojstrana so navzoči člani pregledali delo v preteklem obdobju, hkrati pa so opozorili tudi na več perečih problemov. Iz uvodnega poročila je bilo moč razbrati, da so člani društva zelo aktivni. Danes društvo šteje 236 članov, v glavnem so vsi upokojenci Železarne. V preteklem obdobju so organizirali več izletov, sodelovali so na občinskih športnih tekmovanjih upokojencev, spremljali pa so tudi pomembne družbenopolitične dogodke. Posebno se velja omeniti, da je več članov društva upokojencev še vedno aktivnih v organih krajevne skupnosti in drugih organizacijah. Upokojenci v Mojstrani so se prizadevno vključili v priprave in izvedbo volitev, spremljali pa so tudi delo VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije.

Na letni konferenci so v razpravi opozorili tudi na več problemov. Med drugim so se navzoči člani dotaknili stanovanjskih problemov in primernega prostora za sestajanje. Ravno pomanjkanje ustreznega prostora je nemalokrat vzrok, da akcije niso v celoti uspešno in dosledno izvedene. V razpravi so tudi izrazili priznanje kolektivu železarne Jesenice, ki še vedno skrbi za upokojence. Lep dokaz za to je vsakoletna organizacija koncerta pihalnega orkestra Jeseniških železarjev, ki je prijetno kulturno razvedrilo za vsakogar. Na konferenci so tudi razrešili dolžnosti dolgoletnega člana društva in tajnika Janeza Kotnika, na njegovo mesto pa so izvolili Majdo Benet.

J. R.

ASFALT VNDARLE TUDI NA OBMOČJU GORIJ

Preteklo nedeljo, 9. aprila, je bil dopoldan shod vaščanov vasi Poljšice pri Gorjah, na katerem so prisotni obrazložili, koliko denarja iz samoprispevka, sprejetega z referendumom, je že zbranega na žiro računu KS Gorje. Tako bodo okoli 20. aprila zabrnili cestni stroji za izravnavo makadamskega cestišča in polaganje asfalta na cesti pod vasjo Poljšice, ki vodi proti Rečici in Bledu, kjer asfalt že imajo. Ta odsek je dolg okrog 800 metrov.

Vaščanom Poljšice so na sestanku predlagali, da bi poleg rednega plačevanja samoprispevka, dodali še ustrezen prispevek, da bi se naredilo čim več in čim prej, ko bo delovišče že odprto. V kratkem bo stekla tudi prostovoljna delovna akcija.

V vasi Zgornje Gorje bodo pričeli z urejanjem kanalizacije takoj po prvem maju. Ko bo le-ta urejena, bodo tudi tam začeli polagati asfaltno prevleko.

Področje Gorij ima zelo raztresene vasi in kar 34 km slabih makadamskih cest, razen odseka ceste Fortuna – Vintgar.

Ko bodo dela stekla in bodo ljudje videli, kam gre denar iz samoprispevka, bo slaba volja in negodovanje odpadlo. Vsi upajo, da bodo nekaj prispevale tudi organizacije združenega dela, v katerih delajo delavci iz območja Gorij.

Jože Ambrožič

KURIRČKOVA POŠTA NA KOROŠKI BELI

»Dragi tovariši Tito! Srečni in ponosni smo, da se tudi pionirji s Koroške Bele pridružujemo čestitkam in najboljšim željam za tvoj praznik!«

S temi besedami se je začel miting ob sprejemu letošnje kurirčkove pošte. Kurirji s šole na Koroški Beli smo torbico sprejeli od učencev osnovne šole Tone Čufar iz Jesenice. Ko smo jo nesli proti šoli, so nas ob poti navdušeno pozdravljali cicibani iz vrta in učenci iz nižjih razredov. V šolski telovadnici smo priredili miting s kulturnim programom. Na njem so nastopili pevci, recitatorji in glasbeniki. Mitingu so prisostvovali tudi člani ZB NOV Javornik – Koroška Bela in predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij ter vojski s karavle v Javornškem Rovtu. Po končanem programu smo torbico odnesli proti Završnici, kjer smo jo oddali kurirjem iz celodnevne osnovne šole Žirovnica.

Tako smo tudi mi poslali svoje lepe želje tovarišu Titu. Med drugim smo mu povedali, da ga imamo zelo radi ter mu kličemo še na mnoga zdrava in srečna leta.

SIMONA ANDERLIČ,
literarno-novinarski krožek
osnovne šole Koroška Bela

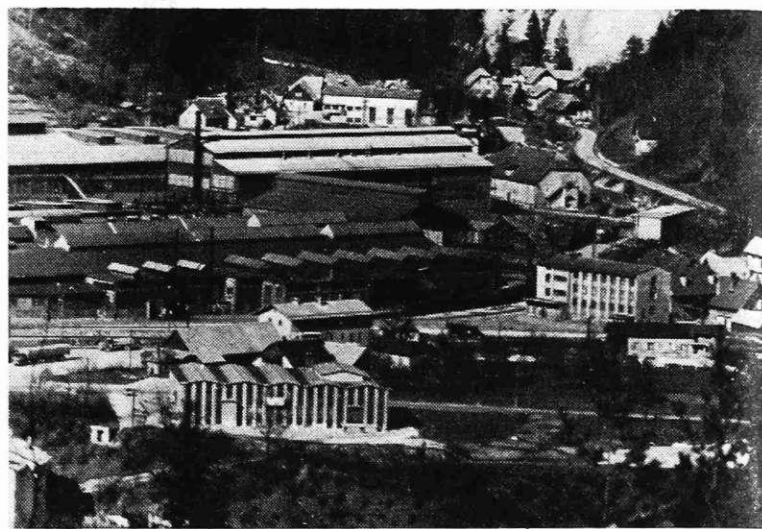
NAMESTO CVETJA IN VENCEV SO V SKLAD DAROVALI

Gradbeni odbor za izgradnjo mrliških vežic na Blejski Dobravi je po pregledu finančnega stanja in stanja namenskih vplačil obveščen, da so v času od 1. 12. 1977 do 26. 3. 1978 namesto cvetja in vencev na grobove vplačali prispevke v sklad za izgradnjo mrliških vežic:

Občinska konferenca ZKS Jesenice, namesto venca za pokojno Angelco Vajs – 500 din, Krajevna skupnost Javornik – Koroška Bela – namesto venca za pokojno Marijo Smolej – 1.000 din, DPO občine Jesenice za pokojno Marijo Kralj – 1.000 din, služba pravne pomoči Jesenice, za pokojnega upravnika dr. Vinka Zalokarja – 1.000 din ter Francke Kosmač z Jesenic – 350 din, TO Rožca – skupna služba namesto venca pokojni Sonji Frančiškin – 870 din, Anton Koogi namesto venca za pokojno Marijo Kovač – 500 din.

Namesto vencev na grob pokojnega Ludvika Kežarja pa so vplačali: delovna skupnost socialnega skrbstva Jesenice – 500 din, Izobraževalna skupnost Jesenice – 500 din, Skupnost za varstvo pred požarom Jesenice – 500 din in krajevna organizacija ZB NOV Plavž – Jesenice – 500 din.

Vsem darovalcem se gradbeni odbor tovariško zahvaljuje za njihova vplačila in naklonjenost.

Javorniški obrati (foto B. Čušin)

KONGRESNA AKTIVNOST MLADIH NA OSNOVNI ŠOLI »16. DECEMBER« MOJSTRANA

Mladinci na osnovni šoli 16. december smo aktivno spremljali potek osmega kongresa Zveze komunistov Slovenije. Vsak dan smo po šolskem radiu seznanjali učence o delu delegatov na 8. kongresu. Da bi bila naša aktivnost še pestrejša, smo pripravili za vse učence zgodovinsko uro na temo »deset kongresov partije«. Izvedli smo tudi šolsko tekmovanje na to temo. Pet najboljših se bo udeležilo področnega tekmovanja v znanju TITO – REVOLUCIJA – MIR, ki bo v tem mesecu na Bledu.

V petek, 7. aprila smo v Mojstrani sprejeli kurirčkovo pošto. Tudi to akcijo smo vključili v naše kongresne aktivnosti. Letos je kurirčkova pošta posvečena 86. rojstnemu dnevu tovariša Tita, 35-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda, vključuje pa tudi naše priprave na splošni ljudski odpor.

Kurirčkovo torbico smo sprejeli na Belci od kranjskogorskih pionirjev. Skupaj z graničarji s karavle Belca smo jo ponesli po nekdanjih kurirških poteh v Karavankah. Imeli smo lepo nalogo, čeprav ni bila tako lahka. Hodili smo po stezah, po katerih so pred mnogimi leti hodili partizanski kurirji. Razmišljali smo o njihovi vztrajnosti, pogumu in borbenosti.

Kurirji med vojno so se na pot

odpravljali vsak dan, ob vsakem vremenu, poleti in pozimi. To so bili gotovo sami pogumni fantje. Poskušali smo jih posnemati. Celo zaseda nas ni spravila v zadrego. Ustavili smo se ob spomeniku in položili šopek cvetja padlim kurirjem v spomin.

Ceprav smo mladi, znamo ceniti svobodo in življenje v miru. Ob trpljenju vrstnikov, ki še danes doživljajo vojno, se zavemo, kaj nam pomeni svoboda.

Pred šolo so nas navdušeno pozdravili učenci in učitelji ter številni člani borčevske organizacije. Pevski zbor in recitatorji so pripravili kulturni program. Zadonela je partizanska pesem, poslušali smo tople želje tovarišu Titu za rojstni dan. Tovariš Franc Salberger-Marko nam je pripovedoval o kurirjih med NOB. Tudi sam je bil kurir, pozneje pa komandir relejne stanice 31 G. Takole je pripovedoval:

»Kurir je moral biti pogumen, iznajdljiv in borbena naloga mu ni smela biti pretežka. Ljubili smo svojo domovino in to nam je pomagalo, da smo premagali ovire... Ko danes v kurirčkovi torbici nosite pozdrave in čestitke našemu ljubljemu maršalu Titu, vam vsi želimo srečno pot!«

Lilijana Gartner, osn. šola
16. december – Mojstrana

Koroška Bela (Foto: B. Čušin)

SVET POTROŠNIKOV NA JAVORNIKU PONOVO O OSKRBI S KRUHOM

Svet potrošnikov krajevne skupnosti Javornik Koroška Bela se je prejšnji teden sestal na četrti redni seji. Osrednje vprašanje je bilo namenjeno oskrbi s kruhom in pekovski izdelki. O tej problematiki je svet potrošnikov razpravljal že na prejšnjih sejah. Tokrat je bila posredovana informacija o nedavnem razgovoru v pekarni Žito Lesce. Milan Lepml – predsednik sveta potrošnikov, je povedal da so predstavniki omenjene delovne organizacije obrazložili probleme, ki nastajajo pri proizvodnji kruha. Trgovska podjetja zahtevajo bolj natančno dostavo kruha v poslovalnice. Obenem je bilo postavljeno vprašanje embalaranja kruha. Da bi zagotovili izboljšanje razmer bo treba poostriti nadzor košar, v katerih pekarna iz Lesce dostavlja kruh posameznim poslovalnicam. Člani sveta potrošnikov predlagajo, da bi na območju krajevne skupnosti dobili specialno trgovino s kruhom in pekovskimi izdelki. Precej težav bi odstranili, če bi bil kruh zavrt v plastične vrečke in bi bil dalj časa svež. Potrošnike bi morali seznaniti z asortimentom kruha, ker v pekarni Žito Lesce proizvajajo 30 različnih vrst kruha dnevno. Svet potrošnikov priporoča trgovskim organizacijam, da nabavijo vozičke za transport kruha od skladišča do prodajnega mesta.

Predsednik sveta potrošnikov je navzoče seznanil s predlogom, da bi v mesecu maju organizirali tribuno potrošnikov. Da bi bila tribuna potrošnikov čim bolj pripravljena, bo

potrebno tesno sodelovanje trgovskih organizacij in pristojnih organov v KS.

Da bi dosegli še boljši obisk in učinkovito delo sveta potrošnikov, bodo predlagali koordinacijskemu odboru za kadrovska vprašanja pri SZDL še nekatere kadrovske spremembe in priporočajo, da naj bi po možnosti v svet potrošnikov vključili tudi potrošnike z Javornškega rova in Potok.

V sklepnem delu razširjene seje, katere so se poleg članov sveta potrošnikov udeležili tudi poslovoje trgovskih poslovalnic, so sprejeli tudi predlagane zadolžitve posameznim članom sveta potrošnikov.

VABILO UPOKOJENCEM JAVORNIKA IN KOROŠKE BELE

Društvo upokojencev Javornik – Koroška Bela vabi vse svoje člane na redno letno konferenco, ki bo v soboto, 22. aprila, ob 16. uri v domu upokojencev na Javorniku.

Ob tej priliki tudi prosimo vse člane, ki še niso poravnali članarine za to leto, da to storijo čim prej.

Vabimo tudi vse upokojence na območju Javornika in Koroške Bele, ki še niso člani našega društva, da se včlanijo. Uradne ure so vsak torek od 9. do 12. ure.

MOŠKO ZBOROVSKO PETJE NA JESENICAH V KRIZI

Zborovsko petje je bilo na Jesenicah nekdaj zelo dobro organizirano in kvalitetno. Nimamo celotnega zgodovinskega orisa o delovanju in uspehih zborovskega petja na Jesenicah. Vse kar je v tej smeri objavljeno je tisto, kar je Franc Škrlič zapisal v prvi knjigi jeseniškega zbornika Jeklo in ljudje, v poglavju zgodovinski razvoj kulturnih organizacij na Jesenicah in Javorniku.

Iz tega zapisa se vidi, da se je na Jesenicah z organiziranim zborovskim petjem začelo leta 1897. Tistega leta, pred osemdesetimi leti, je bilo pri Markotu na Stari Savi osnovano prvo pevsko društvo na Jesenicah, prvi pevski zbor po prvi svetovni vojni pa je bil ustanovljen pri delavskem kulturnem in telovadnem društvu Svoboda na Jesenicah leta 1919. Od tedaj pa do druge svetovne vojne je na Jesenicah delovalo veliko število različnih zborovskih zasedb. Po osvoboditvi se je na Jesenicah nadaljevala tradicija kvalitetne zborovske dejavnosti. Tudi dobrih in požrtvovalnih zborovodij ni primanjkovalo. Tako je bilo do nedavna.

Danes imamo na Jesenicah dobro organiziran, kvalitetno usposobljen in pripravljen za samostojne nastope samo ženski pevski zbor, ki deluje v okviru pevskega društva Jesenice. Tako nekako je razvidno iz poročila o običnega zborovskega društva Jesenice, (Železar št. 8, 2. marca). Uspehi ženskega zborovskega društva na Jesenicah so poznani. Zato o uspehih ženskega zborovskega društva na Jesenicah ni potrebno pisati. Ta prispevek je namenjen predvsem spodbudi za pomembno ustanovitev oziroma obnovitev moškega pevskega zborovskega društva na Jesenicah.

Sedanje pevsko društvo Jesenice, oziroma moški pevski zbor, je zgolj na papirju, ker so se pevci s samostojnimi koncertnimi točkami pojavljali zadnjič 23. 4. 1976, kot moški pevski zbor JEKLAAR, pod vodstvom Romana Ravničarja. Zato trenutna situacija v pogledu negovanja zborovskega petja na Jesenicah ne ustreza tradiciji in zmogljivosti jeseniških ljubiteljev te zvrsti amaterske dejavnosti. Da na Jesenicah nimamo moškega pevskega zborovskega društva, niti ena pa ni taka, da se stanje ne bi moglo izboljšati. Veliko je zamujenega, toda vse da in mora nadoknaditi.

V preteklosti ni bilo dobrega načrtovanja za pridobivanje novih članov za moški zbor. Pri šolskih in mladinskih zborih ni bilo pravih usmerjanj mladih, da bi talentirani in uporabni, s petjem nadaljevali v moškem zboru. Ne moremo si predstavljati, da med ljubitelji petja obstaja odpor mladih do starih ali obratno in da bi bil mogoče vzrok, da ni prišlo do pomlajevanja pevskih vrst. Zanesljivo je do spodrseljave prihajalo zaradi preslabe angažiranosti tistih dejavnikov, ki so bili in so še odgovorni za koordiniranje v tej smeri. Naj bo vzrok tak ali drugačen, dejstvo je, da so Jesenice v pogledu zborovske kulture veliko izgubile in da smo daleč zaostali za tistimi, ki so razvoj zborovske dejavnosti reševali bolj razumno od nas.

Ze nekaj let se vrstijo razna srečanja, tekmovanja in nastopi pevskih zborov, toda običajno brez zastopnikov Jesenic. Organizirajo se razni seminarji o zborovskem petju in za dirigente pevskih zborov, pa tudi na teh ni predstavnikov z Jesenic. Ta dejstva morajo nekoga spodbuditi k resnemu razmišljanju in akciji, da se nekaj stori kako bi se moško zborovsko petje vrnilo na nekdanjo raven, katero Jesenice zmorejo in zaslužijo.

Iz poročila z zadnjega občnega zborovskega društva Jesenice vidimo, da se člani tega kolektiva prizadevajo izboljšati stanje na področju zborovskega petja. Ugotovili so, da bo potrebno v odrasle pevske zore vključiti več mladih ljudi. Med kadrovske probleme so na občnem zboru uvrstili tudi potrebo, da bi na Jesenicah angažirali poklicnega zborovodjo. Zamislili so dobre, samo potrebno jih je hitro realizirati.

Na eni od svojih sej oktobra 1976, je odbor tedanjega moškega pevskega zborovskega društva Jesenice kritično ocenil

dotedanje delovanje zborovskega petja, njegovo kakovost, sestavo, nastope in obiske na vajah. Na osnovi take analize je odbor sestavil naloge za bodoče delo. Ugotovili so, da je najbolj problematična kakovost zborovskega petja, ki iz nastopa v nastop zelo niha in da je slabo kakovost, v tedanjem sestavu zborovskega petja nemogoče izboljšati. Analiza celovitega delovanja je ugotovila, da mora biti pevski zbor zasnovan na bolj čvrstih temeljih, s katerimi bi bilo mogoče dvigniti in osvojiti zaželeno kakovostno raven. Med stališča in sklepe so uvrstili tudi preizkus glasu - avdicijo, za vse člane tedanjega zborovskega petja. To ni nič nenavadnega za vstop v profesionalne glasbene skupine, ali za amaterje, ki se prvič odločajo za sodelovanje v nekem pevskem zboru. Nenavadno je pa, preizkušanje glasov članov zborovskega petja, ki imajo za seboj več let uspešnega dela in izkušenj, pa veliko število uspešnih nastopov na raznih manifestacijah, koncertih in tekmovanjih pod vodstvom zgledega zborovodje in pedagoga, kot je bil Polde Ulaga. Mnogi od teh »starih« pevcev so nosilci raznih kulturnih priznanj, kot so Gallusov znak in drugo. Da nova razvrstitev glasov in selekcija nista uspeli, ni nič čudnega, saj kaj drugega ni bilo pričakovati. Vsi ti »stari« pevci se zavedajo, da so njihove glasovne moči in zmogljivosti manjše kot so bile nekdaj. Toda niso se mogli pomiriti s tem, da nekateri od njih niso več sposobni peti v tistih glasovnih skupinah, v katerih so prepevali dolga leta. Še bolj so bili prizadeti tisti, ki so bili »proglaseni za nesposobne«. To je bila ena od akcij sprejetih stališč in sklepov. Ne vemo, kaj je bilo z drugimi akcijami (če so bile) kot, pomlajevanje članstva, redni obiski na vajah in obvezna udeležba na nastopih, izboljšanje sociološke strukture zborovskega petja, pomoč ZKO in kulturne skupnosti Jesenice in program dela? Pri sprejemu navedenih stališč in sklepov je bilo veliko optimizma, saj je bilo obljubljeno, da bo zbor v novi obliki nastopil že za dan republike 1976. Do tega ni prišlo in zbor je praktično zamrl. Solidarnostno so odpovedali sodelovanje tudi nekateri člani zborovskega petja, ki so uspešno prebrodili avdicijo, kar je povzročilo skoraj dve leti trajajočo krizo zborovskega petja na Jesenicah.

Kje so bili in kaj so delali tisti, ki so odgovorni za pravilno in koristno usmerjanje dela v kulturnih organizacijah in za ljudske odnose med člani in vodstvom moškega zborovskega petja? Prizadevanja, da se angažira sposoben poklicni zborovodja je potrebno okrepiti, z željo, da se njegovo delo ne bi moralo začeti z razčiščevanjem problemov, ki obremenjujejo sedanje stanje zborovskega petja na Jesenicah.

F. Ropret

KONCERT NA LANCOVEM

DPD SVOBODA
FRANCE PREŠEREN
ŽIROVNICA - BREZNICA

vjudno vabi prebivalce
Lancovega in bližnje okoličane

KONCERT

VOKALNEGA OKTETA, ki bo izvajal slovenske narodne umetne in partizanske pesmi v soboto, 22. aprila, ob 20. uri v zadržnem domu na Lancovcu.

Prijatelji lepega petja pridite in ne bo vam žal!

RAJ POD TRIGLAVOM

V sredo, 19. aprila, so v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli v počastitev letošnjih planinskih jubilejev planinsko foto razstavo umetniških fotografij člana foto kluba Andrej Prešeren Jesenice JAKA ČOPA pod naslovom RAJ POD TRIGLAVOM.

Avtor razstavlja 132 umetniških fotografij, ki jih je razdelil na osem področij in sicer: predgorje, Bohinj, Baška grapa, Trenta, Bovško, Planica - Vršič, Martuljek in Krma - Vrta.

Vesekakor razstava umetniških fotografij Jaka Čopa, ki jo skupaj prireja foto klub Andrej Prešeren Jesenice in Planinsko društvo Jesenice, pomeni lep in kvalitetni prispevek k letošnjemu proslavljanju 75-letnice gorenjskih planinskih društev in 200-letnice prvega pristopa na Triglav.

Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, do vključno 26. aprila.

ZADNJA PREMIERA V LETOŠNJEM LETU

Pred zaključkom sezone 1977/78 so v jeseniškem amaterskem gledališču Tone Čufar pripravili novo premiero, odsko delo, ki je bilo že več let predvideno v okvirnem repertoarju. To je drama Iva Vojnoviča v štirih dejanjih - Enakonočje - Ekvinokcij.

Ivo Vojnovič, hrvatski pesnik, dramatik in književnik, je bil rojen leta 1857 v Dubrovniku, študiral je pravo v Zagrebu, bil dramaturg zagrebškega gledališča. Do smrti, leta 1929, je živel v Beogradu in Dubrovniku.

Drama Ekvinokcij - Enakonočje, je napisal leta 1895. Vsebina drame je vzeta iz vsakdanjega življenja v Dalmaciji okoli leta 1850. V njej so prikazani elementarni prizori strasti in duševne stiske ljubezni - ljube sumja in maščevanja.

V drami si stojita nasproti dva človeka, oba zrasla iz istih razmer. Pogoji, v katerih sta živel, so vplivali na njuna značaja, da sta se usmerila popolnoma nasprotno. Jelo je izklesalo trpljenje na domači grudi, povečano z občutkom krivde in madeža pred svojim sinom. Nika pa je življenje izpridilo in napravilo iz njega človeka, ki si ni pomišljal hoditi preko trupel, kadar je šlo za njegovo korist.

Osnovni konflikt nastane v drami med Nikom in Jelo ter Ivom in Nikom. Vzpostavljen je še konflikt med brezdušno oblastjo denarja, katerega nosilca sta Nika in Ivom ter čisto ljubeznijo med Ivom in Anico. To ljubezen sicer denar uničuje, a jo reši in povzdigne materina ljubezen.

Po starem dubrovniškem običaju je v tem času po »božji sodbi« zločinca sodilo ljudstvo. Slepilo Vlaho, ki vidi globlje v človeške duše kot normalni ljudje, izreče sodbo.

Vihar v enakonočju sprosti in pomiri naravne sile.

Zakoni narave pa niso enaki zakonom človeštva. Vsak odgovarja za svoja dejanja pred seboj in pred ostalimi. Vihar v človeški duši pusti

opustošenja, ki jih narava nikoli ne izravna.

V drami nastopajo domala vsi odrasli igralci jeseniškega amaterskega gledališča Tone Čufar in sicer: Jelo - Slava Marošević, Nika - Marinković - Nace Smolej, Ivo -

Borut Verovšek, Frano Dražić - Ivan Berlot, Anica - Magda Flander, Vlaho - Igor Škrlič, Pavo - Franci Znidaršič, Kata - Bernarda Gašperšič, Lucija - Rezka Torkar, Grabar - Drago Smolej in ostali.

Drama je režirala Stanka Geršak, scena pa je delo inž. Rijavca in Joža Bedića.

Premiera bo v soboto, 22. aprila ob 19.30, prva repriza pa v nedeljo, 23. aprila ob 19.30.

AKADEMIJA OB DNEVU INVALIDOV

Vsako prvo pomladansko nedeljo invalidi praznujejo svoj praznik, mednarodni dan invalidov (FILMITIC). Letošnje geslo je: »INVALID - DELAVEC - SAMOUPRAVLJALEC!«

Društvo invalidov Jesenice organizira akademijo s kulturnim programom v soboto, 22. aprila, ob 16. uri v dvorani delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku pod pokroviteljstvom Železarne. Kulturni program bodo izvajali: pevski zbor Vintgar, pevski zbor osnovne šole Koroška Bela, folklorna skupina KUD Jaka Rabič Mojstrana, recitatorji osnovne šole Polde Stražišar in solista glasbene šole Jesenice.

V dopoldanskem času bodo ekipna tekmovanja invalidov, ki jih organizirata društvo invalidov z aktivom in komisijo za šport in rekreacijo pri sindikatu Železarne.

Društvo invalidov Jesenice vabi vse člane - invalide - občane, da se akademije udeležijo.

POUDAREK STROKOVNI IN DRUŽBOSLOVNI KNJIGI

Ze v predkongresnem obdobju so v radovljiški občini pripravili v okviru letošnje akcije Komunistična bogat program prireditve, ki jih organizira posebni odbor s svojima pododboroma pri komiteju OK ZK Radovljica.

Pododbor za akcijo Človek, znanje, produktivnost je v sodelovanju z delavci inštituta tovarne Elan Begunje, trgovskega podjetja Murka Lesce in Knjigovoznice Radovljica v marcu pripravil razstavo novih izdelkov v sklopu inovacijske verige v dvorani radovljiške graščine. Svoje

dosežke, ki sodijo med edinstvene v Jugoslaviji, je prikazalo 16 delovnih organizacij v občini ter dva zasebna izumitelja. Nazoren prikaz izvirnih inovacijskih dosežkov, ki so bili na ogled široki javnosti, je potrdil upravičenost akcije Komunistična, kar dokazuje izredno velik obisk in zanimanje pa tudi nedeljene pohvale razstavljavcem in organizatorjem.

Pododbor za akcijo Knjiga in družba je v skladu s programom aktivna komunistov kulturnih delavcev spodbudil tudi odgovorne komuniste v delovnih organizacijah, ki so sledili zgledu novorajev ter na razstavah prikazali izbor strokovnih in družboslovnih knjig, s katerimi razpolagajo v svojih knjižnicah.

V TOZD Vezanine na Bledu, so konec marca pripravili razstavo z izrednim smislom za propagiranje knjige med delavci. Razen svojih zbirk, ki so jih domiselno razporedili v lepo urejenem prostoru, so prikazali tudi strokovne knjige drugih dveh tekstilnih tovarn, Almere Radovljica in Sukno Zupče. Razstavo so nato prenesli in dopolnili s svojimi zbirkami v oba omenjena kolektiva, kjer so na slovesnostih ob otvoritvah spregovorili o letošnji akciji za spodbujanje interesov delavcev in občanov za družboslovno in strokovno literaturo.

V soboto, 15. aprila so v graščinski dvorani v Radovljici svečano odprli osrednjo občinsko razstavo slovenske tehnične knjige, ki jo je v sodelovanju s pododborom za knjigo pripravila matična knjižnica A. T. Linhart Radovljica. Celotno knjižno zbirko, slikovno in drugo dokumentacijsko gradivo, ki ponazarja največje tehnične dosežke slovenskih znanstvenikov in strokovnjakov od preloma stoletja do danes, je posodila Centralna tehnična knjižnica iz Ljubljane. Neposredno pred 11. kongresom ZKJ v juniju pa bo knjižnica v istem razstavnem prostoru pripravila podobno razstavo družboslovne knjige s posebnim poudarkom na kongresnem gradivu in delu tov. Tita ter drugih jugoslovanskih teoretikov marksizma.

Program akcije Komunistična, ki ga je pododbor dopolnil na zadnji aprilski seji, vsebuje številne prireditve in druge oblike, povezane z načrtanim prizadevanjem popularizacije knjige v toku telega leta.

Sindikati bodo spodbudili OO sindikata s področja kovinske in lesno predelovalne industrije, da organizirajo razstave strokovne in družboslovne knjige za delavce teh dveh panog. SZDL bo v sodelovanju z ZKO pripravila literarne razgovore z avtorji v večjih knjižnicah, aktiv komunistov kulturnih delavcev pa okroglo mizo o problematiki družboslovne literature in revijalnega tiska, njeno uporabo in možnosti za večjo izpolnitev obstoječih zbirk v krajevnih skupnostih, šolah in delovnih organizacijah.

Ocenjujajoč dosedanje uspehe in pomanjkljivosti akcije Komunistična je pododbor Knjiga in družba posebno opozoril na izredno kritično stanje knjigarn Državne založbe Slovenije na Bledu in v Radovljici, ki sta daleč pod nivojem takšnih ustanov. Izvršnemu svetu občinske skupščine in predsedstvu OK SZDL Radovljica so zaradi tega predložili nujni ukrepi za ureditev obeh knjigarn, ki bi morale odgovorjati ne samo komercialnim pogojem, pač pa tudi kulturnim potrebam domačinov in turistov.

Folklorna skupina KUD Jaka Rabič Douje - Mojstrana se že dalj časa prizadeva pripraviti na letošnje nastope. Člani redno vadijo dvakrat na teden, in sicer nov program starih gorenjskih plesov. Posamezne plesne točke člane skupine uči Pavel Dimitrov, s harmoniko pa jih spremlja Stanko Sekardi. Z novim in dopolnjenim programom se bodo plesalci predstavili na prireditvah ob letošnjih planinskih jubilejih ter na vsakoletni prireditvi jeseniških invalidov. Najprej bodo izvajali dosedanje plesne pod vodstvom harmonikarja Petra Peternela, zatem pa še nov splet gorenjskih plesov (Tekst in foto J. Rabič)

GLASBENE ŠOLE SO NASTOPILE V KAMNIKU

Srečanja, na katerih gorenjske glasbene šole skupno prikazujejo del dosežkov svojih pedagoških prizadevanj, resnično že postajajo tradicija. Dosedanjim organizatorjem iz Kranja, Škofje Loke, Radovljice in Jesenic se je letos priključil Kamnik. Tamkajšnja glasbena šola slavi 25-letnico delovanja, zato je pripravila 14. aprila revijo, na kateri so se zbrali izbrani solisti in ansambli s svojimi učitelji.

Splošne ugotovitve povedo, da je bil koncert v dvorani nad kavarno Veronika izredno lepo obiskan, dobro pripravljen in zanimiv. Iz uvodnih besed tovarišice Arčonove povzemamo misel, da glasbene šole ne le načrtno in sistematično gojijo in širijo glasbeno umetnost, marveč prispevajo lep delež k podobi naše kulture in seveda pomagajo razvijati celovitost osebnosti našega človeka, ki naj bo vsestransko razgledan član sodobne človeške družbe. Omeniti je treba tudi, da glasbene šole niso samo šole profesionalcev, čeprav je seveda povsem naravno, da poklicni glasbeniki skoraj brez izjeme prihajajo iz teh šol.

Vzgojni in izobraževalni smotri glasbenega šolstva morajo biti tesno povezani z domačo ustvarjalnostjo, kar pa zmeraj ni posebno uspešno. Krivda je na obeh straneh - za večino glasbil je domače literature, primerne za občutljive pedagoške zahteve, premalo, včasih pa tudi učitelji nimajo dovolj poslušala in ne posežejo po stvarih, ki so pa morda vendarle na razpolago. Nastop v Kamniku je bil skromen glede domačih skladb. Med šestnajstimi skladatelji, med mojstri stare in novejšje glasbe kot so Vivaldi, Gluck, Mozart, Haydn, Beethoven, Čaj-

kovski, Saint Saens, Debussy in drugi, smo slišali le dva slovenska avtorja in sicer sta bila to L. M. Škerjanc ter M. Kozina.

Posebne težave imajo glasbene šole pri težnji po takem predmetniku, ki bi vključeval vsa osnovna orkestrska glasbila. Za nekatera od njih ni posebnega zanimanja, velikokrat pa tudi ni pedagoga. Običajno je to odvisno tudi od okolice. Tam, kjer imajo zelo razvito dejavnost pihalnih godb, ne manjka pihalcev. Predvsem pogrešamo godalce, saj je takih ansamblov v amaterski kulturi izredno malo. Vsaka šola ima različne možnosti za reševanje teh problemov, vendar so bolj začasne. Zanimive so ugotovitve, da posamezne šole zaradi teh težav pri nekaterih predmetih dosegajo zares lepe uspehe, pri drugih pa bolj životarijo.

Celotna regija je na reviji v Kamniku pokazala široko enakomerno razvitost vseh glasbil: ena šola se je odlikovala s pianisti, druga s pihalci, tretja s harmonikarji itd. Zastopani so bili naslednji instrumenti: klavir, violina, čelo, flauta, klarinet, pozavna, blokflauta, kitara, harmonika, razen njih pa še solopetje. Razveseljivo je, da se vse bolj uveljavlja skupinsko muziciranje, ki naj bi ga bilo kljub številnim pastem takega udeleževanja še več, saj je izredno koristno pri oblikovanju čuta za kolektivno delo.

Glasbeni šoli z Jesenic in iz Radovljice sta se kar dobro postavili. Prva je pripeljala tri soliste in dva manjša ansambla, od katerih posebno klavirski trio predstavlja dovolj veliko redkost pri nas, druga pa poznani harmonikarski orkester s solistom Janezom Zupanom. GE

TEKMOVANJE OSNOVNOŠOLK V GIMNASTIKI

Pretekli teden so učenke osnovnih šol tekmovalne na občinskem prvenstvu v gimnastiki za šolska športna društva, oziroma za dekleta osnovnih šol.

Po lanskim skromni udeležbi so bile napovedi o bodočnosti gimnastike dokaj pesimistične, vendar se je letos pokazalo, da je zanimanje za to športno zvrst poraslo, tako pri dekletih kot pri pedagogih telesne vzgoje. Če je gimnastika v športni vzgoji šolske mladine določeno pravo mesto, potem to pomeni, da je gimnastika osnova vse dejavnosti tako po časovnem kot po vsebinskem razporedu snovi, ki jo določa učni načrt za osnovno šolo in za izvenšolsko športno vzgojo šolske mladine. Vsekakor pedagogu telesne vzgoje, ki se v osnovni šoli zavzema dati otrokom vsestransko telesno-umsko športno izobrazbo, ni težko oblikovati skupine deklet ali fantov, ki se bodo z navdušenjem in uspešno vključili v zahtevnejše delo – v športno gimnastiko tekmovalne oblike. Obvladovanje in znanje zahtevnejših prvin športne gimnastike ni samo ponos vsakega, ki jih zmaga, ampak je tudi osnova za uspešno uveljavljanje v skoro vseh športnih panogah, v nekaterih pa je celo osnovni pogoj za uspeh.

Organizacijo občinskega prvenstva v gimnastiki za dekleta je tudi letos prevzelo šolsko športno društvo Žirovnica. Sodiškom se je predstavilo lepo število tekmovalk – 42 – iz treh (!) osnovnih šol. Tekmovalke so v dveh skupinah: mlajše mladinske in starejše pionirke z nekoliko težjimi nalogami kot cicibanke in pionirke, oboje pa so nastopale v četverboju, ki obsega prosto vajo, gred, dvovišinsko bradljo in preskok. Vaje so sestavili pedagogi telesne vzgoje samostojno, kar letos republiški center ni razpisal obveznih vaj.

EKIPNA UVRSTITEV V ČETVERBOJU:
SKUPINA A – ST. PIONIRKE IN ML. MLADINSKE:

I. ŠSD Koroška Bela 183,85 točke
II. ŠSD ŽIROVNICA 180,65 točke
III. ŠSD P. VORANC 179,20 točke

Posameznice v četverboju: 1. Mlačenik Pika 38,25 točk, Suzana Čučak 37,65 točk, oboje ŠSD Kor. Bela, 3.–4. Maja Langus ŠSD Žirovnica in Jovanka Despotović ŠSD P. Voranc, 5. Ljiljana Milojević 36,65 točk Kor. Bela, 6. Marjana Črnilec ŠSD Žirovnica 36,35 točk.

Na posameznih orodjih so se na prva mesta uvrstile:

Prosta vaja: 1. Pika Mlačenik 9,70 točk, 2.–4. Suzana Čučak, Kor. Bela, Suzana Tomazin, P. Voranc, Jovanka Despotović, P. Voranc, vse po 9,45 točk.

Gred: 1.–2. Suzana Čučak Kor. Bela in Jovanka Despotović P. Voranc 9,5 točke.

3.–4. Pika Mlačenik Kor. Bela in Maja Langus Žirovnica po 9,45 točk.

Dvovišinska bradlja: 1. Maja Langus ŠSD Žirovnica 9,65 točke, 2. Pika Mlačenik ŠSD Kor. Bela 9,55 točke, 3. Marjana Črnilec ŠSD Žirovnica 9,40 točke, 4. Irena Svetina ŠSD Žirovnica 9,30 točke.

Preskoki: 1. Pika Mlačenik ŠSD Kor. Bela 9,55 točke, 2. Suzana Čučak ŠSD Kor. Bela 9,45 točke, 3.–4. Ljiljana Milojević Kor. Bela in Maja Langus Žirovnica po 9,25 točk.

SKUPINA B – CICIBANKE IN ML. PIONIRKE:
EKIPNA UVRSTITEV V ČETVERBOJU:

I. ŠSD ŽIROVNICA 169,90 točke,
II. ŠSD P. VORANC 169,15 točke,
III. ŠSD KOR. BELA 166,80 točke.

Posameznice v četverboju: 1. Mojca Burlačenko ŠSD Žirovnica 35,00 točk, 2. Stanka Grah ŠSD P. Voranc 34,85 točk, 3. Jelka Leben ŠSD Žirovnica 34,60 točk, 4. Mateja Babić ŠSD P. Voranc 34,45 točk, 5. Diana Marinković ŠSD Kor. Bela 34,20 točk, 6. Romana Fuhs ŠSD Žirovnica 33,55 točk.

Uvrstitev posameznice na posameznih orodjih:

Prosta vaja: 1.–2. Stanka Grah in Mateja Babić, oboje ŠSD P. Voranc po 8,95 točke, 3. Mojca Burlačenko ŠSD Žirovnica 8,75 točke, 4. Jelka Leben Žirovnica 8,70 točke.

Gred: 1. Jelka Leben ŠSD Žirovnica 8,80 točke, 2.–3. Mateja Babić P. Voranc in Diana Marinković Kor. Bela po 8,65 točke, 4.–5. Tončka Vene in Polona Bešter Žirovnica, oboje 8,60 točke.

Dvovišinska bradlja: 1. Stanka Grah P. Voranc 9,15 točke, 2.–3. Jelka Leben ŠSD Žirovnica, Irena Ilić Kor. Bela 9,10 točke, 4.–7. Nevenka Sever Kor. Bela 8,95 točke.

Preskoki: 1. Mojca Burlačenko ŠSD Žirovnica 8,80 točk, 2. Renata Traupuš ŠSD P. Voranc 8,60 točk, 3.–6. Nevenka Sever Kor. Bela 8,55 točk.

Za ekipe uvrstitev in za posameznice v četverboju ter za uspešne nastope posameznice na posameznih orodjih je Zveza telesno-kulturnih organizacij Jesenice podelila diplome, prav pa bi bilo, da bi tudi gimnastične uspehe nagradili s pokali in s kolajnami, ki so vedno na razpolago za tekmovalce v smučanju. Trud, ki ga mora telovadka ali tekmovalka vložiti v vadbo za uspešen nastop na štirih orodjih, prav gotovo ni manjši od tistega, ki ga vložijo tekmovalci – smučarji v svoj trening, pa tudi pridobljena telesno-umsko sposobnost za občo korist ni manj pomembna, je pa vsekakor gimnastika cenejša.

Stefan Mlačenik

šah

HITROPOTEZNO PRVENSTVO SLOVENSKEGA MEST IN KRAJEV

Letos je bilo tradicionalno šahovsko tekmovalno slovenskih mest in krajev v Novem mestu. Tekmovalje se je v nekaj letih, odkar obstaja, zlasti pa v zadnjih štirih letih razvil v pravi festival slovenskega šaha. Tudi za Novo mesto je bil pravi šahovski praznik, saj je v vseh konkurencah nastopilo preko 700 šahistov in šahistek.

Jesenjani, ki so pri članih nastopili v postavi: Zorko, Zeleznik, Tratnjek, Krničar, Ravnik, Sterle in Majtan, so v končni razvrstitvi zasedli 21. mesto, med 28 nastopajočimi ekipami.

GORENJSKO ČLANSKO PRVENSTVO

Na članskem prvenstvu Gorenjske, ki se igra na Jesenicah, nastopa dvanajst igralcev iz štirih gorenjskih klubov. Organizator prvenstva ŠD Jesenice, je pričakoval mnogo večjo udeležbo, vendar se prvenstva ni udeležil niti en igralec ŠD Lesce, ki je trenutno najmočnejši klub na Gorenjskem. Zato se prvenstvo igra po Bergerjevem sistemu namesto po predvidenem švicarskem.

Po odigranih desetih kolidah lahko napišemo, da prvenstvo poteka v popolni premoči jeseniških igralcev. Na prvih treh mestih kolo pred koncem prvenstva najdemo tri jeseničane. Prvi je Zorko, ki si je že zagotovil najmanj delitev prvega mesta, drugi je Zeleznik in tretji Tratnjek. Tretje mesto Tratnjeka pomeni lepo presenečenje, saj po vrnitvi iz JLA še ni igral na nobenem močnejšem turnirju.

HITROPOTEZNO PRVENSTVO SLOVENSKEGA MEST IN KRAJEV ZA MLADINCE

Hitropotezno prvenstvo slovenskih mest in krajev za mladince je bilo prav tako v Novem mestu. Nastopilo je 19 ekip, jeseniška ekipa pa je bila kombinirana z ekipo Lesce tako, da sta nastopila dva igralca z Jesenic in dva iz Lesce. Zasedli so deseto mesto, nastopili pa so: Kosmač, Soklič – ŠD Jesenice in F. Borštar in Jovan – ŠD Lesce.

HITROPOTEZNO PRVENSTVO GORENJSKE ZA ČLANE, ČLANICE IN MLADINCE

Na hitropoteznem prvenstvu Gorenjske, ki je bilo v Kranju, je pri članih, ki jih je nastopilo osem, zmagala Simona Borštnar iz ŠD Lesce, jeseniška igralca Marušičeva pa si je delila drugo do tretje mesto. Pri mladincih je nastopilo 12 igralcev. Jeseničan Kosmač je osvojil tretje do četrto mesto, Soklič pa je bil šesti.

Med člani je bila konkurenca izredna, saj je nastopilo kar 12 moških kandidatov, vrsta prvokategorikov in drugokategorikov. Skupaj je nastopilo preko petdeset članov, tako da se je moralo prvenstvo igrati po švicarskem sistemu. Zasluzeno je zmagal Mazi iz Kranja pred moštvom Ostermanom iz Lesce. Med jeseničani je bil najboljši Jan, ki je osvojil 10. do 14. mesto, Zeleznik in Poljanšek pa sta bila 22.–30.

EKIPNO PIONIRSKO PRVENSTVO GORENJSKE

Na osnovni šoli Prežihov Voranc je bilo ekipno pionirsko prvenstvo Gorenjske. Nastopilo je 13 ekip, ki so se uvrstile tako: Mlajši pionirji: 1. OŠ Zelezniki, 2. OŠ Prežihov Voranc. Mlajše pionirke: 1. OŠ Šentur, 2. OŠ Prežihov Voranc. Starejše pionirke: 1. OŠ Zelezniki ..., 3. OŠ Kranjska gora. Starejši pionirji: 1. OŠ Kranj ..., 3. OŠ Žirovnica.

V vseh konkurencah je za prvo mesto, ki vodi na republiško prvenstvo v Ajdovščino, bila velika borba, razen pri starejših pionirjih, kjer so Kranjčani na čelu z mladim moštvenim kandidatom Bumbarem gladko premagali vse nasprotnike. Organizacija prvenstva je bila po mnenju predsednika šahovske zveze Gorenjske Peroviča in prisotnih mentorjev odlična. Vsa zahvala gre vodstvu osnovne šole Prežihov Voranc, ki je s pomočjo ŠD Jesenice zares enkratno organiziralo to prvenstvo.

MLADINSKO PRVENSTVO JESENICE

Na mladinskem prvenstvu Jesenice nastopa 14 igralcev. Igra se po švicarskem sistemu devet kol. Prvi trije uvrščeni igralci bodo dobili pravico nastopa na gorenjskem prvenstvu, ki bo v Radovljici.

Največ možnosti za uspeh imata vsekakor Kosmač in Soklič, ki sta že izurjena igralca, vendar je še nekaj mlajših igralcev, ki ju s svojo igro lahko ogrozijo.

M. Jan

ŠOLSKO PRVENSTVO V ODBOJKI

Učenke osmega razreda osnovne šole Prežihov Voranc, so se pretekli teden pomerile med seboj v odbojki. Najuspešnejše so bile učenke 8. c razreda, ki so premagale vse svoje nasprotnice, učenke 8. b razreda pa so bile uspešnejše od učenek 8. a razreda. Posamezni rezultati: 8. c : 8. a 2:0 (15:13, 15:8), 8. c : 8. b 2:1 (4:15, 15:12, 15:5), 8. b : 8. a 2:1 (15:4, 7:15, 15:4).

Ekipe so nastopile v naslednjih postavah: 8. c : Samardžija, Mlakar, Hadžisulejmanović, Tanko, Kostanjšek, Babovič, Smolej, Čunkič. 8. b : Dežman, Sukanović Z., Sukanović M., Duratović, Spahić, Bešić. 8. a : Mulahmetović, Biček, Kunstelj, Rihtaršič, Krivec, Suhanič.

Barbara

DELOVNA AKCIJA – DIMNIK

Mladinska koča PD Jesenice je imela že dolgo dimnik, ki se je sumljivo zibal. Vsakič, ko smo zakurili, smo jokali. Povsod se je kadilo, le skozi dimnik ne.

Drugo soboto v aprilu smo trije vajenci pospremili zidarja in njegovega pomočnika v naš lep kotiček pod Špikom. Otvorjeni s hrano in cementom, smo zaskrbljeno opazovali sivo nebo. Že v jeseni nam je slabo vreme preprečilo, da bi popra-

vili dimnik, zato smo tokrat zelo pohiteli. Naredili smo malto, podrli razmajani dimnik in začeli delati novega. Samo do strehe smo ga pozidali, pa je bila že noč. Vseeno smo zakurili in veselo opazovali dim, ki se je valil skozi dimnik. V nedeljo smo ga dokončali. Lep je in sežidan tako, da zaradi njega ne bo prišlo do požara.

Ni več ne bomo »jokali«, kadar bomo zakurili, dokler se seveda ne bo zelo postal. Ogrodja ob njem nismo podrli. Počakalo bo kleparja, ki ga bo obložil s pločevino. Zadovoljni, ker smo opravili koristno delo, smo se vrnili v dolino.

Peter – o. s. Prežihov Voranc

KOLESARSKA AKCIJA – VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO

V počastitev delavskega praznika 1. maja pripravlja Zveza telesno-kulturnih organizacij Jesenice skupaj z občinsko konferenco ZSMS množično športno manifestacijo pod znanim geslom – vsi na kolo za zdravo telo. Ker kolesarjenje zopet postaja priljubljena oblika rekreacije, organizatorji pričakujejo množično udeležbo.

TRIM-kolesarjenje bo v petek, 28. aprila. Start za vse udeležence bo popoldan ob 15. uri pred osnovno šolo na Koroški Beli. Kolesarska proga bo potekala od Koroške Bele, skozi Trebež in Tomsčevce do centra Jesenic, zatem skozi podvoz, po Cesti 1. maja na Blejsko Dobravo, kjer bo cilj pred domom TVD Partizan. Na kolesarski akciji ne bo starostnih omejitev, zato se je lahko udeležil vsakdo, ki rad kolesari. Vsi, ki bodo prevozili navedeno traso, bodo na cilju prejeli značko in nalepko.

J. R.

JUGOSLOVANSKI KEGLJAČI NA LEDU USPEŠNI NA EVROPSKEM PRVENSTVU

Jugoslovanska reprezentanca, ki so jo sestavljale štiri, po opravljenem izbirnem tekmovalju, najboljšje ekipe, se je udeležila 28. evropskega prvenstva v kegljanju na ledu za moške ekipe in posameznike, ki je bilo v dneh 8. in 9. aprila v Rosenheimu v ZR Nemčiji.

Na letošnjem prvenstvu, na katerem je skupno nastopilo 25 ekip iz devetih držav, so prvič sodelovale ekipe Francije, Švedske in Belgije. V močni konkurenci je ekipa Murka iz jeseniškega kluba osvojila deveto mesto, ekipa kegljačev KK Bled se je uvrstila na 12. mesto, jeseniška ekipa Universal na 19. mesto, ekipa KK Kranjska gora pa na 20. mesto.

V tekmovalju posameznikov, to je v bližnjem in izbižanju, je nastopilo osem naših reprezentantov, od katerih je bil najuspešnejši Jože Rebek iz blejskega kluba, ki se je med skupno 59 tekmovalci uvrstil na solidno 11. mesto. Tudi uvrstitev ostalih posameznikov iz jugoslovanske reprezentance je dobra, saj se je sedem tekmovalcev uvrstilo v prvo polovico nastopajočih »specialistov« v bližnjem in zbižanju. Tako je Franc Kralj (Jesenice) osvojil 13. mesto, Branko Carman (Jesenice) – 16. mesto, Marjan Markelj (Kr. gora) – 19. mesto, Srečo Noč (Jesenice) – 20. mesto, Ivan Pi-

ber (Bled) – 22. mesto in Riko Žgavec (Jesenice) 30. mesto.

Dosežene rezultate jugoslovanske reprezentance lahko ocenimo kot uspešne, saj je pustila za seboj vse italijanske in avstrijske ekipe, ki so bile na zadnjih treh evropskih prvenstvih pred njimi.

Trd boj za osvojitve nagrajov evropskih prvakov in medalj pa sta vodili velesili te športne panoge, to je ZR Nemčija (okrog 50.000 registriranih tekmovalcev) in Avstrija (okrog 65.000 registriranih tekmovalcev). Prva tri mesta v ekipnem tekmovalju pa tudi naslednja tri mesta je razvrstila šele kolektiv.

Tako je 1. mesto z 42 točkami osvojila ekipa EC Stranbing (kolektiv 3.010), 2. mesto z 42 točkami (kolektiv 2.969) ekipa EC Moitertlitz, in 3. mesto z 42 točkami (kolektiv 2.482) ekipa ESV Achslach, vse tri iz ZR Nemčije.

V bližnjem in zbižanju so Avstrijci osvojili prvo in drugo mesto, medtem ko je tretje pripadlo ZR Nemčiji.

REZULTATI: 1. Roman Riedl – 108 točk, 2. Walter Weber – 106 in 3. Alfonz Kink – 103 točke. Od naših tekmovalcev pa so osvojili 11. mesto Rebek – 88 točk, 13. Kralj 87, 16. Carman – 85, 19. Markelj – 84, 20. Noč 82, 30. Žgavec – 65 točk, itd.

KOŠARKARSKO PRVENSTVO DIJAŠKIH DOMOV GORENJSKE

V soboto, 15. aprila, je bilo v telovadnici ŽIC košarkarsko prvenstvo dijaških domov Gorenjske, ki ga je organiziral dom učencev ŽIC. Prvenstvo je bilo izvedeno v obliki turnirja, sodelovale pa so naslednje ekipe: dom učencev Kranj, dom učencev Mlekarskega šolskega centra Kranj, dom učencev Škofja Loka in dom učencev ŽIC Jesenice.

Zreb je določil ekipe, ki naj bi se pomerile med seboj. Vsaka tekma je trajala dvakrat 15 minut.

V prvi tekmi sta se pomerili ekipi doma učencev Kranj in domače moštvo. Ekipa iz Kranja je lansko leto na prvenstvu, ki je bilo prav tako na Jesenicah, premočno osvojila prvo mesto. Tudi letos so dokazali, da nimajo pravega tekmečaka. Zmagali so z rezultatom 66:34, polčas pa se je končal z rezultatom 30:20.

Druga tekma med učenci doma MSC Kranj in Škofje Loke je prav tako pokazala veliko premoč ekipe iz Kranja, saj je zmagala z rezultatom 53:13, medtem ko se je polčas končal z rezultatom 24:8.

DU ŽIC : DU ŠKOFJA LOKA 59:15 (23:10)

V tekmi za tretje mesto sta igrali poraženi ekipi iz prvih dveh tekem. Ekipa iz Škofje Loke je bila sicer borbenja, vendar pa premalo pripravljena in neugirana, tako da je domača ekipa zasedla tretje mesto. Lahko bi dosegli še kaj več, če bi jim bil zreb bolj naklonjen in bi prvo tekmo igrali s katero drugo ekipo.

DU KRANJ : DU MŠC 85:9 (48:0)

Za vse tekme na prvenstvu je bilo značilno, da je ekipa, ki je zmagala svojo zmago kronala z veliko razliko v koših. Tako je bilo tudi v tekmi za prvo mesto. Rezultat prvega polčasa 48:0 prepričljivo govori o premoči ekipe iz Kranja.

Tekmo so sodili Novak, Berginc, Čebulj in Kržič.

Po finalni tekmi je vzgojitelj doma ŽIC, ki je med tekmovalcem skrbel za organizacijo in vodil ekipo ŽIC, tov. Pogačnik, podelil priznanja za udeležbo na turnirju.

T.

SPOMINSKI POHOD NA SLEME

V soboto in nedeljo, 8. in 9. aprila, so člani mladinskega oddelka Planinskih društev Jesenice in Koroška Bela organizirali izlet na Vršič, Sleme in Tamar.

Odšli smo ob 9. uri z avtobusom iz Koroške Bele. Nekaj bolj izkušenih je šlo s smučmi, ostali brez. Odpeljali smo se proti Kranjski gori. Tu smo si nadeli nahrbtnike in smuči. Med potjo smo se večkrat ustavili in si ogledovali zasnježene vrhove. Po krajšem postanku v Mihoveh domu, smo nadaljevali pot proti Erjavčevi koči, kjer bomo prenočili. Čimbolj smo se bližali cilju, bolje je postajalo vreme in kmalu je posijalo sonce. Tako smo v koči samo kosili, se za kratek čas odpočili, potem pa izkoristili lepo vreme za smučanje, ki je bilo res čudovito. Tisti, ki niso imeli smučí, so odšli na kratek izlet do Tičarjevega doma. Ko smo se proti večeru vsi vrnili v koto, smo pričakali še drugo skupino izletnikov, ki je prispela šele zvečer, se malo pogovorili, potem pa odšli spat.

Tomaž Beg

KEGLJANJE NA ASFALTU

V soboto, 15. aprila, popoldan je bil na kegljišču v športnem parku v Podmežakli kegljaški dvoboj med sodelavci instalacije in vzdrževalci jeklarne. Zmagali so vzdrževalci jeklarne s 3875 podrtimi keglji, medtem ko so jih instalaterji 3782.

Vsak član desetčlanske ekipe je imel na voljo 100 metov, in sicer 50 na polno in 50 na čiščenje. Najboljši pri vzdrževalcih je bil Tomaž Komel s 441 podrtimi keglji, pri instalaterjih pa Franc Šteblaj s 420 keglji.

Po dvoboju so razmislili o tem, da bi organizirali med TOZD Strojne delavnice, Remontne delavnice in Vzdrževanje troboj v kegljanju na asfaltu. O tem naj razmislijo še referenti za šport in rekreacijo pri sindikalnih organizacijah navedenih TOZD.

M. L.

Del udeležencev in organizatorjev občinskega tekmovalja z zračno puško

OBVESTILO BORCEM NOV IN NJIHOVIM SVOJCEM

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice obvešča, da so za letovanje v letu 1978 določene naslednje cene:

PARTIZANSKI DOM VODIŠKA PLANINA:

Cena oskrbnega dne za člane in ožje svojce v sobah z balkonom v I. nadstropju — 132,00 din, za otroke od 3—10 let — 95,00 din. V sobah brez balkonov v I. nadstropju — 128,00 din, za otroke od 3 do 10 let — 95,00 din.

V sobah v II. nadstropju je cena 125,00 din, za otroke od 3 do 10 let — 95,00 din.

Navedene cene veljajo za bivanje od štirih dni dalje.

Vsaka izmena traja deset dni. Letovanje se prične 21. maja in konča 8. oktobra 1978.

Prijave sprejema do 1. maja občinski odbor ZZB NOV občine Jesenice, C. M. Tita 86.

LETOVIŠČE NOVIGRAD:

Cena oskrbnega dne v sezoni od 21. junija do 30. avgusta je za odrasle — 132,00 din, za otroke od 3—7 let — 95,00 din, za otroke od 1 do 3 let samo ležišče 30,00 din.

Cena oskrbnega dne v pred in posezoni to je od 1. junija do 20. junija in od 30. avgusta do 19. septembra je za odrasle — 122,00 din, za otroke od 3 do 7 let — 83,00 din, za otroke do 3 let — 18,00 din. Cena polpenzion je — 65,00 din.

Desetdnevne izmene bodo teklo od 1. junija do 19. septembra. Rok prijave je 1. maj 1978.

Za Vodiško planino se plača 50 % oskrbnine občinskemu odboru ZZB NOV Jesenice, 50 % pa na Vodiški planini.

Za Novigrad se celotni znesek za oskrbnine, oziroma letovanje plača na občinskem odboru ZZB NOV Jesenice, C. M. Tita 86.

ZZB NOV občinski odbor Jesenice

VPIŠOVANJE NOVINCEV V VRTEC

Uprava Vzgojno varstvene organizacije Jesenice (VVO Jesenice) obvešča starše predšolskih otrok, da bo vpisovanje novincev v vrtec za novo šolsko leto 1978/79 v dneh 4. in 5. maja od 8. do 17. ure, in sicer:

- na upravi VVO Jesenice v vrtcu Angelce Ocepke, Tavčarjeva 3a in v vrtcu Julke Pibernik, Tomšičeva 3, od 8. do 17. ure,
- v vrtcu Podmežakljio in v vrtcu na Hrušici pa od 8. do 14. ure.

UPRAVA VRTCA

IŠČEMO DVA RIBIŠKA ČUVAJA

Ribiška družina Radovljica, Ljubljanska cesta 19 (Avto-moto društvo) objavlja dvojne honorarnih del in opravi ribiških čuvajev. Osební dohodek po dogovoru — oziroma pravilniku ribiške družine.

Interesenti naj se oglašijo v pisarni v Radovljici, Ljubljanska cesta 19, vsako sredo od 18. do 20. ure.

IŠČEMO GOSPODARJA ZA POSTOJANKO ALJAŽEV DOM

Planinsko društvo Dovje — Mojstrana objavlja opravljanje del in nalog »gospodarja« v planinski postojanki Aljažev dom v Vratih.

- delo traja določen čas od 25. aprila do 31. oktobra,
- OD po dogovoru,
- zaželeni so upokojenci s poklicem.

Ponudbe z osnovnimi podatki pošljite v roku 15 dni na naslov: Planinsko društvo Dovje — Mojstrana, Mojstrana, Savska cesta 3.

ABC POMURKA — trgovsko proizvodna organizacija GOLICA JESENICE — delovna skupnost za skupne zadeve, Jesenice, Titova 1

objavlja prosta dela in naloge

1. planerja
2. tajnice-korespondentke

Pogoji:

pod 1.:

- visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske smeri,
- tri leta ustreznih delovnih izkušenj.

pod 2.:

- štiriletna upravno-administrativna šola,
- eno leto ustreznih delovnih izkušenj,
- trimesečno poskusno delo.

Delo se združuje s polnim delovnim časom za nedoločen čas.

Kandidati naj ponudbe z dokazilom o strokovnosti ter opisom dosežanj zaposlitev pošljejo na naslov: ABC POMURKA — trgovsko proizvodna organizacija GOLICA JESENICE — kadrovska služba — Jesenice, Titova 1, najkasneje do vključno 3. maja 1978.

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 22. aprila bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta **DELIKATESA — POSLOVALNICA 7, Titova 7**

POZDRAV IZ JLA

Vsem nekdanjim sodelavcem, tovarišem in prijateljem v železnari pošiljam prijetne pozdrave in jim želim veliko delovnih uspehov in zadovoljstva.

Vojak Hajrija Ramić
VP 8115-28/V
11082 Zemun

V nedeljo, 16. aprila, je društvo za vzrejo športnih in službenih psov Bled izvedlo ocenjevanje čistopasemskih psov z rodovnikom. Po pasmah so bili najštevilnejši nemški ovčarji, škotski ovčarji in dobermanji, poleg šarplaninca, nemškega bokserja, bernardinca, mladega pudla in škotskega terierja. Naš sodelavec Mirko Brumec, ki je zaposlen pri splošni varnostni službi je eden dolgoletnih članov društva za vzrejo športnih in službenih psov. Ocenjevanja se je udeležil s svojim škotskim ovčarjem. (Foto in tekst. B. Blenkuš)

GLAS
je vaš
najcenejši
poltednik

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mojim sodelavcem in sodelavki iz TOZD Strojne delavnice — orodjarna, za iskreno in izredno pozornost, poklonjeno bogato darilo in prisrčen tovariški pozdrav ob odhodu v pokoj. Vsem želim čimveč delovnih uspehov in osebne sreče v življenju.

Marija Pureber

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Valjarna žice in profilov se zahvaljujem za denarno pomoč ob moji bolezenski odsotnosti, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Franc Smrekar

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Strojne delavnice se ob odhodu v pokoj najlepše zahvaljujem za darilo in poslovljne besede. Hkrati pa vam želim veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Mila Sambolec

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem članom gasilskega društva Koroška Bela ter poklicnim gasilcem železarne Jesenice, ki so nesebično sodelovali pri gašenju požara za Strano.

Pavel Svetina

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

22. aprila angleški barvni mladinski film SREČANJE NA OCEANU, režija Charles Jero, v gl. vlogi George Botom, ob 15. uri.

22. in 23. aprila italijanski barvni dokumentarni film ZADNJI KRIKI IZ SAVANE, režija Antonio Climati, Mario Morra, ob 17. in 19. uri.

Ogled filma za mladino do dopolnjenega 15. leta starosti ni primeren.

24. in 25. aprila amer. barvni film — grozljivka DRUŽINSKA ZAROTA, režija Alfred Hitchcock, v gl. vlogi Karen Black, ob 17. in 19. uri.

26. aprila domači barvni vojni film UZIČKA REPUBLIKA, režija Žika Mitrović, v gl. vlogi Boris Buzančić, Božidarka Frajt, ob 17. in 19. uri.

27. aprila ni predstav.

28. aprila jug. barvni film — pustolovski POKONCI, DELFINA, režija Aleksandar Đurčinov, v gl. vlogi Neda Arnerić, ob 17. in 19. uri.

29. in 30. aprila franc. barvni film — drama POCESTNICA, režija Walerian Borowczyk, v gl. vlogi Sylvia Kristel, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

22. in 23. aprila amer. barvni film — grozljivka DRUŽINSKA ZAROTA, ob 18. in 20. uri.

23. aprila angl. barvni mladinski film SREČANJE NA OCEANU, ob 10. uri. Ogled filma je za člane Ježkovega kluba brezplačen, poklanja ga Jugobanka Ljubljana.

24. in 25. aprila italij. dokument. barvni film ZADNJI KRIKI IZ SAVANE, ob 18. in 20. uri. Ogled filma za mladino od dopolnjenega 15. leta starosti ni primeren.

26. aprila ni predstav.

27. aprila domači barvni vojni film UZIČKA REPUBLIKA, ob 18. in 20. uri.

28. aprila italij. barvni pustolovski film DEMON AVTOSTOPA, ob 18. in 20. uri.

29. in 30. aprila amer. barvni film

— komedija TIŠINA, SMEJEMO SE, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

22. aprila hongkongoški barvni film karateja ZMAJ UNICUJE GNEZDO, ob 20. uri.

23. aprila amer. barvni film — psih. drama KRINKA, ob 20. uri.

26. aprila amer. barvni film — grozljivka DRUŽINSKA ZAROTA, ob 20. uri.

29. aprila italij. barvni dokumentarni film ZADNJI KRIKI IZ SAVANE, ob 20. uri.

30. aprila italij. barvni pustolovski film DEMON AVTOSTOPA, ob 20. uri.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

22. aprila jap. poučno fantastični barvni film PROPAD JAPONSKJE, ob 19. uri.

23. aprila hongkongoški CS barvni film karateja ZMAJ UNICUJE GNEZDO, ob 19. uri.

29. aprila amer. barvni film — grozljivka DRUŽINSKA ZAROTA, ob 19. uri.

30. aprila italij. barvni dokumentarni film ZADNJI KRIKI IZ SAVANE, ob 19. uri.

Gledališče

SOBOTA, 22. aprila, ob 19.30 Ivo Vojnović: ENAKONOČJE — Ekvinokcij. Drama v štirih dejanjih — premiera.

Režija: Stanka Geršak, scena: inž. Rijavec, Jože Bedič.

NEDELJA, 23. aprila, ob 19.30 Ivo Vojnović: ENAKONOČJE — drama v štirih dejanjih.

Italijanski barvni dokumentarni film

ZADNJI KRIKI IZ SAVANE

režija Antonio Climati, Mario Morra, glasba Carlo Savina, komentator Alberto Moravia.

Na sporedu v Kinu Radio Jesenice 22. in 23. aprila ob 17. in 19. uri. Kino Plavž 24. in 25. aprila ob 18. in 20. uri.

Za mladino do dopolnjenega 15. leta starosti film ni primeren.

ZAHVALA

Vsem, ki ste sodelovali pri iskanju naše mame Justine Pivk, se najtopleje zahvaljujem za izkazano požrtvovalnost. Istočasno naprošamo vse, ki bi karkoli zvedeli o pogrešani, da nas o tem obvestijo.

Pivkovi

ZAHVALA

Delavcem in vodstvu TOZD Žičarna se iskreno zahvaljujem za pozornost in spominsko darilo ob moji upokojitvi.

Vsem želim mnogo uspeha pri nadaljnjem delu.

Vinko Vdovč

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Hladna valjarna Jesenice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolezenske odsotnosti.

Zoran Rozman

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata — strojne delavnice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času bolezenske odsotnosti zelo dobrodošla.

Franc Gorjup

ZAHVALA

Naiskrenejša hvala družini Mlinarič, ki je ob krikih naše Majde prihitela na pomoč in jo s svojo prisotnostjo rešila najhujšega. Hvala tudi Slavku Grozdetu, ki jo je s hudimi poškodbami peljal v bolnišnico.

Družina Zorman

ZAHVALA

Vsem sorodnikom in dobrim prijateljem se iskreno zahvaljujem za pomoč, ki so mi jo nudili ob moji selitvi.

Ljubo Timarac

ZAHVALA

Izvršnemu odboru OO sindikata TOZD Strojne delavnice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezní.

Viktor Svetina

ZAHVALA

Ob prerani izgubi drage žene in mame

JUSTINE STRMEC

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sošolcem, sosedom za denarno pomoč in sploh vsem, ki ste nam v teh težkih dneh izrekli sožalje, podarili cvetje in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala tudi kolektivu doma dr. Franceta Berglja, govornikom za lepe poslovljne besede ter pevcem za žalostinke.

Iskrena zahvala osebju bolnišnice Jesenice za nego in lajšanje bolečin.

Vsi žalujoči

ZAHVALA

Ob nenadni tragični in boleči izgubi sina, moža, brata in očeta

ZLATKA PETROVIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, prijateljem, znancem in sosedom za izkazano sočustvovanje, darovane vence in cvetje, za denarno pomoč in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala sodelavcu in tovarišu iz otroških let Antonu Kokalju za ganljive poslovljne besede ob odprtem grobu in pevcem za zapete žalostinke.

Njegovi žalujoči

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

MILKE TERČIČ

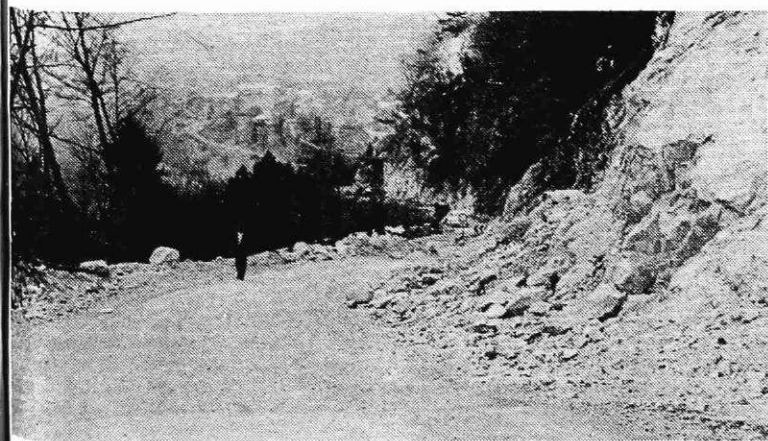
se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem varnostne službe za podarjeni venec in denarno pomoč. Hvala vsem za izrečena sožalja in vsem, ki so sočustvovali z nami ter jo spremili na njeni zadnji poti v Rožni dolini pri Novi Gorici.

ŽALUJOČI: sin Jože in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Žebljarna — zavijalnica se iskreno zahvaljujem za izkazano pomoč ob smrti moje mame.

Milka Zurman

Rekonstrukcija in speljava dela nove ceste čez Poljane postopoma in uspešno napreduje. Tačas posebna ekipa minercev razstreljuje skale, da bodo razširili cesto od križišča pod Poljanami proti Blejski Dobravi. Vrtine delajo noč dan, razstreljujejo pa samo na določene dneve (Tekst in foto B. Blenkuš)

KDAJ NAM BODO TUJI TRENERJI ZARES POMAGALI

Na Jesenicah je že praksa, da skoraj vsakega tujega trenerja pospremimo z nezadovoljstvom, kritiko in upanjem, da bo naslednji boljši. Ravno nasprotno pa je ob njihovem prihodu v Podmežakljo. Kot kaže se tej navadi nismo odrekli niti pri Vlastimilu Bubniku, ki se je kot kaže za vedno poslovlil od jesenjskega hokeja. Ali je tako reagiranje pravilno, in če je, kje so pravi vzroki za nezadovoljstvo?

V nekaj zadnjih sezonah so na Jesenicah delali trije tuji hokejski strokovnjaki: Boris Afanasijev iz Sovjetske zveze, Vlastimil Bubnik in Bronislav Danda iz Češke slovaške. Tri znana imena, trije strokovnjaki, za katere smo odšteli precej denarja. Vprašanje je, ali se nam je ta naložba izplačala. Marsikateri ljubitelji hokeja na Jesenicah bi upali trditi, da se ni. Za takšno trditve obstajajo tudi dejstva, kot recimo: za katerega jesenjskega igralca lahko trdimo, da so ga oblikovali trenerji, ki so delali v zadnjih šestih sezonah na Jesenicah. Ali so ti trenerji prinesli nekaj novega v jesenjski hokej? Z manjšimi izjemami lahko trdimo — ne. In končno, pa ne nazadnje, katero šolo posnemamo pri treningih in igrah. Tudi ob tem bi lahko zastavili vrsto vprašanj, kajti prvo moštvo jesenjskih hokejistov ne igra niti po sovjetskem, niti po češkoslovaškem sistemu. Torej tuji strokovnjaki v zadnjih letih niso pustili vidnejših sledi v razvoju jesenjskega hokeja. No, čemu dodamo tudi slovo jugoslovanske reprezentance iz B skupine, v njej pa je nastopalo največ jesenjskih reprezentantov, potem lahko upravičeno rečemo, da so tudi tuji trenerji delno krivi za padec jugoslovanskega hokeja.

In sedaj preidimo k Vlastimilu Bubniku, ki se je zadnjič poslovil, kajti o slovesu Borisa Afanasijeva ni vredno trošiti besed. Danda pa je bil na Jesenicah le eno sezono in je njegovo delo pravzaprav najtežje in najbolj nehalno ocenjevati.

Ob Bubnikovem slovesu se sam čutim nekoliko odgovornega za marsikaj, kar je bilo o njem zapisano na začetku njegovega dela na Jesenicah. Bil sem namreč prvi novinar, ki se je z njim pogovarjal, ko še ni bilo zanesljivo, da bo prišel v Podmežakljo. Bilo je to decembra leta 1974 v Brnu, ko so jesenjski mladinci nastopili na tamkajšnjem velikem mednarodnem turnirju. Takrat je Bubnik poudarjal, da bo na Jesenicah napravil hokejsko revolucijo. Obljubil je, da bo kot prvi trener skrbel za vse ostale trenerje. Določeval jim bo enoten načrt dela, oziroma treniranja, od najmlajših, hokejske šole, do prvega moštva, kajti le z enotnim konceptom vadbe se bo na Jesenicah dvignila kvaliteta. Razen številnih drugih obljub je povedal, da bo poleg dolžnosti trenerja prvega moštva, prevzel treninge tudi enega mladinskega moštva, kajti na tak način bo lahko dvakratno pomagal, to delo pa ga veseli, ker tudi pri ZKL Brnu trenira mladince.

Po vrnitvi iz Brna, ko je bila v Železju že potrjena možnost, da bo v Podmežakljo prišel Vlastimil Bubnik, me je eden izmed bivših dolgoletnih članov upravnega odbora HK Jesenice ustavil na cesti in me vprašal: »V Železju je pisalo, da bo na Jesenicah prišel Vlastimil Bubnik. Da se slučajno nisi zmotil in gre za Gustava Bubnika?« »Ne sem mu odvrnil. «Pravilno je napisano Vlastimil. Takrat pa mi je dejal: »Če bi na Jesenice prišel Gustav Bubnik, potem bi bila to velika pridobitev, toda za Vlastimila ti lahko povem, da ga tudi na Češkoslovaškem zelo malo cenijo.«

No, čas je tekel in na začetku sezone 1975–76 smo v naši sredi pozdravili Vlastimila Bubnika, ki je takoj ob prihodu tudi drugim predstavnikom tiska z Jesenic, povedal svoj koncept treniranja in dela kot glavnega trenerja. Če se pravilno spominjam, smo med drugim takrat pisali, da bo Bubnik nadzoroval delo ostalih trenerjev, da jim bo vedno na razpolago in da bo vsem pripravil dolgoročen plan treningov za vse kategorije.

Čas je mineval, toda Bubnik ni izpolnjeval teh in še nekaterih obljub, ki smo jih zapisali v tisku. Res je sicer, da je vzpostavil red v dokaj disciplinsko razrahljanih vrstah prvega moštva Jesenic. Res je tudi, da so jesenjski hokejisti pod njegovim vodstvom osvojili dva naslova državnega prvega moštva, vendar je tudi res, da se v igri prvega moštva Jesenic novosti niso kaj prida poznale. Tudi sami igralci so izjavljali, da so njegovi treningi monotoni, da je malo novosti. To je bilo še bolj vidno v sezoni 1977–78, ko so Jeseničani igrali dokaj staromodno, v sezoni, v kateri so sicer osvojili naslov prvega moštva, vendar so od pomlajene Olimpije izgubili trikrat, dvakrat so bili zadnji na mednarodnih turnirjih na domačem ledu; v sezoni, v kateri so v pokalu evropskih prvakov izpadli že v prvem kolu, v pokalu Karavank so bili tretji, na domačem ledu so v mednarodnih dvobojih zmagali le trikrat, izgubili pa so tudi od švicarskega drugoligaša Lugana. Značilno za Bubnika in zadnjo sezono je tudi to, da je bil prvi tuji strokovnjak, ki je odklonil, da bi bil trener jugoslovanske reprezentance.

Sedaj lahko brez ovinkarjenja napišemo, da Vlastimil Bubnik ni v jesenjskem hoke-

ju zapustil nobenih bistvenih pozitivnih premikov, obljube o enotnem konceptu, o planiranju in pomoči ter nadzoru ostalih jesenjskih trenerjev, pa so ostale le na papirju.

In tako se je še enkrat izkazalo, da ne znamo izkoristiti tujega strokovnjaka. Vsekakor bi bilo zanimivo slišati tudi mnenje strokovne komisije HK Jesenice, zakaj Bubnik ni delal tega, kar so se dogovorili in kar je obljubil.

Zares je škoda, da ni prevzel enega izmed mlajših moštvo, denimo pionirje, kajti njim bi nedvomno lahko veliko več pokazal in to iz več razlogov. Prvič, ker mlajši igralci še nimajo svojega naučenega koncepta, kot starejši igralci, drugič pa zaradi tega, ker je z najmlajšimi delal tudi v Brnu. Trener ne le, da ni skrbel za dolgoročne cilje jesenjskega hokeja, kar bi kot prvi trener nedvomno moral, temveč smo ga izredno redko videli na tekmah drugih jesenjskih moštvo, v njegovi roki pa med tekmi niti enkrat nismo videli beležke in svinčnika. Vodenje statistike v hokeju je namreč vsakodnevna navada češkoslovaških trenerjev, o čemer smo se lahko neskotkrat prepričali ob gostovanjih češkoslovaških moštvo.

Tako smo delno odgovorili na vprašanje zastavljeno na začetku sestanka. Ko govorimo o vzrokih stalnega nezadovoljstva, omenimo še nekaj drugega. Gre namreč za dejstvo, da tujemu trenerju vedno zaupamo treniranje prvega moštva. V njem so namreč igralci, ki s seboj nosijo številne pomanjkljivosti iz mlajših let, ko treningi niso bili na kakovostni ravni. In ravno zaradi tega tuji strokovnjaki ne morejo hitro vpeljati svojega koncepta, ker imajo težave z različno hokejsko osnovo pri nekaterih igralcih in je vprašanje, kakšen koncept sploh lahko vpeljejo. Veliko bolj smotno bi bilo zaupati jim, na primer dva mlajša moštva: pionirsko in mladinsko, kajti tem mladim igralcem bi lahko vcepili osnovne elemente hokejske veščine in njene tehnike. Tako bi lahko na Jesenicah po nekaj letih dobili v prvo moštvo igralce, ki ne bi imeli težav z hokejsko abecedo, kar je sedaj splošen pojav pri nas, in tudi drugo dejstvo je pomembno: tuji strokovnjaki prvo sezono še navedejo igralcem kadru, tretjo sezono pa kmalu začnejo misliti na dom, seveda pod vtisom, da je to njihova zadnja sezona. Če je v prvih dveh sezonah dosegel uspeh, živi na lovorikah, če ni, poišče vrsto sprejemljivih vzrokov, da se pač s slabim hokejskim kadrom ni dalo nič napraviti.

Ob takem razmišljanju ni odveč mnenje bivšega jesenjskega hokejskega učitelja iz SZ Borisa Afanasijeva. Nekaj dni preden je odšel z Jesenic, sva se dalj časa pogovarjala in to tem pogovoru mi je povedal svoj pravi vtis o jesenjskem hokeju. Povedal je približno takole: »Na Jesenicah je hokej doma in to morate ceniti, kajti tradicija je izredno pomembna. Vlagate veliko v hokej, kar je tudi pozitivno. Imate tudi precej perspektive mladine, tako da bi si upali trditi, da hokej v Podmežaklji ne bo nikoli propadel. Delate pa veliko napako, ker jemljete tuje trenerje. Vem, da nimate kvalitetnega trenerskega kadra, vendar dokler ne boste imeli lastnih trenerjev, domaćinov, ki imajo nedvomno veliko večji interes, da bi hokej na Jesenicah napredoval, kot je to denimo pri tujih trenerjih, do takrat boste ostali na nivoju B skupine.«

Nedvomno, da je v tem veliko resnice, res pa je tudi, da smo s tujimi trenerji »dosegli, da smo se preselili v C skupino. Morda je to tudi signal, da bi se osredotočili na domače trenerje, kajti tuji ne morejo v dveh treh letih, kolikor so pri nas, veliko napraviti. V zadnjih jesenjskih primerih, pa celo vidimo, da ni bistvenega napredka. Ob tem pa je nekaj nedvomno res: Dokler na Jesenicah in v Jugoslaviji ne bomo bolj načrtno delali z najmlajšimi, do takrat ne bo dobrega hokeja. In če nadaljujemo misel o domačih trenerjih, potem na Jesenicah ne moremo mimo dejstva, da so za to tudi objektivne možnosti. Jesenice so dale vrsto dobrih igralcev in kje piše, da ti igralci ne morejo biti dobri trenerji. Izmed teh je vrsta takih, ki so se že posvetili trenerskemu delu: Ciril Klinar, Janez Mlakar, Albin Felc, Vukotić, Jože Trebušak. Ne pozabimo, da je lansko leto na Jesenice prišel tudi Boris Svetlin, ki je s članskim moštom Kranjske gore dosegel določen napredek. Zakaj se torej ne bi osredotočili na domačo strokovno moč, ki se bo ob delu in nenehnem izpopolnjevanju dvignila na zaželeno kvaliteto raven. Zakaj bi sanjali o sovjetski ali češkoslovaški hokejski šoli, ki nam ne prinaša napredka, ker za tak nivo še nismo sposobni. Prilagodimo se našim možnostim in dejanskemu stanju, domaćin trenerjem pa dajmo vso podporo in kreativno svobodo.

Domači človek je le domaći človek, nekateri tuji, kot denimo tudi Vlastimil Bubnik, pa marsikdaj niso hoteli povsem razumeti našega samoupravnega socialističnega načina življenja in je prihajalo do nesoglasij.

Dušan Dragojevič

Odbojka

JESENICE : BRANIK (ŽENSKO) 0:3
(— 11, — 2, — 13)

V predzadnjem kolu tekmovanja v drugi zvezni ligi za odbojkarice so igralke domače ekipe doživle poraz, kateremu je botrovala odstopnost dveh standardnih igralok prve postavbe in neizkušnost mlajših igralok, s katerimi je moral trener domače ekipe zapolniti vrzel prve postavbe. Igralke Branika so prikazano igro niso upravičile mesta, ki ga zasedajo na prvenstveni lestvici, znale pa so izkoristiti vse slabosti domače ekipe.

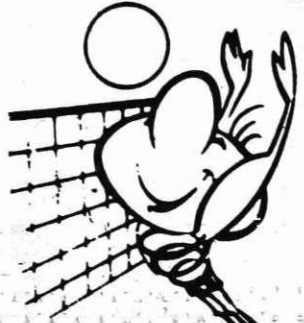
Gostje so presenetile z natančnimi servisi Bežakov in v začetku prvega seta in povedle s 7:2. Kljub temu je našim uspeho izenačiti, predvsem po zaslugi Mahničeve, katere servisi so popolnoma zmedli gostje. Domačinke so v nadaljevanju popustile in dovolile gostjem, da so prevzele igro v svoje roke. Kljub nekajkratnim uspešnim blokom in dobro izpeljanim napadom domačinkam ni uspelo zaustaviti igralok Branika in jim preprečiti zmago v tem setu.

V drugem setu so igralke gostujoče ekipe popolnoma nadigrale domačo ekipo, ki ji je uspelo osvojiti le dve točki. Tretji set je prinesel preobrat. Domačinke so povedle 7:2 in 13:8, vendar tudi to ni bilo dovolj za zmago. Gostjam je uspelo najprej izenačiti na 13:13 in kasneje tudi zmagati. V tem setu sta ekipi prikazali zanimivo in atraktivno odbojko, z lepimi ob-

ramnimi udarci tako na eni kot na drugi strani. Kljub porazu lahko rečemo, da domače igralke niso igrale podrejene vloge favoriziranim gostjam in bi lahko z malo več sreče dosegle tudi bolj ugoden rezultat.

V zadnjem kolu igralke OK Jesenice gostujejo na Reki pri ekipi Turnišča, ki so jo v prvem delu prvenstva premagale z rezultatom 3:0. Upamo lahko, da se bodo iz tega gostovanja vrnile z novimi točkami.

ACO

S K O K I V V O D O

Še dobri trije meseci nas ločijo do X. balkanskih iger v skokih v vodo, ki bodo na prenovljenem bazenu na Ukovi. Od 3. do 6. avgusta bomo gostili skakalce Bolgarije, Romunije, Grčije in Turčije in štiri dni bo 50 skakalcev preizkušalo svoje znanje. Da bomo lažje spremljali tekmovanje, vam posredujem nekaj informacij o tem športu.

SISTEM TEKMOVANJA

Vsa tekmovanja, ki so pod okriljem FINA in nacionalnih zvez, potekajo v naslednjih disciplinah: ženske — deska 3 m, moški — deska 3 m, ženske — stolp 5, 7,5 ali 10 m, moški — stolp 5, 7,5 ali 10 m. V disciplini »deska« skakejo tekmovalci pet obveznih skokov in pet prostih skokov ženske, moški pa šest skokov iz različnih skupin. Obvezni skoki so: naprej na glavo, nazaj na glavo, vzratni skok (averbach), povratni skok (delfin), naprej na glavo s pol vijaka.

V disciplini »stolp« skakejo najprej štiri skoke z omejitvijo koeficienta 7,5, nato ženske še štiri proste skoke, moški pa šest prostih skokov iz različnih skupin.

RAZDELITEV SKOKOV V VODO

Po kodeksu FINE ima vsak skok svojo karakteristično (razpoznavno) številko in svoj koeficient težine. Koeficient je faktor, odvisen od težavnosti skoka, s katerim se pomožni sodniška ocena. Lažji skoki imajo manjši koeficient, težji pa večji; na primer: naprej na glavo 1,6 tri in pol salto naprej 2,7 itd.

Jasno je, da se izplača imeti čimtežji program, to je čim večje koeficiente.

Zaradi lažjega pregleda so skoki razvrščeni v šest skupin. V vsaki skupini so sorodni skoki, to je skoki, ki imajo enake biomehanske karakteristike. Le-te so:

1. skupina — odskok naprej in vrtenje naprej (naprej na glavo),
2. skupina — odskok nazaj in vrtenje nazaj (nazaj na glavo),

V DEŽJU IN SNEGU NA SORICI

Preteklo soboto, 15. aprila, so mladi smučarji z jesenjske občine nastopili na tekmovanju v slalomu na Soriški planini. Tekmo gorenjskega narasčaja je organiziral SK Železniki, na njej pa niso nastopili vsi najboljši tekmovalci. V izredno slabem vremenu in na slabo pripravljene progi, so naši pionirji dosegli sorazmerno dobre in pričakovane rezultate. Pri cicibanih Jeseničani nismo imeli predstavnikov, ponovno pa so bili med najboljšimi tekmovalci z Bleda in Radovljice. Med mlajšimi pionirji in pionirkami, ki so štartali drugi po vrstem redu, sta Kunčeva in Naglič zmagala prepričljivo, solidni pa so bili tudi Klinarjeva, Pogačnik in Pirc. Med starejšimi pionirji, ki so imeli že izredno slabo progjo je Oblak zgrešil vrata, Benedičičeva pa je iz objektivnih razlogov zamudila štart in je kasneje štartala kot zadnja. Po prvem teku je bila četrta, kasneje pa se je z drugim časom drugega teka prebila na tretje mesto. Štart starejših pionirjev je bil na skoraj neuporabni progi in objektivno neregularen.

REZULTATI:

- Ciciban: 1. Pogačnik — Radovljica, 2. Lakota — Bled, 3. Noč — Radovljica, 4. Jarc — Bled, 5. Vuković — Radovljica. Cicibanke: 1. Dežman — Triglav, 2. Kolkaj — Bled, 3. Klinar — Bled, 4. Globelnic — Bled, 5. Zemva — Bled. Mlajši pionirji: 1. Naglič — Jesenice, 2. Peneš — Triglav, 3. Pogačnik — Jesenice, 4. Pirc — Jesenice. Mlajše pionirke: 1. Kunč — Jesenice, 2. Dežman — Triglav, 3. Klinar — Jesenice. Starejši pionirke: 1. Blažič — Triglav, 3. Benedičič — Jesenice.

ZAKAJ NAM PROPADA ŠPANOV VRH?

Alpsko smučanje postaja iz dneva v dan vedno bolj popularno in vabljivo za našo mladino. Število najmlajših smučarjev stalno narašča, vzporedno s tem pa tudi raste kvaliteta naših najmlajših tekmovalcev. Tekmovanja najmlajših, na katerih nastopi tudi po nekaj sto smučarjev, so skoraj vsakdanja in le kvalitetno najboljši imajo pravico nastopa na tekmovanjih višjega ranga, kar je razumljivo, saj je ravno pri alpskem smučanju uspeh izredno odvisen od kvalitete proge. Zato pa na občinskih tekmovanjih lahko nastopajo prav vsi, ki so vključeni v redno delo po klubih in šolah.

Vzporedno s tekmovalnim smučanjem pa se v zadnjih letih po alpskih deželah, pri nas pa zlasti v Sloveniji, izredno razvija rekreativno smučanje, ki se od razvoja zadnje čase že zlasti v številnih tekmovanjih, Kranjska gora, Golte, Kravace, Zatrnik, Kobla itd. so bili v sobotah in nedeljah, nemalokrat pa tudi sredi tedna prepolni tekmovalcev in raznih sindikalnih organizacij in mnogokrat je bilo na takih tekmovanjih tudi po nekaj sto tekmovalcev, in tekmovalci, vseh starostnih kategorij. Smučanje postaja vedno bolj vabljivo za našega delovnega človeka, ki ravno na snegu najde mnogo razvedrila in zdrave rekreacije po napornem delu.

Na Jesenicah ima alpsko smučanje izredno bogato tradicijo, marsikateri jesenjski železar pa je smučal v Španovem vrhu, eno na Strelišču in eno v Mojstrani, na vseh teh objektih pa naš delavec nima sedaj skoraj nobenih ugodnosti. Z žižnicami opravlja delo. Popusti na njih pa so enaki, kot jih lahko dobi tudi vsak drug. V Železnari veliko govorimo in damo mnogo denarja za rekreacijo delovnega človeka. Zakaj pa se ne bi enkrat ob teh prizadevanjih dogovorili še o tem, da bi za naše delavce ponovno usposobili Španov vrh, mu preskrbeli sodoben teptalni stroj, jeseniskemu delavcu pa omogočili ceneno smuko. Če se najde denar za rekreacijo v telovadnicah, na ledeni ploskvi, na keglišču, v bazenih, zakaj se ne bi ta denar našel še za rekreacijo na snegu, ki je med najbolj zdravimi in vsestranskimi. Vzporedno s tem pa bi tudi rešili propadanje lepih smučišč v Španovem vrhu, ki so globoko zapisana v srcu večine jesenjskih smučarjev.

Prepričan sem, da bi jesenjski železar ponovno našel svoje zatočišče in rekreacijski prostor v Španovem vrhu, če bi vedel, da ga tam čakajo urejene proge in pa smuka pod ugodnimi finančnimi pogoji. Lep primer dobrega poslovanja so žižnice na Kobli, kjer nekaj upokojujencev izredno vestno skrbi za objekte in progjo, mnoga gorenjska podjetja pa so vložila svoj denar v ta objekt. V zamenjavo pa imajo člani te podjetij pomembne finančne olajšave to je nabavi kart za žižnice. Jesenjski železarji pa smo do sedaj samo v objekte dajali mnogo svojega denarja, pri olajšavah pa smo običajno izpadli iz vseh kombinacij. Po vsej Sloveniji postajajo tereni za številne smučarje pretešeni, pri vsem tem pa nam propadajo oziroma so neizkoriščeni lepi smučarski tereni v Španovem vrhu. Tega problema pa nam ne bo rešil nihče drug, kot pa le mi sami. Rešimo pa ga čim prej!

3. skupina — odskok naprej in vrtenje nazaj (vzratni skok),
4. skupina — odskok nazaj in vrtenje naprej (povratni skok),
5. skupina — skoki iz 1. 2. 3. in 4. skupine z vrtenjem telesa okoli vzdolžne osi (skoki z vijaki),
6. skupina — skoki iz stoje na rokah (samo na stolpu).

Skoki se lahko različno izvajajo tudi glede na položaj telesa v zraku. Te položaje označujemo z velikimi začetnicami. A je stegnjeno, B je v pregibi, C je skršeno in D je poljuben položaj.

Vsak skakalec si sam izbere način izvedbe, saj tudi to vpliva na koeficient težine skoka.

OCENJEVANJE

Tekmovalce ocenjuje pet ali sedem točkovnih sodnikov in glavni sodnik, ki skrbi za tehnično izvedbo ocenjevanja. Na znak glavnega sodnika nakažejo istočasno vsi sodniki svoje ocene. Najvišja in najnižja ocena se črtata, ostale pa seštejejo in pomnožijo s koeficientom težine skoka. Rezultat je končna ocena tega skoka. Zaradi hitrejšega izračuna se poslužujemo posebnih tabel, ki zelo poenostavijo delo. Sodniki ocenjujejo v razponu od nič do deset točk, in sicer:

- 0 točk — popolnoma neuspešen skok,
- od pol do dve točki — neuspešen skok,
- od dve in pol do štiri in pol točke — pomanjkljiv skok,
- od pet do šest točk — zadovoljiv skok,
- od šest in pol do osem točk — uspešen skok,
- od osem in pol do deset točk — zelo uspešen skok.

Elementi, ki vplivajo na sodniško presojo pa so:

1. zalet in odskok,
2. višina leta,
3. krivulja leta,
4. tehnična izvedba skoka,
5. potopitev v vodo,
6. umetniški vtis.

Kljub preciznim kriterijem so sodniške ocene mnogokrat preveč subjektivne in pristranske. Zlasti pride to do izraza, kadar sodijo funkcionarji, ki so klubsko ali nacionalno obarvani.

S pristranskim sojenjem vplivajo na končne rezultate in s tem vnašajo nervozno med tekmovalce in gledalce. Posebne analize sojenja sicer kažejo pristranost, na rezultat pa ne vplivajo.

Problem pristranskega sojenja se pojavlja tudi pri vseh drugih športih, kjer ne merijo rezultatov z metri in sekundami.

S tem kratkim prispevkom sem želel seznaniti ljubitelje skokov v vodo z značilnostmi te lepe športne panoge. Upam, da mi je to uspelo in da boste lažje spremljali balkanske igre in druge skakalne prireditve.

Janez OBŠTETAR

Smučanje

ZAKLJUČEK SMUČARSE SEZONE

V nedeljo, 23. aprila, organizira smučarska zveza Slovenije na Soriški planini finale in zaključek tekmovalne sezone v alpskem smučanju. Tekmovalna sezona bo svedčano zaključena s tekmo v paralelnem slalomu in z družabno prireditvijo, na kateri bodo podelili spominska priznanja vsem članom reprezentance in zmagovalcem alpskega pokala. Nagradi bodo vsi člani reprezentance, od pionirjev do članov, po trije najboljše uvrščeni tekmovalci v slovenskem pokalu v posameznih kategorijah.

Jesenjski železarji so mnogo svojega denarja že dali za razvoj športa v jesenjski občini, zgradili so dve žižnici v Španovem vrhu, eno na Strelišču in eno v Mojstrani, na vseh teh objektih pa naš delavec nima sedaj skoraj nobenih ugodnosti. Z žižnicami opravlja delo. Popusti na njih pa so enaki, kot jih lahko dobi tudi vsak drug. V Železnari veliko govorimo in damo mnogo denarja za rekreacijo delovnega človeka. Zakaj pa se ne bi enkrat ob teh prizadevanjih dogovorili še o tem, da bi za naše delavce ponovno usposobili Španov vrh, mu preskrbeli sodoben teptalni stroj, jeseniskemu delavcu pa omogočili ceneno smuko. Če se najde denar za rekreacijo v telovadnicah, na ledeni ploskvi, na keglišču, v bazenih, zakaj se ne bi ta denar našel še za rekreacijo na snegu, ki je med najbolj zdravimi in vsestranskimi. Vzporedno s tem pa bi tudi rešili propadanje lepih smučišč v Španovem vrhu, ki so globoko zapisana v srcu večine jesenjskih smučarjev.

Prepričan sem, da bi jesenjski železar ponovno našel svoje zatočišče in rekreacijski prostor v Španovem vrhu, če bi vedel, da ga tam čakajo urejene proge in pa smuka pod ugodnimi finančnimi pogoji. Lep primer dobrega poslovanja so žižnice na Kobli, kjer nekaj upokojujencev izredno vestno skrbi za objekte in progjo, mnoga gorenjska podjetja pa so vložila svoj denar v ta objekt. V zamenjavo pa imajo člani te podjetij pomembne finančne olajšave to je nabavi kart za žižnice. Jesenjski železarji pa smo do sedaj samo v objekte dajali mnogo svojega denarja, pri olajšavah pa smo običajno izpadli iz vseh kombinacij. Po vsej Sloveniji postajajo tereni za številne smučarje pretešeni, pri vsem tem pa nam propadajo oziroma so neizkoriščeni lepi smučarski tereni v Španovem vrhu. Tega problema pa nam ne bo rešil nihče drug, kot pa le mi sami. Rešimo pa ga čim prej!

ŠMID IN DOLAR ZMAGALA NA POKALU MENGŠA

Drugo nedeljo v mesecu aprilu so se cicibani in pionirji skakalci zbrali na zadnjem pomembnejšem tekmovanju v tej sezoni. V Planici je smučarski klub iz Mengša organiziral tekmovanje za pokal svojega kraja. Nastopilo je čez sto tekmovalcev iz vseh slovenskih klubov. Skakalci iz jesenjske občine so se tudi tokrat dobro odrezali. Pri cicibanih je Joško Šmid premagal svoje nasprotnike, pri mlajših pionirjih pa je Pibernikova le malo zaostala za našim Dolarjem, ki je bil prvi. Končno sta dobro skočila tudi starejša pionirja. Ivo Šmid je z drugimi dolžinami zasedel četrto mesto, Svetina pa je bil dober trinajsti.

REZULTATI:

CICIBANI: 1. Joško Šmid — Jes., 2. Boštjan Kisovec — Ilirija, 3. Andrej Koželj — Mengša.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Tomaž Dolar — Jes., Meta Pibernik — Ilirija, 3. Duško Jelenič — Ilirija, ... 5. Gregor Peljhan — Jes.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Vili Tepez — Ilirija, 2. Blaž Horvat — Ilirija, 3. Ales Pirc — Ilirija, 4. Ivo Šmid — Jes., ... 14. Robi Svetina — Jes. Stane Lužnik

rijah in klub zmagovalce slovenskega pokala. Priznanja pa bodo dobili tudi tekmovalci v paralelnem slalomu.

Smučarska zveza Slovenije je v letošnji sezoni uvedla tekmovanje za slovenski pokal v vseh kategorijah od članov do pionirjev. Žal se vseh tekem tega tekmovanja niso mogli udeležiti vedno vsi najboljši, ker so bili na tekmah v inozemstvu. Zlasti se je to pokazalo pri uvrstitvi v pokalu pri članih, kjer je zmagovalce Franko iz Olimpije, Bojan Križaj pa sploh ni uvrščen. Za uvrstitve v pokalu sta šteli po dve tekmi v slalomu in veleslalomu, ter ena v smuku, tokuže pa se podobno, kot na tekmah za svetovni pokal — prvo mesto 25 točk, drugo 20, tretje 15 itd. Posamezna kategorija je imela v letošnji sezoni od sedem do deset tekem, ki so veljale za slovenski pokal.

Ekipno je SK Olimpija prepričljivo osvojila naslov slovenskega pokalnega prvaka, saj ima zmagovalca med člani (Franko) članicah (Podgoršek) starejšimi mladinci (Forte) in starejšimi mladinkami (Zajc). Na drugem mestu je Alpetour iz Škofje Loke brez zmagovalca v posamezni kategoriji in s sedmimi drugimi mesti, tretji pa smo Jeseničani, ki imamo zmagovalca pri mlajših mladincih (Grega Benedik) in mlajših pionirkah (Barbara Kunč). Priponititi je potrebno, da smo Jeseničani osvojili tretje mesto s tekmovalci le v pionirski konkurenci in konkurenci mlajših mladincev, v vseh ostalih kategorijah pa sploh nismo imeli tekmovalcev. Od ostalih Jeseničanov so solidno uvrščeni še Verona Klinar, Matej Oblak in Aleš Podrekar na tretjem mestu, ter Barbara Benedičič in Jani Pirc na četrtem mestu.

Na paralelnem slalomu v nedeljo bodo imeli pravice nastopa po štirje najboljši v vsaki kategoriji, med člani pa še kompletne A reprezentance članov in članic. V izločilnem tekmovanju bodo tako smučarji dobili še prve v paralelnem slalomu v posameznih kategorijah.

Vrstni red klubov v tekmovanju za slovenski pokal: 1. SK Olimpija 2.345 točk, 2. SK Alpetour 1.751, 3. SK Jesenice 951 točk.

Med posamezniki: Mlajši pionirji: 1. Petrovič — Novinar — 100 točk, 4. Pirc — Jesenice — 46 točk, 5. Naglič — Jesenice — 45 točk.

Mlajše pionirke: 1. Kunč — Jesenice — 100 točk, 3. Klinar — Jesenice — 80 točk.

Starejši pionirji: 1. Robas — Olimpija — 65 točk, 3. Oblak — Jesenice — 50 točk.

Starejši pionirke: 1. Leskovšek — Novinar — 96 točk, 4. Benedičič — Jesenice — 57 točk, 5. Čop — Bl. Dobrava — 56 točk.

7. Vesek — Jesenice — 43 točk. Mlajši mladinci: 1. Benedik — Jesenice — 111 točk, 3. Podrekar — Jesenice — 55 točk.

Mlajše mladinke: 1. Peharc — Tržič — 180 točk.

Starejši mladinci: 1. Forte — Olimpija — 150 točk.

Starejši mladinke: 1. Zajc — Olimpija — 145 točk.

Člani: 1. Franko — Olimpija — 116 točk. Članice: 1. Podgoršek — Olimpija — 170 točk.

V paralelnem slalomu pa bodo nastopili še med člani Križaj, Magušar, Kuralt, Strel, Andrej Koželj in Tone Koželj, med članicami pa Dornig, Zavadlav, Tome, Klanjšček, Koklič in Oblak.